

5. 424
2670
2

อิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อคุณธรรมแห่งพลเมืองดี
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดร้อยเอ็ด

ปริญญาโท

ของ

เสริมเกียรติ. พรหมนุຍ

13 ส.ค. 2524

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 ระยะเวลา 11 โทร. 3921575 3915058

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กุมภาพันธ์ 2523

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อคุณธรรมแห่งพลเมืองดี
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดร้อยเอ็ด

บทคัดย่อ

ของ

เสริมเกียรติ พรหมนุญ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กุมภาพันธ์ 2523

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความเกี่ยวข้องของสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับลักษณะการอบรมเลี้ยงดูกับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี และศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในแต่ละสถาน พร้อมทั้งจัดอันดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในสถานต่าง ๆ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 400 คน

ผลการศึกษาพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบการให้ความรักมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบการลงโทษและแบบการคาดหวังเอาจากเด็กไม่มีความสัมพันธ์กับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี เมื่อเปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในสถานต่าง ๆ พบว่า นักเรียนเพศหญิงมีคุณธรรมเกี่ยวกับการเรียน คุณธรรมต่อประเทศชาติ และชนบรประเพณีสูงกว่านักเรียนเพศชาย และนักเรียนที่พ่อแม่มีระดับการศึกษาต่ำและปานกลางมีคุณธรรมต่อครอบครัวและคุณธรรมค่านิยมคุณธรรมสูงกว่านักเรียนที่พ่อแม่มีระดับการศึกษาสูง นักเรียนที่พ่อแม่มีอาชีพรับราชการและอาชีพค้าขายมีคุณธรรมต่อศาสนาสูงกว่านักเรียนที่พ่อแม่มีอาชีพเกษตรกรรมและอาชีพรับจ้าง เมื่อจัดอันดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในสถานต่าง ๆ แล้วพบว่า นักเรียนมีคุณธรรมในสถานต่าง ๆ ค่อนข้างสูง และเห็นความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อศาสนากับคุณธรรมค่านิยมคุณธรรมอยู่ในอันดับสูงสุด

จากผลที่พบข้างบนนี้แสดงให้ เห็นว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบการให้ความรักมีอิทธิพลต่อคุณธรรมแห่งพลเมืองดีเป็นอย่างมาก ดังนั้นพ่อแม่หรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรจะได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้ให้มากขึ้น ยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ผลของการที่บุคคลจะมีคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในแต่ละสถานสูงหรือต่ำนั้น ก็ยังมีองค์ประกอบอื่น เช่น เพศอาชีพของพ่อแม่ และระดับการศึกษาของพ่อแม่ เขามาเกี่ยวข้องด้วย

THE EFFECTS OF CHILD REARING ON CITIZENSHIP
OF PRATHOM V STUDENTS IN ROI ET

AN ABSTRACT

BY

SERMKIAT FROMPOUY

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

February 1980

ABSTRACT

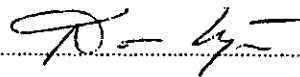
The purpose of this research study was to investigate the relationship between child rearing and citizenship. The study was also to compare and to rank the citizenship categories. Four hundred Prathom 5 students in Roi Et were purposively drawn as a sample of study.

The results from the study of child rearing and citizenship were found related. There was a positive relationship between love - nurturance and citizenship. No relationship was found between punished - nurturance or demanded - nurturance and citizenship. Girls were found to possess more school - citizenship and national - cultural citizenship than those of boys. Students from low and middle educated parents reflected more family - citizenship and humanistic - citizenship than those from high educated parents. Students whose parents were civilians and merchants show more religion - citizenship than those whose parents were farmers and workers.

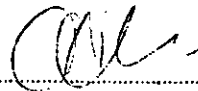
From ranking, the citizenship was found to be moderately high for students in the sample. The religion - citizenship and the humanistic - citizenship were ranked the most important categories among all citizenship.

Under the assumptions and limitations of the study, it was indicated that love - nurturance was an important foundation to children's citizenship. However, sexes, occupations and levels of formal education of the parents were the other intervening factors.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิติไคพิจารณาปริญญาโทฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒไค

ประธาน

กรรมการ

ประกาศคุณประการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ เนื่องจากได้รับคำแนะนำและความช่วยเหลือจากคุณช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวนา พรพิณกุล ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมการวิจัย อาจารย์ ดร.ถวิล ลดาวัลย์ ซึ่งเป็นกรรมการ อาจารย์ ดร.เกษม บุญออน อาจารย์มนตรี อนันตรักษ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาในการวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาถึงกล่าวจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ส่วนการศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด หัวหน้าหมวดการศึกษา อำเภอเมืองร้อยเอ็ด อำเภอชานุมัน อำเภอเสลภูมิ อำเภอโพนทอง อำเภอหนองพอก อำเภอจตุรพักตรพิมาน อำเภอเกษตรวิสัย อำเภอปทุมรัตต์ อำเภอสุวรรณภูมิ อำเภอพนมไพร คุรุใหญ่ และคณะครูโรงเรียนต่าง ๆ ที่ได้ให้ความเอื้อเฟื้อช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการทดสอบและเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณนิสิตนักศึกษาทุกคนที่ได้ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยอย่างดียิ่ง

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ ๆ เพื่อน ๆ คณาจารย์ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทร-วิโรฒ มหาสารคาม ทุกท่านที่ได้ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลงได้ด้วยดี

เสริมเกียรติ พรหมบุญ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
/ ภูมิหลัง	1
/ ความมุ่งหมายในการศึกษาคนควา	2
ความสำคัญของการศึกษาคนควา	3
ขอบเขตของการศึกษาคนควา	3
คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ	3
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	6
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	6
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
สมมุติฐานในการศึกษาคนควา	18
3 วิธีดำเนินการวิจัย	19
กลุ่มตัวอย่าง	19
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	22
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	34
4 ผลการคนควา	37
ข้อตกลงเกี่ยวกับการวิเคราะห์และแปลผล	37
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
สหสัมพันธ์ระหว่างผลของการไ้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบการให้ความรัก แบบการลงโทษ แบบการคาดหวังเอาจากเด็ก กับคุณธรรมแห่งพลเมือง ดี	38

เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำแนกตามเพศ	39
เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำแนกตามการอบรมเลี้ยงดู	46
เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำแนกตามระดับการศึกษาของพ่อ	52
เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำแนกตามระดับการศึกษาของแม่	60
เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำแนกตามอาชีพของพ่อ	68
เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำแนกตามอาชีพของแม่	74
ลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านต่าง ๆ ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	84
5 สรุป อภิปรายผล และขอเสนอแนะ	96
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	96
กลุ่มตัวอย่าง	96
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	96
การวิเคราะห์ข้อมูล	97
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	97
อภิปรายผล	100
ขอเสนอแนะ	106
บรรณานุกรม	109
ภาคผนวก	114

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่แยกตามโรงเรียนและอำเภอต่าง ๆ	20
2 แสดงจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างแยกตามเพศและระดับการศึกษาของพ่อแม่	20
3 แสดงจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างแยกตามเพศและอาชีพของพ่อแม่	21
4 แสดงจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างแยกตามเพศและประเภทของการอบรม เลี้ยงดู	21
5 แสดงทัศนคติความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก แบบดงโทษ และแบบคาดหวังเอาจากเด็ก	28
6 แสดงคุณธรรมที่แฝงอยู่ในทางเลือกแบบต่าง ๆ ของแต่ละสถานการณ์	30
7 สหสัมพันธ์ระหว่างผลของการได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบการให้ความรัก การดงโทษ และการคาดหวังเอาจากเด็ก กับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี	38
8 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีเพศต่างกัน	39
9 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถม ปีที่ 5 ที่มีเพศต่างกัน	40
10 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในด้านคุณธรรมที่มีต่อตนเองของนักเรียน ชั้นประถมปีที่ 5 ที่มีเพศต่างกัน	41
11 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในด้านคุณธรรมที่มีต่อศาสนาของนักเรียน ชั้นประถมปีที่ 5 ที่มีเพศต่างกัน	41
12 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในด้านคุณธรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนของ นักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 ที่มีเพศต่างกัน	42
13 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในด้านคุณธรรมที่มีต่อชุมชนของนักเรียน ชั้นประถมปีที่ 5 ที่มีเพศต่างกัน	43

14	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่ติดกรอบครีวของนักเรียน ชั้นประถมปีที่ 5 ที่มีเพศต่างกัน	43
15	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่ติดกรอบของนักเรียนชั้น ประถมปีที่ 5 ที่มีเพศต่างกัน	44
16	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านมนุษยธรรมของนักเรียนชั้นประถม ปีที่ 5 ที่มีเพศต่างกัน	44
17	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และ กฎข้อบังคับของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 ที่มีเพศต่างกัน	45
18	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่ติดต่อประเทศชาติและ ชนบระเพณีของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 ที่มีเพศต่างกัน	45
19	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 ที่มีกรอบ เลี้ยงดูแตกต่างกัน คืออบรมเลี้ยงดูแบบการให้ความรัก แบบการลงโทษ และแบบการคาดหวังเอาจากเด็ก	46
20	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถม ปีที่ 5 ที่มีกรอบเลี้ยงดูแตกต่างกัน	46
21	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่ติดต่อตนเองของนักเรียน ชั้นประถมปีที่ 5 ที่มีกรอบเลี้ยงดูแตกต่างกัน	47
22	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่ติดต่อศาสนาของนักเรียน ชั้นประถมปีที่ 5 ที่มีกรอบเลี้ยงดูแตกต่างกัน	47
23	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่เกี่ยวกับการเรียนของ นักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 ที่มีกรอบเลี้ยงดูแตกต่างกัน	48
24	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่ติดต่อชุมชนของนักเรียน ชั้นประถมปีที่ 5 ที่มีกรอบเลี้ยงดูแตกต่างกัน	48

25	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่สอดคล้องกับกรอบรวของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีกรอบรวมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	49
26	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่สอดคล้องกับผู้อื่นของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีกรอบรวมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	49
27	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมของนักเรียนชั้นประถม ปีที่ 5 ที่มีกรอบรวมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	50
28	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และ กฎข้อบังคับของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีกรอบรวมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	50
29	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่สอดคล้องกับประเทศชาติและชนบ ประเพณีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีกรอบรวมเลี้ยงดูแตกต่างกัน	51
30	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษา ของพ่อแตกต่างกัน คือ การศึกษาระดับต่ำ ระดับปานกลาง และระดับสูง	52
31	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของพ่อแตกต่างกัน	52
32	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่สอดคล้องกับตนเองของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของพ่อแตกต่างกัน	53
33	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่สอดคล้องกับศาสนาของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของพ่อแตกต่างกัน	53
34	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่เกี่ยวกับการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของพ่อแตกต่างกัน	54
35	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่สอดคล้องกับชุมชนของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของพ่อแตกต่างกัน	54

36	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่มีต่อครอบครัวของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของพ่อแตกต่างกัน	55
37	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมที่มีต่อครอบครัวของนักเรียนชั้นประถม ปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของพ่อแตกต่างกัน	56
38	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่มีต่อคุณของนักเรียนชั้น ประถมปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของพ่อแตกต่างกัน	57
39	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านมนุษยธรรมของนักเรียนชั้นประถม ปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของพ่อแตกต่างกัน	57
40	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมค่านมนุษยธรรมของนักเรียนชั้นประถม ปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของพ่อแตกต่างกัน	58
41	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และ กฎของบังคับของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของพ่อแตกต่างกัน	59
42	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและชนบ ประเพณีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของพ่อแตกต่างกัน	59
43	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษา ของแม่แตกต่างกัน คือ ระดับการศึกษาต่ำ ระดับการศึกษานานกลาง และ ระดับการศึกษาสูง	60
44	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถม ปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของแม่แตกต่างกัน	60
45	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่มีต่อตนเองของนักเรียน ชั้นประถมปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของแม่แตกต่างกัน	61
46	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่มีต่อศาสนาของนักเรียน ชั้นประถมปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของแม่แตกต่างกัน	61

47	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของแม่แตกต่างกัน	62
48	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่ต่อชุมชนของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของแม่แตกต่างกัน	62
49	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่ต่อครอบครัวของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของแม่แตกต่างกัน	63
50	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมที่ต่อครอบครัวของนักเรียนชั้นประถม ปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของแม่แตกต่างกัน	64
51	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่ต่อคุณของนักเรียนชั้นประถม ปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของแม่แตกต่างกัน	65
52	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของแม่แตกต่างกัน	65
53	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมค่านคุณธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของแม่แตกต่างกัน	66
54	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎ ข้อบังคับของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของแม่แตกต่างกัน	67
55	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่ต่อประเทศชาติและชนบ ประเพณีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของแม่แตกต่างกัน	67
56	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของพ่อ แตกต่างกัน คืออาชีพรับจ้าง อาชีพเกษตรกร อาชีพค้าขายและอาชีพรับ ราชการ	68
57	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถม ปีที่ 5 ที่อาชีพของพ่อแตกต่างกัน	68

58	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่มีต่อตนเองของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของพ่อแตกต่างกัน	69
59	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่มีต่อศาสนาของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของพ่อแตกต่างกัน	69
60	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมที่มีต่อศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของพ่อแตกต่างกัน	70
61	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่เกี่ยวกับการเรียนของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของพ่อแตกต่างกัน	71
62	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่มีต่อชุมชนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของพ่อแตกต่างกัน	71
63	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่มีต่อครอบครัวของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของพ่อแตกต่างกัน	72
64	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่มีต่อผู้อื่นของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของพ่อแตกต่างกัน	72
65	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านมนุษยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของพ่อแตกต่างกัน	73
66	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎ ข้อบังคับของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของพ่อแตกต่างกัน	73
67	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและชนบ ประเพณีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของพ่อแตกต่างกัน	74
68	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของแม่ แตกต่างกัน คือ อาชีพรับจ้าง อาชีพเกษตรกร อาชีพค้าขายและอาชีพ รับราชการ	74

69	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของแม่แตกต่างกัน	75
70	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในด้านคุณธรรมที่มีต่อตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของแม่แตกต่างกัน	76
71	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในด้านคุณธรรมที่มีต่อศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของแม่แตกต่างกัน	77
72	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมที่มีต่อศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของแม่แตกต่างกัน	77
73	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในด้านคุณธรรมเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของแม่แตกต่างกัน	78
74	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในด้านคุณธรรมที่เกี่ยวกับชุมชนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของแม่แตกต่างกัน	78
75	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในด้านคุณธรรมที่มีต่อครอบครัวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของแม่แตกต่างกัน	79
76	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมที่มีต่อครอบครัวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของแม่แตกต่างกัน	80
77	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในด้านคุณธรรมที่มีต่อผู้เฒ่าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของแม่แตกต่างกัน	81
78	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในด้านมนุษยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของแม่แตกต่างกัน	81
79	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมด้านมนุษยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของแม่แตกต่างกัน	82

80	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎ ข้อบังคับของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของแม่แตกต่างกัน	83
81	เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่ประกอบประเทศชาติและชนบ ประเพณีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของแม่แตกต่างกัน	83
82	ลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นประถม ปีที่ 5	84
83	ลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นประถม ปีที่ 5 โดยจำแนกตามเพศ	85
84	ลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นประถม ปีที่ 5 โดยจำแนกตามการอบรมเลี้ยงดู	86
85	ลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นประถม ปีที่ 5 โดยจำแนกตามระดับการศึกษาของพ่อ	88
86	ลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นประถม ปีที่ 5 โดยจำแนกตามระดับการศึกษาของแม่	90
87	ลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นประถม ปีที่ 5 โดยจำแนกตามอาชีพของพ่อ	92
88	ลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นประถม ปีที่ 5 โดยจำแนกตามอาชีพของแม่	94
89	แสดงค่าอำนาจจำแนก (t - test) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู	120

ภูมิหลัง

ชนทุกชาติทุกกลุ่มย่อมปรารถนาให้คนในชาติประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นพลเมืองดีเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างร่มเย็นเป็นสุข ชาติไทยก็เช่นกันได้จัดให้มีการอบรมสั่งสอนกุลบุตรกุลธิดาเพื่อประพฤติปฏิบัติตามท่านองคคองชรรณ การอบรมสั่งสอนเริ่มกระทำตั้งแต่แกวเด็กเข้าโรงเรียน สถาบันทางสังคมที่ทำหน้าที่ในการอบรมปลูกฝังคุณธรรมแห่งความเป็นพลเมืองดีที่สำคัญคือแกวครอบครัว ทั้งนี้เพราะครอบครัวเป็นสถาบันที่ใกล้ชิดกับสมาชิกในครอบครัวมากที่สุดในการให้การอบรมระเบียบของสังคมแกวเด็ก นอกจากนี้ยังมีโรงเรียนซึ่งทำหน้าที่สั่งสอนให้กุลบุตรกุลธิดาประพฤติปฏิบัติตนในทางที่ถูกที่ควร เพื่อจะได้เป็นพลเมืองดีของชาติบ้านเมืองสืบต่อไป

ชีวิตในวัยเยาว์ ความรักความเอาใจใส่จากพ่อแม่เป็นสิ่งจำเป็นที่สุดสำหรับเด็ก พ่อแม่จำเป็นต้องสร้างทัศนคติ แนวความคิดตลอดจนความมีเหตุผลให้เกิดแกวเด็ก ความรักความเอาใจใส่แต่เพียงอย่างเดียวขอมไม่เพียงพอต่อการพัฒนาเด็กอย่างสมบูรณ์ ด้วยเหตุนี้เอง แบบแผนหรือการอบรมเลี้ยงดูจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อพัฒนาการเด็ก นั่นก็คือสภาพแวดล้อมหรือบรรยากาศภายในบ้านมีความสำคัญต่อเด็กเป็นอย่างมาก เชื่อได้ว่ารากฐานอันสำคัญของความรู้สึกนึกคิดตลอดจนพฤติกรรมต่าง ๆ ขอมขึ้นอยู่กับการเริ่มต้นชีวิตในบ้าน (มหาวิทยาลัยมินนิโซตา 2511 : 12)

พัฒนาการของมนุษย์ในระยะแรก มอนเตสซอรี (Montessori, 1970 : 236) ได้อ้างถึงการศึกษาวิจัยของนักจิตวิทยาหลายท่านพบว่า ในระยะสามปีแรกของมนุษย์เป็นช่วงที่สามารถส่งเสริมพัฒนาการต่าง ๆ ของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดระยะนี้เด็กจะพัฒนาตัวเองอย่างรวดเร็วพร้อม ๆ กันหลายด้าน แต่อย่างไรก็ตามเด็กใน

ชนบทที่ห่างไกลมักจะมีหลายครอบครัวหลาย ๆ คน สิ่งแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยให้เด็กได้ พัฒนาไปเท่าที่ควร เด็กส่วนใหญ่มักถูกทอดทิ้งหรือได้รับการอบรมเลี้ยงดูตามยถากรรม ขาด การเอาใจใส่ เพราะพ่อแม่ในสังคมเหล่านั้นมีฐานะทางเศรษฐกิจบีบคั้นให้พะวงอยู่กับการ หาเลี้ยงชีพ จึงไม่สามารถที่จะใช้เวลาในการอบรมเลี้ยงดู ทั้งยังขาดความรู้ในการอบรม เลี้ยงดูที่ถูกต้องอีกด้วย

ปัจจุบันมักปรากฏข่าวในหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับการกระทำความผิดของเด็กหรือพวก วัยรุ่นอยู่เสมอ ๆ จากข่าวและจากเหตุการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับเด็กผู้กระทำความผิดที่ปรากฏ ในหนังสือพิมพ์และจากการสังเกตของผู้เขียนเองทำให้ไม่แน่ใจว่าการปลูกฝังนิสัยและการ อบรมให้เด็กมีคุณธรรมแห่งพลเมืองดีนั้น สถาบันทางครอบครัว โรงเรียน ตลอดจนสถาบัน อื่น ๆ ของสังคมที่ไปปฏิบัติอยู่ในขณะนั้น ใดทำหน้าที่บรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการหรือไม่ เพียงใด จึงเห็นเป็นความจำเป็นที่จะศึกษาว่า การอบรมเลี้ยงดูมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ คุณธรรมแห่งพลเมืองดีของเด็กหรือไม่เพียงใด

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อหาว่าความสัมพันธ์ของการอบรมเลี้ยงดูกับคุณธรรมแห่งพลเมืองดีว่าเป็นไป ในเชิงบวกหรือลบอย่างไรและเพียงไร
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของเด็กนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาของพ่อแม่ อาชีพ ของพ่อแม่ และประเภทของการอบรมเลี้ยงดู
3. เพื่อจัดลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในด้านต่าง ๆ ตามทัศนะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาของ พ่อแม่ อาชีพของพ่อแม่ และประเภทของการอบรมเลี้ยงดู

ความสำคัญของการศึกษาก่อนแล้ว

1. ทำให้ทราบถึงลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อคุณธรรมแห่งพลเมืองดี เพื่อให้พ่อแม่และผู้ที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งจะเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติ
2. ทำให้ได้ทราบถึงแนวโน้มของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อสถาบันครอบครัว โรงเรียน องค์กรต่าง ๆ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนจะได้นำไปปลูกฝังคุณธรรมแห่งพลเมืองดีที่ถูกต้องให้แก่เด็กต่อไป
3. ผลของการศึกษาจะเป็นแนวทางในการแก้ไขหลักสูตรวิชาหน้าที่พลเมืองของระดับชั้นประถมศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยให้ดียิ่งขึ้น
4. เป็นแนวทางในการจัดการศึกษานอกระบบ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะศึกษาความสัมพันธ์ของการอบรมเลี้ยงดูและคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยจำแนกคุณธรรมแห่งพลเมืองดีตามตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

1. เพศ
2. ระดับการศึกษาของพ่อแม่
3. อาชีพของพ่อแม่
4. ประเภทของกิจกรรมเลี้ยงดู

คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ

1. พ่อแม่ หมายถึงความรวมถึงผู้ปกครองหรือบุคคลที่ได้ให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กมาเป็นเวลานานที่สุด

2. ระดับการศึกษาของพ่อแม่ หมายถึงการศึกษาของพ่อแม่ที่ได้ศึกษาสำเร็จในระดับต่าง ๆ ที่ใช้เป็นเกณฑ์สำหรับชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างของสภาพแวดล้อมของเด็กที่นำมาศึกษาในครั้งนี้ โดยแบ่งเป็น 3 ระดับดังนี้ คือ

การศึกษาระดับต่ำ : ประถมปีที่ 4 ลงมา

การศึกษาระดับปานกลาง : สูงกว่าประถมปีที่ 4 ถึงมัธยมศึกษาตอนต้น

การศึกษาระดับสูง : ตั้งแต่มัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป

3. ระดับอาชีพของพ่อแม่ หมายถึงอาชีพของพ่อแม่ของนักเรียนที่ใช้เป็นเกณฑ์สำหรับชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างของสภาพแวดล้อมของเด็กที่นำมาศึกษาในครั้งนี้ โดยแบ่งออกเป็น 4 ประเภทของระดับอาชีพ คือ อาชีพรับจ้าง อาชีพเกษตรกรรม อาชีพค้าขาย และอาชีพรับราชการ

4. การอบรมเลี้ยงดู หมายถึงความรู้สึก การรับรู้ของเด็กที่มีต่อพ่อแม่เกี่ยวกับ การปกครองดูแลหรืออบรมเลี้ยงดู ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ยึดถือเกณฑ์ของบรอนเฟน เบรนเนอร์ (Bronfenbrenner อ้างจาก Siegelman, 1965 : 163 - 172) โดยแบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 3 แบบ คือ แบบการให้ความรัก แบบการลงโทษ และแบบการคาดหวังเอากับเด็ก

4.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบการให้ความรัก หมายถึงการรับรู้ที่เด็กมีต่อการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่หรือผู้ปกครองในด้านการแนะนำสนับสนุนและช่วยเหลือ การยินดีที่จะอยู่กับลูก การยกย่อง การคุ้มครอง และการทำให้ลูกมีความเชื่อมั่นในตนเอง

4.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบการลงโทษ หมายถึงการรับรู้ที่เด็กมีต่อการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่หรือผู้ปกครองในด้านการลงโทษ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ เช่นการเขียนทัณฑ์ การดูดา การไม่พิจารณาถึงความต้องการของลูก การตัดสิทธิพิเศษ เป็นต้น

4.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบการคาดหวังเอากับเด็ก หมายถึงการรับรู้ที่เด็กมีต่อการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่หรือผู้ปกครองในด้านการควบคุม การเรียกร้องเอาจากลูก เช่น ในด้านความสำเร็จ ความรู้สึกไม่พอใจเมื่อลูกกระทำผิด

5. คุณธรรมแห่งพลเมืองดี หมายถึงความดีที่รวบรวมอยู่ในเรื่องความรู้สึกดีชอบ
 ตัวดีนั้นเป็นเครื่องเห็นด้วยกับความประพฤติที่แสดงออกเพื่อสนองความปรารถนา สามารถ
 มองเห็นว่าอะไรเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาของคนส่วนใหญ่ และพร้อมที่จะแสดงออกเมื่อมีเหตุการณ์
 หรือถึงเวลาสมควร กระนั้น คุณธรรมแห่งพลเมืองดีมีหลายประเภทดังต่อไปนี้ คือ คุณธรรม
 ด้านความซื่อสัตย์ คุณธรรมที่มีต่อตนเอง คุณธรรมที่มีต่อศาสนา คุณธรรมที่เกี่ยวกับการเรียน
 คุณธรรมต่อชุมชน คุณธรรมที่มีต่อครอบครัว คุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น คุณธรรมด้านมนุษยธรรม
 คุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎของบังคับ และคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและชนบประเพณี
 (อ้างจากชูชีพ ออนโลกสูง 2516 : 7 - 8)

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีการยอมรับผลเมืองดี

หลักสูตรประโยคประถมศึกษา พุทธศักราช 2520 ในหมวดวิชาสังคมศึกษา (ศึกษาธิการ, กระทรวง 2520 : 1) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายไว้ว่า " เพื่อให้เป็นพลเมืองดี มีความรู้ความเข้าใจและประพฤติปฏิบัติอย่างมีวิจาร์ณญาณเกี่ยวกับหน้าที่ของบุคคลตนเอง และสังคม.." และในหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2520 (ศึกษาธิการ, กระทรวง 2520 : 1) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายเบื้องต้นไว้เช่นกันว่า " เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีตามระบอบการปกครองประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งจะนำไปสู่ความมั่นคงปลอดภัยของสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์.."

หลักสูตรทั้งของประถมศึกษาและมัธยมศึกษาดังที่ได้อธิบายข้างต้นนั้น ต่างก็เน้นเพื่อให้เด็กเป็นพลเมืองดี แต่อย่างไรก็ตามการที่บุคคลจะมีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของประชาธิปไตยหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับว่าเขายอมรับและจดจำเนื้อหาที่เป็นหน้าที่ของเขาได้ อย่างถูกต้องมากน้อยเพียงใด ขบวนการที่จะนำไปสู่การมีทัศนคติที่ดีต่อสิทธิและหน้าที่พลเมือง รวมถึงการมีความสำนึกในคุณค่าของสิ่งเหล่านั้นมีขั้นตอนละเอียดหล่อมล้ำกันเป็นขั้น ๆ ดังนี้ (เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ 2516 : 5) คือ

- ขั้นที่ 1 เป็นระดับสร้าง ความสนใจ ซึ่งได้แก่การรับรู้ในสิ่งเรา การรับรู้ในสิ่งเรานั้นอาจจะรับรู้ได้จากการรู้จักกับสิ่งเรานั้น และการเลือกที่จะสนใจในสิ่งเรานั้น
- ขั้นที่ 2 เป็นระดับขั้นของการตอบสนอง เมื่อบุคคลเกิดความสนใจแล้วเกิดทัศนคติต่อสิ่งเรานั้นอันนำมาซึ่งการตอบสนองซึ่งได้แก่การยอมรับสิ่งเราเกิดความรู้สึกตอบสนองหรือเกิดความพอใจจากการตอบสนองต่อสิ่งเรานั้น

ขั้นที่ 3 เป็นขั้นของการสร้างค่านิยม ทศนคติที่ดีต่อการตอบสนองทำให้เกิดการ
สำนึกในคุณค่า ความยินดีชอบและผูกพันต่อสิ่งนั้น

ขั้นที่ 4 เป็นขั้นของการจัดระบบคุณค่า โดยการจัดลำดับคุณค่าที่เกิดขึ้นเพื่อนำ
มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติและเชื่อถือต่อไป

ขั้นที่ 5 เป็นขั้นของการสร้างนิสัย โดยสร้างจากระบบของคุณค่าที่จัดไว้ และ
ดำเนินรอยตามคุณค่านั้น

คุณธรรมแห่งพลเมืองที่ดีตามระบอบประชาธิปไตยเป็นสิ่งทีประชาชนทุกคนจะต้องรู้
ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการสอน การเรียนรู้ เพื่อปลูกฝังอบรมให้ประชาชนมีความสำนึก
ในหน้าที่ของตน สถาบันทางสังคมที่จะทำหน้าที่ในการอบรมปลูกฝังคุณธรรมแห่งพลเมืองที่ดี
สำคัญที่สุดได้แก่ครอบครัว ทั้งนี้เพราะครอบครัวเป็นสถาบันที่ใกล้ชิดกับสมาชิกในครอบครัว
มากที่สุด ในการให้การอบรมระเบียบของสังคมแก่เด็ก นอกจากนี้โรงเรียนก็เป็นอีกสถาบัน
หนึ่งที่มีความสำคัญต่อการอบรมใหญ่ระเบียบของสังคม ให้ความรู้และอบรมให้เกิดความสำนึก
ในหน้าที่พลเมืองได้มาก ทั้งนี้โดยการสอนโดยตรงในหมวดวิชาสังคมศึกษา การสอดแทรก
ในเชิงปฏิบัติในหมวดวิชาอื่น ๆ และการปฏิบัติกิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นต้น ในเรื่องการ
*เรียนรู้คุณธรรมแห่งพลเมืองดีนี้ บริษัท ғыงษกรเลิศ (อ้างจากสวนา พรพัฒน์กุล 2520 :
19 - 20) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการเรียนรู้ไว้ 5 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 เป็นขั้นเรียนรู้มูลฐานของมนุษย์ เด็ก ๆ เมื่อเกิดมาจะได้รับการฝึก
อบรมตลอดจนการเรี้นรูต่างๆ เกี่ยวกับวัฒนธรรม ความเชื่อ ความถูกต้องในการกระทำ
ต่าง ๆ ตลอดจนการแสดงออกซึ่งความรู้ความเข้าใจในหลักการจากพ่อแม่และสมาชิกอื่น ๆ
ของครอบครัว เพื่อเด็กจะได้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม นอกจากนี้เด็กจะได้รับการปลูกฝัง
ค่านิยม ทศนคติ และความดีมีน้ในบทบาทกับผู้ที่อยู่ใกล้ เคียงตลอดจนได้รับการฝึกฝนความ
ชำนาญหรือทักษะต่าง ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เด็กจะค่อย ๆ เรียนรู้ทีละเล็กละน้อยจนเกิดความ
เชื่อและอาจกลายเป็นพฤติกรรมของเขาได้

ขั้นที่ 2 เป็นขั้นที่เด็กจะเรียนรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับมาจากการสั่งสอนอบรมในชั้นมูลฐาน ในขั้นนี้เด็กจะมีความเชื่อว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและจะมีการรับรู้ในบุคลิกต่าง ๆ ตลอดจนพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการสั่งสอนค่านิยม ทักษะ ความเชื่อ ความดี ความเลว ๆ ล ๆ ซึ่งคนได้รับการเรียนรู้มาในชั้นมูลฐานจนเกิดความประทับใจและเป็นบรรทัดฐานเบื้องต้นของพฤติกรรม ทั้งนี้ถ้าครอบครัวใดมีการสั่งสอนอบรมสมาชิกให้เชื่อฟังผู้มีอาวุโสโดยไม่มีเหตุผลหรือความถูกต้องในหลักการของประชาธิปไตยแล้ว เมื่อเด็กโตขึ้นเด็กจะมีค่านิยมที่ยึดถือบุคคลมากกว่าหลักการ ถ้าสถาบันการศึกษา เช่น โรงเรียนหรือกลุ่มทางสังคม ตลอดจนสถาบันทางศาสนา ระบบราชการ ๆ ล ๆ ไม่เปลี่ยนแปลงทัศนคติของเด็กเสียใหม่ให้มีความเข้าใจในหลักการประชาธิปไตย

ขั้นที่ 3 เป็นขั้นของการเรียนรู้ทางการเมืองของบุคคล กล่าวคือจากการเรียนรู้ในสองขั้นแรกบุคคลนั้นจะสามารถเข้าใจการเมืองในทัศนะของเขา ถ้าเขาได้รับการอบรมมาให้มีทัศนคติ ค่านิยมในหลักการประชาธิปไตยในขั้นตอนที่ 1 และ ที่ 2 เขาจะยึดถือในวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย และพร้อมที่จะต่อสู้คัดค้านตามวิถีประชาธิปไตยทันที ในขั้นนี้บุคคลสามารถวินิจฉัยและตัดสินใจ ตลอดจนมีความรู้ความเข้าใจในเหตุการณ์ทางการเมืองได้ คือ สามารถตัดสินความถูกต้อง ความถูกต้อง ความพอใจในการกระทำของบุคคลอื่น ๆ ได้

ขั้นที่ 4 เป็นขั้นที่บุคคลมีความสนใจในกิจการบ้านเมืองเป็นพิเศษและพิจารณาที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม ในขั้นนี้เป็นขั้นที่บุคคลมีความรู้ความเข้าใจในการเมืองมากพอสมควร และพร้อมที่จะแสดงออกทางการเมืองโดยเปิดเผย ไม่ทางตรงก็ทางอ้อม ถ้าเขายึดหลักการประชาธิปไตยในรูปอุดมการณ์และวิถีชีวิต เขาย่อมจะเป็นข้าราชการและนักการเมืองที่ดี แต่ถ้าเป็นคนที่มีทัศนคติไม่เป็นไปตามหลักการประชาธิปไตย เขาก็จะกลายเป็นนักการเมืองหรือข้าราชการที่ไม่ดีในระบอบประชาธิปไตย ขั้นนี้จึงมีความสำคัญยิ่งต่อประเทศชาติ

ขั้นที่ 5 เป็นขั้นซึ่งบุคคลได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมสากล ซึ่งเกิดขึ้นได้จากภาพยนตร์ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วิทยุและสื่อสารมวลชนต่าง ๆ ตลอดจนการเดินทางเข้าออกประเทศของนักทัศนาจรหรือคนในประเทศ หนังสือ ตำรา เอกสารต่าง ๆ มีผลทำให้บุคคล

ในสังคมได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมของต่างประเทศ เช่น การเห็นขบวนการเรียกร้องสิทธิของนิสิต นักศึกษาและประชาชน ชั้นที่ 5 นี้จึงมีความสำคัญต่อพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลไม่มากนัก ในชั้นนี้รัฐควรจัดให้มีการศึกษาค้นคว้าวิธีการต่าง ๆ อันเป็นไปตามหลักประชาธิปไตย เช่น การเห็นขบวนการโดยวิธีสงบและอยู่ภายใต้กฎหมายของบ้านเมือง ซึ่งถ้าปล่อยให้ประชาชน เลียนแบบโดยไม่มีความเข้าใจในระบบประชาธิปไตยโดยมูลฐานใน 4 ชั้นแรกแล้ว จะเป็นอันตรายสำหรับระบอบประชาธิปไตยของประเทศมาก

ปัจจัยที่มีส่วนช่วยส่งเสริมคุณธรรมแห่งพลเมืองคืออีกประการหนึ่งคือ ความเชื่อมั่น
 ในตนเอง วิชา สุจริตชนานุกรักษ์ (อ้างจาก ส่วนา พรพัฒน์กุล 2520 : 22 - 23) ได้กล่าวไว้ว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นสิ่งซึ่งแสดงว่าบุคคลเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของสังคมและมีความหมายต่อสังคม ถ้าทุกคนมีความเชื่อมั่นในตนเองแล้วเขาจะไม่เฉยเมยต่อภาวะเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคมของตน จะไม่ยอมอดทนต่อภาวะกดดันทางการเมืองและเข้าไปมีส่วนร่วมตามสิทธิและหน้าที่ที่ถูกต้อง ดังนั้นความเชื่อมั่นในตนเองจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นและข่มใจให้หรือบำรุงน้ำใจให้ทุกคนกล้าแสดงออกซึ่งความคิดในทุก ๆ สิ่งเกี่ยวกับชีวิตตนและความอยู่รอดของสังคม

ชาร์ล เอฟ แอนเดรน (Charles F. Andrain. 1971 : 4 - 8) ให้ความสำคัญคิดเห็นว่าโดยปกติแล้วผู้ใหญ่จะไม่ยอมรับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบ้านการเมืองของเด็ก แต่ในตัวของเด็กทุกคนมีความสนใจทางการเมืองและหน้าที่ของตนในฐานะเป็นพลเมืองคนหนึ่ง ตั้งแต่เริ่มรู้จักและจำความได้ แต่ความคิดใด ๆ ในรูปนามธรรมนั้นจะยังไม่เกิดขึ้นจนกว่าเด็กจะมีอายุประมาณ 9 - 13 ขวบ ความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้จะค่อย ๆ มากขึ้น และจะเป็นระยะที่เด็กเริ่มเข้าสู่ไฮสกูล ความสำนึกทางคุณธรรมแห่งพลเมืองของเด็กจะสูงขึ้นอย่างมาก ความรู้ที่เด็กจะไ้มาเกี่ยวกับเรื่องนั้น ไม่เพียงแต่จะไ้มาจากเนื้อหาวิชาในหน้าที่พลเมืองเท่านั้น เด็กจะไ้มาจากการสนทนาของบุคคลในครอบครัว จากหนังสือพิมพ์ จากวิทยุและโทรทัศน์ นอกจากนี้แอนเดรนยังกล่าวต่อไปอีกว่า ความรู้ความสำนึกในหน้าที่พลเมืองหรือคุณธรรมแห่งพลเมืองที่มัน มีทั้งในค่านิยม ความรู้ ความคิด และทางค่านิยมสนใจ คุณค่าทัศนคติและแรงจูงใจอีกด้วย

ร่างกายของเด็กตลอดเวลา เช่นเด็กเป็นไขหวัดจะให้เด็กพักผ่อน 1 วัน แมกให้ลาหยุดโรงเรียน 7 วัน เป็นต้น ซึ่งจะทำให้เด็กพวกนี้เติบโตในความรู้สึกว่าตัวเองไม่สบายจริง ๆ อยู่ตลอดเวลา ท้อแท้ตลอดไป เด็กจะไม่เป็นคนกล้า

5. ภาวะที่ไม่ยอมรับหรือไม่ต้องการลูกคนนี้เลย (Rejection) จากชีวิตสมรสที่ไม่ราบรื่นและหวังว่าการมีลูกจะช่วยชีวิตสมรสมีความสุข แต่แล้วการมีลูกยิ่งทำให้ชีวิตสมรสเลวลงอีก ดังนั้น ลูกแทนที่จะเป็นลูกรักจึงกลายเป็นลูกชัง ภาวะนี้ไม่ว่าจะแสดงออกมาอย่างเปิดเผยหรือไม่ก็ตามเด็กจะเติบโตไปโดยความรู้สึกขาดความรัก เด็กจะต้องการคนปกป้อง เขาจะเป็นเด็กที่มีความวิตกกังวลอยู่ตลอดเวลา จะแยกตัวจากเพื่อนฝูง อับอายว่าตัวเองไม่มีคนไหนรัก ถ้าพ่อแม่แสดงความเกลียดชังลูกออกไปอย่างเปิดเผย เด็กจะมีปฏิกิริยาโต้ตอบต่อพ่อแม่อย่างก้าวร้าว

6. ภาวะที่เป็นคนเจ้าระเบียบ (Perfectionism) ทุกอย่างต้องเป็นระเบียบ มีกฎเกณฑ์เข้มงวด ตรงต่อเวลา เด็กทำอะไรจะไม่ค่อยพอใจพ่อแม่เลย เด็กพวกนี้จะเติบโตไปด้วยความรู้สึกผิดหวัง ขาดความสามารถ ไม่มีความสุขในชีวิต ไม่เกิดความมั่นใจในสิ่งที่ตัวเองกระทำ

7. ภาวะที่ไม่ลงรอยกันระหว่างพ่อแม่ (Parental incompatibility) โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ลงรอยกันในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูจะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกว่าไม่รู้อะไรดี เด็กจะเติบโตในความรู้สึกโกรธ เกลียด รัก ในพ่อแม่ของตัวเอง และไม่แน่ใจในตัวเอง ส่วนมากแล้วผู้ใหญ่จะใช้เด็กเป็นศูนย์กลางในการที่จะกระทบกระทั่งกัน บางครั้งเด็กไม่แน่ใจในตนเองว่า เขาเป็นสาเหตุของความไม่ลงรอยระหว่างพ่อกับแม่หรือเปล่า

ไซมอนด์ (Symonds, 1939 : 18) ได้แบ่งลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ โดยเปรียบเทียบลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูออกเป็นคู่ ๆ เช่น การยอมรับและการทอดทิ้ง การชมเชยและการขอมตาม เป็นต้น

ซีเกลแมน (Siegelman. 1965 : 163 - 172) ได้ศึกษาแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของบรอนเฟินเบรนเนอร์ (Bronfenbrenner) ซึ่งแบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็นสามแบบ คือ การให้ความรัก การลงโทษ และการคาดหวังเอาจากเด็ก แบบสอบถามที่ซีเกลแมนทำการศึกษามีชื่อ "Bronfenbrenner Parental Behavior Questionnaire (B P B)" จุดมุ่งหมายของการศึกษาคือต้องการอธิบายและวัดผลว่าแบบสอบถามนี้ประสิทธิภาพหรือไม่ และยังต้องการทราบว่าเด็กมีการรับรู้พฤติกรรมของพ่อแม่ที่ปฏิบัติต่อตนในด้านการอบรมเลี้ยงดูหรือไม่ โดยนำไปทดสอบกับนักเรียนเกรด 4 เกรด 5 และเกรด 6 ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมค่อนข้างต่ำ และเป็นนักเรียนระดับตั้งแต่เรียนอ่อนที่สุดถึงเรียนเก่งที่สุด เป็นชาย 81 คน หญิง 131 คน รวม 212 คน แบบสอบถามชุดนี้มี 45 ข้อ เด็กจะถูกถามว่าแต่ละข้อในแบบสอบถามนี้จริงหรือไม่ที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อตน ผลปรากฏว่านักเรียน ตอบแบบสอบถามตอบได้ครบทั้งสามแบบ คือมีทั้งได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบการให้ความรัก แบบการลงโทษ และแบบการคาดหวังเอาจากเด็กด้วย

บาลดวิน (Baldwin. 1948 : 127 - 136) ศึกษาเด็กอายุประมาณ 4 ขวบพบว่า พ่อแม่ที่ปกครองเด็กแบบประชาธิปไตย โดยหมายถึงพ่อแม่ที่มีกิจกรรมร่วมกับเด็ก ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการตัดสินใจ อธิบายเหตุผลของการตั้งกฎเกณฑ์ของครอบครัว สนองความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก มักจะทำให้เด็กซุกซน ก้าวร้าว อยากรู้อยากเห็น เป็นผู้นำ กล้าแสดงออก

การศึกษาของสถาบัน Fels (Baldwin and others. 1945 : 58) พบว่า เด็กที่มาจากบ้านที่เป็นประชาธิปไตย จะมีลักษณะเด่นในเรื่องการเป็นผู้นำกิจกรรมต่าง ๆ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะสร้างความอบอุ่นให้แก่เด็ก สร้างสรรค์อารมณ์ที่มั่นคง ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความอยากรู้อยากเห็นและมักจะต่อความก้าวร้าวอันน่าขงผู้อื่น ในทางตรงกันข้าม เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่เข้มงวดกวดขัน มีกฎเกณฑ์ระเบียบต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด ไม่ให้อิสระแก่เด็ก เด็กจะมีลักษณะเงียบขรึม ซื่อาย ไม่มั่นใจในการเข้าสังคม ไม่กล้าแสดงออก ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

อิงเกอร์ฮอลด์ (Ingeroll อ้างจาก Johnson & Medinus. 1969 : 392)

ได้อธิบายถึงลักษณะของครอบครัวที่เข้มงวดหรือให้ความคุ้มครองมากเกินไปว่ามี 4 แบบ คือ

1. แมทริเซนตริก (Matricentric) เป็นลักษณะของครอบครัวที่แม่มีความเข้มงวดมากกว่าพ่อ
2. แพทริเซนตริก (Patricentric) เป็นลักษณะของครอบครัวที่พ่อมีความเข้มงวดมากกว่าแม่
3. บาลานซ์ (Balanced) เป็นลักษณะของครอบครัวที่ทั้งพ่อและแม่มีความเข้มงวดเท่า ๆ กัน
4. อินเทอมีเดียท (Intermediate) เป็นลักษณะของครอบครัวที่อยู่กึ่งกลางของแบบบาลานซ์และมีพ่อหรือแม่เป็นฝ่ายเข้มงวด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความรุนแรงแห่งพลเมือง

ซูซีพ ออนโลกสูง (ซูซีพ ออนโลกสูง 2516 : 83 - 85) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงแห่งพลเมืองนี้ โดยศึกษาเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2515 ในโรงเรียนรัฐบาล ภาคการศึกษา 11 จำนวน 300 คน เป็นชาย 133 คน หญิง 167 คน พบว่า นักเรียนได้จัดลำดับความรุนแรงแห่งพลเมืองนี้ต่างกัน ไ้ว้ดังนี้คือ ความรุนแรงด้านความซื่อสัตย์มีความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือความรุนแรงเกี่ยวกับการเรียน ความรุนแรงที่ต่อศาสนา ความรุนแรงด้านมนุษยธรรม ความรุนแรงที่ต่อชนนุชน ความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่และกฎข้อบังคับ ความรุนแรงที่ต่อผู้อื่น ความรุนแรงที่ต่อประเทศชาติและชนนุชนประเพณี ความรุนแรงที่ต่อครอบครัว และความรุนแรงที่ต่อตนเองตามลำดับ และยังพบว่าเด็กชายหญิงมีคุณธรรมแห่งพลเมืองนี้ไม่แตกต่างกัน เด็กที่ผูกครองรับราชการ ทหารชาย และอาชีพอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองนี้เช่นเดียวกัน

สุธรรมา สุจริตตานนท์ (สุธรรมา สุจริตตานนท์ 2509 : 69 - 70) ได้ศึกษาวิจัย การสอนวิชาหน้าที่พลเมืองชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ของโรงเรียนสาธิต 4 แห่ง ในกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามประเภทเก็บค่าและกาเครื่องหมายข้อที่ถูก โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจาก นักเรียนจำนวน 360 คน และครูสอนสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จำนวน 7 คน ทั้งนี้แบบสอบถามระหว่างครูกับนักเรียนนั้นแตกต่างกัน จากการศึกษาค้นคว้า นักเรียนส่วนมากมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาหน้าที่พลเมือง เพราะเนื้อหาวิชาและภาพประกอบไม่น่าสนใจ ต้องใช้การท่องจำ จึงจะได้คะแนนดี อุปกรณ์การสอนมีน้อย และนักเรียนไม่ชอบรวมกิจกรรม นอกจากนี้การสอนของครูยังไม่อาจชักจูงให้นักเรียนตั้งใจเรียนได้ดีพอ

นอกจากการศึกษาที่พบว่า เนื้อหาวิชาและหลักสูตรในวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ไม่เอื้อต่อการสอนให้เกิดความสำนึกในหน้าที่พลเมืองแล้ว สมจิตร์ วัฒนคลัง (สมจิตร์ วัฒนคลัง 2514 : 82 - 84) ได้ทำการศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดพระนคร และจำแนกตามโรงเรียนมัธยมแบบประสม และโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ จำแนกตามเพศ นอกจากนี้ยังศึกษาตามสภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียนในกลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีต่างกัน ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียนจากโรงเรียนมัธยมแบบประสม ชาย 100 คน หญิง 100 คน และโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ ชาย 100 คน หญิง 100 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนหญิงโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีสูงกว่านักเรียนชายในโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ และนักเรียนหญิงในโรงเรียนมัธยมแบบประสม และจากการศึกษาสภาพแวดล้อมโดยแยกตามเพศและโรงเรียน พบว่า ระดับการศึกษาของบิดามารดาของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญมีแนวโน้มที่จะสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ นอกจากนี้สภาพแวดล้อมและการปกครองภายในบ้านมีแนวโน้มที่จะช่วยส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ด้วย

วัลลภ พุ่มพวง (วัลลภ พุ่มพวง 2514 : 76 - 78) ได้ศึกษาความคิดเห็นของ
คนไทยในจังหวัดมหาสารคามเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดี โดยศึกษาจากผู้นับถือนิกาย
อายุ 20 - 21 ปี จบการศึกษาระดับปีที่ 4 โดยมีได้ศึกษาต่อในชั้นสูงอีก จำนวน ชาย 50 คน
หญิง 50 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ตามวิธีของฮอยท์ (Hoyt's Analysis of Variance)
พบว่า คนไทยในกลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีความคิดเห็นไม่ถูกต้องในเรื่องคานิยม คำสอนใน
ศาสนา ความรับผิดชอบในหน้าที่พลเมือง และความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย ส่วนมาก
มีความคิดเห็นถูกต้องในเรื่องการอยู่ร่วมกันในชุมชนชน ชนบทชน เนียมประเพณีและวัฒนธรรม
ไทย ส่วนเรื่องความรู้เกี่ยวกับการปกครองประเทศโดยทั่วไป คนไทยในกลุ่มตัวอย่างมีความ
คิดเห็นถูกต้องเพียงร้อยละ 50

จากการวิจัยครั้งนี้เกี่ยวกับความเจริญเติบโตในด้านความสำนึกต่อชุมชนในระยะ
วัยรุ่นของแอนเดอร์สันและโรเบิร์ต (Anderson and Robert. 1966. อ้างจาก
สุวนา พรพัฒน์กุล 2520 : 27 - 28) โดยการศึกษาด้วยวิธีสัมภาษณ์อย่างลึกซึ้ง จากผู้
ถูกทดลอง 480 คน ซึ่งมีอายุ 11 ปี 13 ปี 15 ปี และ 18 ปี แต่ละระดับอายุมีจำนวน
120 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ก่อนอายุ 13 ปี วัยรุ่นรับเอาวิถีการ เมืองไว้ด้วยจิตใจของเขาเองได้ยาก
และจินตนาการผลลัพธ์ทางสังคมของการแสดงปฏิกิริยาทางการเมืองได้ยากด้วย
2. วัยรุ่นที่อายุน้อยกว่า 15 ปี มีความสำนึกในการกระทำที่ถึงชุมชนเป็นส่วน
ส่วนรวม แต่มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับรัฐบาลในรูปของการบริการที่เป็นรูปธรรม
3. วัยรุ่นก่อนนั้นมีพัฒนาการความคิดเกี่ยวกับอนาคตยังไม่สมบูรณ์ แต่เขาจะ
สามารถมีบทบาททางการเมืองเพื่อผลประโยชน์ยาวได้ในช่วงหลัง ๆ
4. วัยรุ่นก่อนนั้นมักจะไม่มีความสำนึกในเสรีภาพส่วนบุคคลและไม่ชวนชวายเป็น
ต่อการแก้ปัญหาการเมืองแบบเผด็จการตลอดจนไม่สามารถแยกแยะทัศนคติต่าง ๆ เกี่ยวกับ
ระเบียบทางสังคมและยังไม่สามารถยึดวิถีการ เรียกร้อง เพื่อชุมชนในฐานะที่เป็นพลเมือง
คนหนึ่ง

5. การใช้หลักการทางปรัชญาในการตัดสินใจทางการเมืองนั้นจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตามระดับอายุที่สูงขึ้น

การอบรมเลี้ยงดู

ประยูทธ์ วัชรคติชัย (ประยูทธ์ วัชรคติชัย 2514 : 45) ได้ศึกษาเรื่องการอบรมเลี้ยงดูกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและระดับความมุ่งหวังทางการเรียน กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 119 คน นำผลมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับ t - test พบว่า การอบรมเลี้ยงดูในเด็กไทยนั้นส่วนมากเป็นแบบให้ความรักและการคาดหวังเอาจากเด็ก แต่แบบลงโทษนั้นน้อยมาก เมื่อนำเอาแบบการอบรมเลี้ยงดูไปหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ใ้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่ในแบบการให้ความรักและการลงโทษน้อยแต่ใ้รับการอบรมเลี้ยงดูในแบบการคาดหวังเอาจากเด็กมาก นอกจากนี้ยังพบอีกว่า เด็กชายและเด็กหญิงที่ใ้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่ในแบบการคาดหวังเอาจากเด็กจะมีระดับความมุ่งหวังในการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ถัน แพเพชร (ถัน แพเพชร 2517 : 67 - 68) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับความคิดสร้างสรรค์และความเกรงใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งพบว่า นักเรียนที่ใ้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยทั้งชายและหญิงมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่ใ้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น ๆ

วิกรม กมลสุโกศล (วิกรม กมลสุโกศล 2518 : 99 - 100) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู ความวิตกกังวลและค่านิยมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อศาสนาพุทธและอิสลาม พบว่า เด็กที่ใ้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความวิตกกังวลน้อยกว่าเด็กที่ใ้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งและแบบเข้มงวดหรือใ้ความคุ้มครองมากจนเกินไป

ประพันธ์ สุทรวาส (ประพันธ์ สุทรวาส 2519 : 48 - 50) ศึกษาความ
 กวาวกับการอบรมเลี้ยงดู ผลการศึกษาปรากฏว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ
 ประชาธิปไตยมีความกวาวน้อยกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งหรือแบบปล่อย
 ปล่อยละเลยและแบบเข้มงวดหรือแบบให้ความสำคัญคุ้มครองมากเกินไป เพราะการอบรมเลี้ยงดู
 แบบประชาธิปไตยนั้นพ่อแม่ให้ความสำคัญต่อธรรมชาติของเด็กจึงมีพฤติกรรมไม่เป็นปัญหา

แอสลีย์ (Asley. 1971 : 115) เน้นให้เห็นความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า
 ของเรนน สปิซ (Renn Spitz) เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กในนิวยอร์ก จำนวน
 239 คน โดยแบ่งเด็กออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกมารดาเป็นผู้เลี้ยงดูตนเอง กลุ่มที่ 2
 ได้รับการเลี้ยงดูในสถานเลี้ยงดูเด็กซึ่งมีพยาบาลควบคุมดูแลอย่างดี ภายในระยะเวลา 2 ปี
 พบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในสถานเลี้ยงดูเด็ก เสียชีวิตร้อยละ 37 ส่วนเด็กที่มารดา
 เป็นผู้เลี้ยงดูไม่เสียชีวิตเลย

จากการศึกษาค้นคว้าและการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ดังที่ปรากฏข้างบนนี้ พอที่จะนำ
 มาเป็นเกณฑ์ในการตั้งสมมุติฐานในการวิจัยครั้งนี้ได้ดังนี้

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ความรู้สึกของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบการให้ความรักจะมีค่า
 ความสัมพันธ์เป็นบวกกับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี
2. ความรู้สึกของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบการลงโทษกับแบบการ
 คาคหวังเอาจากเด็กจะมีค่าความสัมพันธ์เป็นลบกับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี
3. นักเรียนที่มีเพศ ระดับการศึกษาของพ่อแม่ อาชีพของพ่อแม่ และประเภทของ
 การอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน จะมีคุณธรรมแห่งพลเมืองดีแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้มาด้วยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยในขั้นแรกใช้เกณฑ์ในการเลือกโรงเรียนดังต่อไปนี้

1. เป็นโรงเรียนที่ไม่ได้จัดนักเรียนเข้าชั้นโดยอาศัยผลการเรียนเป็นเกณฑ์ ดังนั้นนักเรียนในห้องเรียนหนึ่ง ๆ จึงมีความสามารถด้านการเรียนไม่เท่ากัน

2. เป็นโรงเรียนสหศึกษา

3. เป็นโรงเรียนระดับชั้นประถม เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงประถม

ปีที่ 7

4. เป็นโรงเรียนที่สามารถเดินทางไปถึงได้โดยสะดวก

5. เป็นโรงเรียนที่ให้ความร่วมมือในการทดสอบเป็นอย่างดี

ขั้นตอนมาผู้วิจัยได้สุ่มกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนตามเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น ในจังหวัดร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2521 จากอำเภอต่าง ๆ 10 อำเภอ อำเภอละ 2 โรงเรียน โรงเรียนละ 20 คน รวมเป็นจำนวนนักเรียน 400 คน รายละเอียดเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างได้แสดงไว้ในตาราง 1 ตาราง 2 ตาราง 3 และตาราง 4

ตาราง 1 แสดงจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่แยกตามโรงเรียนและอำเภอต่าง ๆ

อำเภอ	จำนวนโรงเรียน	จำนวนนักเรียน
เมืองร้อยเอ็ด	2	40
ธวัชบุรี	2	40
เสลภูมิ	2	40
โพนทอง	2	40
หนองพอก	2	40
จตุรพักตรพิมาน	2	40
เกษตรวิสัย	2	40
ปทุมรัตต์	2	40
สุวรรณภูมิ	2	40
พนมไพร	2	40
รวม	20	400

ตาราง 2 แสดงจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างแยกตามเพศและระดับการศึกษาของพ่อแม่

ระดับการศึกษาของพ่อ	ชาย	หญิง	รวม	ระดับการศึกษาของแม่	ชาย	หญิง	รวม
การศึกษาระดับต่ำ	109	116	225	การศึกษาระดับต่ำ	121	142	263
การศึกษาระดับปานกลาง	43	29	72	การศึกษาระดับปานกลาง	37	25	62
การศึกษาระดับสูง	44	59	103	การศึกษาระดับสูง	38	37	75
รวม	196	204	400	รวม	196	204	400

ตาราง 3 แสดงจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างแยกตามเพศและอาชีพของพ่อแม่

อาชีพของพ่อ	ชาย	หญิง	รวม	อาชีพของแม่	ชาย	หญิง	รวม
อาชีพรับจ้าง	19	14	33	อาชีพรับจ้าง	17	11	28
อาชีพเกษตรกรรม	98	110	208	อาชีพเกษตรกรรม	101	112	213
อาชีพค้าขาย	26	18	44	อาชีพค้าขาย	45	43	88
อาชีพรับราชการ	53	62	115	อาชีพรับราชการ	33	38	71
รวม	196	204	400	รวม	196	204	400

ตาราง 4. แสดงจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างแยกตามเพศและประเภทของการอบรมเลี้ยงดู

การอบรมเลี้ยงดู	ชาย	หญิง	รวม
แบบการโศกความรัก	46	41	87
แบบการลงโทษ	26	30	56
แบบการคาดหวังเอาจากเด็ก	124	133	257
รวม	196	204	400

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม ซึ่งมีอยู่ 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามภูมิลักษณ์ของกลุ่มตัวอย่าง

แบบสอบถามนี้ถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวและพื้นฐานทางครอบครัว
ของนักเรียน เป็นต้นว่า เพศ สภพความเป็นอยู่ อาชีพของพ่อแม่ ระดับการศึกษาของพ่อแม่
เป็นต้น ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเติมคำในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริง และกา
เครื่องหมาย X ลงในช่อง ที่กำหนดให้ (โปรดดูรายละเอียดที่ภาคผนวก)

ตัวอย่างแบบสอบถาม

1. รายละเอียดของตัวนักเรียนเอง

เพศ ชาย
 หญิง

อายุ.....ปี

ชั้น.....โรงเรียน.....อำเภอ.....

2. รายละเอียดเกี่ยวกับพ่อแม่ของนักเรียน

ต่ำกว่าประถมปีที่ 4

ประถมปีที่ 4

ประถมปีที่ 7

พ่อสำเร็จการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 3

มัธยมศึกษาปีที่ 5

สูงกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 5

แม่สำเร็จการศึกษาระดับ

- ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4
- ประถมปีที่ 4
- ประถมปีที่ 7
- มัธยมศึกษาปีที่ 3
- มัธยมศึกษาปีที่ 5
- สูงกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 5

พ่ออาชีพ

- รับจ้าง
- เกษตรกรรม
- ค้าขาย
- รับราชการ

แม่มีอาชีพ

- รับจ้าง
- เกษตรกรรม
- ค้าขาย
- รับราชการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูตามแนวของ

บรอนเฟนเบรนเนอร์ (Bronfenbrenner Parental Behavior Questionnaire) แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับวัดการรับรู้ของเด็กในเรื่องที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อตนในด้าน การอบรมเลี้ยงดู 3 ลักษณะ คือ การให้ความรัก การลงโทษ และการคาดหวังเอาจากเด็ก อย่างละ 20 ข้อ รวมเป็น 60 ข้อ โดยสร้างแบบสอบถามกลุ่มเนื้อหาในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (โปรดดูรายละเอียดที่ภาคผนวก)

1. การให้ความรัก
 - 1.1 การให้การเลี้ยงดู (Nurturance)
 - 1.2 การให้รางวัลโดยการแสดงความรัก (Affective Reward)
 - 1.3 การให้ความเป็นมิตร (Instrumental Companionship)
 - 1.4 การให้ความใกล้ชิดคอยอนุ (Affiliative Companionship)
 - 1.5 การตามใจ (Indulgence)
2. การลงโทษ
 - 2.1 การทำให้ขาดการติดต่อกับคนอื่น (Social Isolation)
 - 2.2 การแสดงความเกลียดชัง (Expressive Rejection)
 - 2.3 การลงโทษทำให้เจ็บทางร่างกาย (Physical Punishment)
 - 2.4 การตัดสิทธิพิเศษ (Deprivation of Privileges)
 - 2.5 หลักเกณฑ์ในการไต่วินัย (Principled Discipline)
3. การคาดหวังเอาจากเด็ก
 - 3.1 การบอกให้ทราบถึงความต้องการของพ่อแม่ที่ต้องการจากเด็ก (Prescriptive)
 - 3.2 การให้ความคุ้มครองป้องกัน (Protectiveness)
 - 3.3 การแสดงอำนาจ (Power)
 - 3.4 การเกี่ยวเงื่อนไขให้ทำอะไรต้องสำเร็จ (Achievement Demands)
 - 3.5 การลงโทษควบคู่การแสดงออกในด้านความรัก (Affective Punishment)

การใช้แบบสอบถามในการศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อจะจำแนกเด็กออกตามการประเมินค่าการรับรู้ในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ทั้งสามลักษณะเป็นสำคัญ ผู้วิจัยจึงได้นำแบบทดสอบไปทดลองทดสอบกับเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 78 คน จากนั้นได้นำผลการตอบ

ของเค็กมาทำการวิเคราะห์รายข้อเพื่อหาค่าอำนาจจำแนก เมื่อพบว่าข้อใดมีค่าอำนาจจำแนกต่ำก็ปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยพยายามแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น ตลอดจนแก้ไขสำนวนภาษาไทยให้เหมาะสม เพื่อให้เครื่องมือสามารถไปประโยชน์ได้มากขึ้น

คำถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแต่ละลักษณะแยกออกไต่ดังต่อไปนี้ (โปรดดูรายละเอียดที่ภาคผนวก)

การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก โดดเดี่ยว

1 2 6 11 12 13 18 22 26 29 30 36
37 41 46 48 49 50 54 60

การอบรมเลี้ยงดูแบบการลงโทษ โดดเดี่ยว

3 4 8 9 10 14 15 23 24 31 32 35
38 42 43 47 51 52 58 59

การอบรมเลี้ยงดูแบบคาดหวังเอาจากเด็ก โดดเดี่ยว

5 7 16 17 19 20 21 25 27 28 33 34
39 40 44 45 53 55 56 57

แบบสอบถามแต่ละข้อความจะมีคำตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 5 คำตอบ คือ "ทุกครั้ง" "เกือบทุกครั้ง" "บางครั้ง" "นาน ๆ ครั้ง" "ไม่เคย" การตรวจให้คะแนนจะต้องพิจารณาจากคำตอบของนักเรียนที่กาเครื่องหมายในช่องต่าง ๆ

ผู้ใดกาช่อง "ทุกครั้ง"	ให้	5	คะแนน
ผู้ใดกาช่อง "เกือบทุกครั้ง"	ให้	4	คะแนน
ผู้ใดกาช่อง "บางครั้ง"	ให้	3	คะแนน
ผู้ใดกาช่อง "นาน ๆ ครั้ง"	ให้	2	คะแนน
ผู้ใดกาช่อง "ไม่เคย"	ให้	1	คะแนน

ผู้ใดใ้คะแนนการให้ความรักสูงแสดงว่าได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบการให้ความรัก
ผู้ใดใ้คะแนนการลงโทษสูงแสดงว่าได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบการลงโทษ ผู้ใดใ้คะแนน
แบบการคาดหวังเอาจากเด็กสูงแสดงว่าได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบการคาดหวังเอาจากเด็ก

ตัวอย่างคำถามในแบบสอบถาม

	ทุกครั้ง	เกือบ ทุกครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย
(0) พ่อแม่พูดคุยแต่สิ่งที่ดีของฉันให้คนอื่นฟัง					
(00) ฉันต้องทำอะไรก็ตามที่พ่อแม่สั่งการ จะโต้เถียงไม่ได้					
(000) พ่อแม่ยื่นกรำว่าฉันต้องขออนุญาตท่าน ก่อนไปคู่มือล่าหรือไปคูหนึ่ง					

การทดลองใช้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถม
ปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคารอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 78 คน
ให้ตอบแบบสอบถาม จากนั้นใ้ช่วยผลการตอบของเด็กมาทำการวิเคราะห์รายชื่อต่อไป

การวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายชื่อ จากการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับ
กลุ่มตัวอย่างดังกล่าว ผู้วิจัยนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์หาคำถามเป็นรายชื่อโดยคัดลอก
คำตอบแต่ละขอลงในกระดาษแข็งนับ จำแนกกลุ่มตัวอย่างออกตามลักษณะการอบรมเลี้ยงดู
ของพ่อแม่ทั้งสามแบบ โดยรวมคะแนนคำตอบในข้อที่ถามเกี่ยวกับเรื่องความรัก การลงโทษ
และการคาดหวังเอาจากเด็ก แต่ละชุดเข้าด้วยกันและพิจารณาว่าเด็กแต่ละคนใ้รับคะแนน
ทางค่านิยมมาก เมื่อพบก็จัดเด็กเข้าไว้ในกลุ่มการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่ในแบบนั้น ๆ
ตัวอย่างเช่น

เลขที่ 1 ใ้คะแนนความรัก 57 คะแนน การลงโทษ 31 คะแนน การคาดหวัง

เลขที่ 2 โค้ดคะแนนความรัก 64 คะแนน การลงโทษ 24 คะแนน การคาดหวัง
61 คะแนน

เลขที่ 3 โค้ดคะแนนความรัก 32 คะแนน การลงโทษ 51 คะแนน การคาดหวัง
43 คะแนน

ในกรณี เลขที่ 1 จัดเป็นผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบการคาดหวังเอาจากเด็ก
เลขที่ 2 จัดเป็นผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก เลขที่ 3 จัดเป็นผู้ที่ได้รับการ
อบรมเลี้ยงดูแบบการลงโทษ

ในกรณีที่เด็กโค้ดคะแนนการอบรมเลี้ยงดูเท่ากันตั้งแต่ 2 แบบขึ้นไป จะทำให้ไม่
สามารถจัดเข้าเป็นกลุ่มโค้ดโค้ดแน่นอนก็ตัดทิ้งไป

หลังจากที่ได้ให้คะแนนเด็กแต่ละคนไปแล้ว ก็สามารถแยกเด็กออกเป็น 3 กลุ่ม
เสร็จแล้วนำมาคำนวณหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้ t - test (Guildford.
1965 : 184) แล้วคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูง ก็จะมีค่า t ตั้งแต่ 2.0000
ขึ้นไปจำนวน 60 ข้อ สำหรับนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลต่อไป

การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม สำหรับการหาค่าความเที่ยงตรง
ของแบบสอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูนั้นใช้วิธี Face Validity กล่าวคือสร้างข้อ
คำถามโดยศึกษาจากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญทางจิตวิทยา
จำนวน 3 ท่านเป็นผู้ตัดสินข้อความของแต่ละประโยคของข้อคำถามเพื่อปรับปรุงแก้ไข และ
ถือเกณฑ์การเห็นด้วยของผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่เป็นข้อตัดสิน

ส่วนการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างภายในนั้นใช้วิธีวิเคราะห์แบบสอบถาม
เป็นรายข้อเพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามนั้น ๆ โดยการใช้อัตราส่วนวิกฤต t
(Critical Ratio t) เป็นค่าสถิติสำหรับตรวจสอบ

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม สำหรับการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบ
สอบถามนั้น ใช้วิธีแบ่งครึ่ง (Split - half Reliability) โดยวิธีแบ่งข้อสอบออกเป็น
เป็นข้อคู่ข้อคี่ แล้วหาค่าสหสัมพันธ์ของแบบสอบถามครึ่งฉบับจากนั้นจึงหาค่าความเชื่อมั่นของ

แบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรของ Spearman - Brown (Garrett, 1969 : 143) ไคค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามดังกล่าว 5

ตาราง 5 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก แบบลงโทษ และแบบคาดหวังเอาจากเด็ก

แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู	N	r ครึ่งฉบับ	r _{tt}
แบบให้ความรัก	78	0.7516	0.8582
แบบลงโทษ	78	0.7206	0.8376
แบบคาดหวังเอาจากเด็ก	78	0.6341	0.7761

ต่อจากนั้นจึงหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูทั้งฉบับด้วยวิธีการเปลี่ยนค่าความเชื่อมั่นของแต่ละแบบการอบรมเลี้ยงดูเป็นคะแนนมาตรฐาน (Fisher's Z) (ลวน สายยศ และอังคณา ศันศิริตานนท์ 2515 : 228) ไคค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.8250

ค่าความเชื่อมั่นที่หาได้นี้ว่ามีค่าสูง จึงนำไปใช้ในการทดสอบจริงกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา

ตอนที่ 3 แบบทดสอบเกี่ยวกับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี

แบบทดสอบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีทั้ง 10 ประการ ผู้วิจัยได้นำเอาแบบทดสอบของชาติ ลัทธินิ (ชาติ ลัทธินิ 2507 : 68 - 89) มาปรับปรุง แบบทดสอบประกอบไปด้วยสถานการณ์ที่สร้างขึ้นให้ผู้ถูกทดสอบแสดงความคิดเห็นทั้งสองทาง เมื่อผู้ถูกทดสอบอ่านเรื่องราวจากสถานการณ์แต่ละเรื่องแล้วมีความรู้สึกอย่างไรก็ให้แสดงความคิดเห็นลงไป

ตัวอย่างข้อทดสอบ

หนึ่งกับหนูเป็นพี่น้องกัน หนึ่งเป็นเด็กเกเรชอบหาเรื่องชกต่อยทะเลาะวิวาทกับเพื่อนบ่อย ๆ วันหนึ่ง หนึ่งไปมีเรื่องชกต่อยกับเพื่อนที่โรงเรียนจนหน้าแตก ทั้ง ๆ ที่หนูไคห้ามไว้แล้ว หนึ่งกลัวแม่จะทำโทษจึงขอร้องหนูไคบอกแม่ เมื่อกลับถึงบ้านแม่เห็นสภาพของหนึ่งจึงไคถามหนูไค หนูไคอาจตอบแม่ไคสองแง่ คือ

ปดแม่ว่าหนึ่งเจ็บเพราะเล่นกีฬาที่โรงเรียน เพราะถ้ามอกความจริงว่าหนึ่งต่อยกับเพื่อน หนึ่งอาจถูกลงโทษ

สมควรอย่างยิ่ง

ไม่สมควร

สมควร

ไม่สมควรอย่างยิ่ง

บอกแม่ตามตรงว่า หนึ่งไปมีเรื่องต่อยกับเพื่อนมา

สมควรอย่างยิ่ง

ไม่สมควร

สมควร

ไม่สมควรอย่างยิ่ง

ในแต่ละทางเลือกของแต่ละเรื่องมีคุณธรรมแฝงอยู่หนึ่งคุณธรรม ผู้ที่ตอบข้อสมควรอย่างยิ่งและสมควร หมายถึงผู้ที่มีคุณธรรมค่านิยมที่แฝงอยู่ในทางเลือกนั้น คุณธรรมค่านิยมต่าง ๆ ที่แฝงอยู่ในทางออกของการแก้ปัญหาแต่ละสถานการณ์แสดงไว้ในตาราง 6

ตัวเลขคู่บนหมายถึงเลขประจำคุณธรรมที่แฝงอยู่ในสถานการณ์เดียวกัน ตัวเลข
ข้างล่างใต้เส้นหมายถึงเลขประจำข้อหรือหมายเลขประจำสถานการณ์ เช่น

$\frac{1-2}{1}$ หมายถึง คุณธรรมที่ 1 อยู่คู่กับคุณธรรมที่ 2 แฝงไว้ในทางออกของ
การแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่ 1 ซึ่งลำดับของคุณธรรมที่นำมาใช้ในแบบทดสอบนี้ได้จัดเรียง
ลำดับไว้ดังนี้

- คุณธรรมที่ 1 คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์
- คุณธรรมที่ 2 คุณธรรมที่มีต่อตนเอง
- คุณธรรมที่ 3 คุณธรรมที่มีต่อศาสนา
- คุณธรรมที่ 4 คุณธรรมเกี่ยวกับการเรียน
- คุณธรรมที่ 5 คุณธรรมที่มีต่อชุมชน
- คุณธรรมที่ 6 คุณธรรมที่มีต่อครอบครัว
- คุณธรรมที่ 7 คุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น
- คุณธรรมที่ 8 คุณธรรมด้านมนุษยธรรม
- คุณธรรมที่ 9 คุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎข้อบังคับ
- คุณธรรมที่ 10 คุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและชนบประเพณี

เกณฑ์การให้คะแนน การตรวจให้คะแนนจะต้องพิจารณาจากคำตอบของนักเรียน
ที่กาเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่กำหนดให้ดังนี้

ถ้าข้อความมีทิศทางในทางบวก ให้คะแนนดังนี้

ผู้ใดเลือกตอบของ "สมควรอย่างยิ่ง"	ให้	4	คะแนน
ผู้ใดเลือกตอบของ "สมควร"	ให้	3	คะแนน
ผู้ใดเลือกตอบของ "ไม่สมควร"	ให้	2	คะแนน
ผู้ใดเลือกตอบของ "ไม่สมควรอย่างยิ่ง"	ให้	1	คะแนน

ตัวอย่าง แดงอยากได้ปากกาความทรงสวย ๆ สักตามแต่ไม่มีเงินซื้อ บังเอิญวันหนึ่งแดงเดินไปพบกระเป๋าตางค์ตกอยู่ริมถนน ในกระเป๋ามีเงินอยู่ 200 บาท แต่ไม่มีหลักฐานว่าเป็นกระเป๋าของใคร แดงจึงเก็บกระเป๋านั้นไว้ และปรึกษาเพื่อน ๆ ว่าควรทำอย่างไร

เพื่อนคนที่ 1 แนะนำให้เอาไปมอบตำรวจประกาศหาเจ้าของต่อไป

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

ถ้าข้อความมีทิศทางในทางลบ ให้คะแนนดังนี้

- ผู้ใดเลือกตอบของ "สมควรอย่างยิ่ง" ให้ 1 คะแนน
 ผู้ใดเลือกตอบของ "สมควร" ให้ 2 คะแนน
 ผู้ใดเลือกตอบของ "ไม่สมควร" ให้ 3 คะแนน
 ผู้ใดเลือกตอบของ "ไม่สมควรอย่างยิ่ง" ให้ 4 คะแนน

ตัวอย่าง หนึ่งกับหนูยเป็นพี่น้องกัน หนึ่งเป็นเด็กเกเรชอบหาเรื่องชกต่อยทะเลาะวิวาทกับเพื่อนบ่อย ๆ วันหนึ่ง หนึ่งไปมีเรื่องชกต่อยกับเพื่อนที่โรงเรียนจนหน้าแตก หง ๆ ที่หนูยไต่ถามไฉนแล้ว หนึ่งก็กลัวแม่ทำโทษจึงขอร้องหนูยไม่ให้ไปบอกแม่ เมื่อกลับถึงบ้านแม่เห็นสภาพของหนึ่งจึงถามหนูย

หนูยปดแม่ว่าหนึ่งเจ็บเพราะเล่นกีฬาที่โรงเรียน เพราะถ้าบอกแม่ตามความจริงว่าหนึ่งต่อยกับเพื่อน หนึ่งอาจถูกลงโทษ

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ จากการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง 200 คน แล้วได้วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยวิธี Split - half โดยใช้สูตรของ Spearman - Brown (Garrett. 1969 : 143) แต่เนื่องจากแบบทดสอบนี้เมื่อ

แบ่งครึ่งแล้วมีจำนวนไม่เท่ากัน จึงต้องใช้สูตรแกของฮอร์สต์ (Horst) (อ้างจากพจนานุกรมศัพท์ 2519 : 128) โคคาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.6596 มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 แบบทดสอบนี้จึงมีความเชื่อมั่นสูงพอสมควร

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาคะแนนเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} \quad (\text{Ferguson. 1971 : 45})$$

เมื่อ \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร

$$S = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}} \quad (\text{Ferguson. 1971 : 67})$$

เมื่อ S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

3. หาค่าความแปรปรวน (Variance) โดยยกกำลังสองของค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ

$$S^2 = \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

S^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง

4. ทาคาคความเชื่อมั่นของแบบทดสอบและแบบสอบถาม โดยวิธีแบ่งครึ่ง (Split - half) ไชสุทร ,

$$r_{\frac{1}{2} \text{ II}} = \frac{N \Sigma XY - \Sigma X \Sigma Y}{\sqrt{[N \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2] [N \Sigma Y^2 - (\Sigma Y)^2]}} \quad (\text{Garrett. 1969 : 143})$$

- เมื่อ $r_{\frac{1}{2} \text{ II}}$ แทน คาคความเชื่อมั่นของแบบสอบถามครึ่งฉบับ
 $\Sigma X, \Sigma Y$ แทน ผลรวมของคะแนนข้อถูกและคะแนนข้อที่ตามลำดับ
 $\Sigma X^2, \Sigma Y^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนนข้อถูกและข้อที่ตามลำดับ
 ΣXY แทน ผลรวมของผลคูณของคะแนนข้อถูกและข้อที่

เมื่อใดก็ตาม $r_{\frac{1}{2} \text{ II}}$ แลวนำมาปรับขยายคาคความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

ไชสุทร

$$r_{tt} = \frac{2 r_{\frac{1}{2} \text{ II}}}{1 + r_{\frac{1}{2} \text{ II}}} \quad (\text{Garrett. 1969 : 339})$$

- เมื่อ r_{tt} แทน คาคความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
 สำหรับแบบสอบถามวัดคุณธรรมแห่งพลเมืองคินัน เมื่อแบ่งออกเป็นสองส่วนแล้ว
 จะไม่เท่ากัน จึงใช้การปรับขยายคาคความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยไชสุทรของฮอริส (Horst)

$$r_{tt} = \frac{r_{\frac{1}{2} \text{ II}}^2 \left[\sqrt{r_{\frac{1}{2} \text{ II}} + 4 pq (1 - r_{\frac{1}{2} \text{ II}})} - r_{\frac{1}{2} \text{ II}} \right]}{2 pq (1 - r_{\frac{1}{2} \text{ II}})} \quad (\text{พจน สะเพียรชัย 2519 : 128})$$

- เมื่อ r_{tt} แทน คาคความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
 $r_{\frac{1}{2} \text{ II}}$ แทน คาคความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสองส่วนที่แบ่ง
 p แทน สัดส่วนของส่วนแรก
 q แทน สัดส่วนของส่วนหลัง ($q = 1 - p$)

5. หากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ใช้สูตร

$$r = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}} \quad (\text{Garrett. 1969 : 143})$$

เมื่อ r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

$\sum X, \sum Y$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน X กับคะแนน Y ตามลำดับ

$\sum X^2, \sum Y^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$\sum XY$ แทน ผลรวมของผลคูณของคะแนน X กับคะแนน Y

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

6. ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยใช้การทดสอบ t - test ใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}} \quad (\text{Guildford. 1965 : 184})$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้ใน t - distribution

\bar{X}_1, \bar{X}_2 แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

S_1^2, S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

N_1, N_2 แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

7. ทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ไชสุทร

$$F = \frac{\text{MS between}}{\text{MS within}} \quad (\text{Lindquist, 1956 : 56})$$

Summary Table

Source of Variation	df	Sum of Squares	Mean Squares	F
Treatment (A)	a - 1	$SS_A = \sum_{i=1}^a T_i^2 / N_i - T^2 / N$	$MS_A = SS_A / a - 1$	
Within groups (W)	N - a	$SS_W = SS_T - SS_A$	$MS_W = SS_W / N - a$	MS_A / MS_W
Total	N - 1	$SS_T = \sum_{i=1}^a \sum_{j=1}^{n_i} X_{ij}^2 - T^2 / N$		

เมื่อ F แพน ค่าที่จะพิจารณาใน F - distribution

SS แพน Sum of Squares

MS แพน Mean Squares

N แพน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

ถ้า F มีนัยสำคัญทางสถิติก็ทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มทั้งหมดโดยใช้ Studentized Range Statistic (Winer, 1962 : 216 - 218)

ผลการค้นคว้า

ข้อตกลงเกี่ยวกับการวิเคราะห์และแปลผล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายที่จะกล่าวต่อไปนี้ เพื่อความสะดวกและให้เป็นที่เข้าใจตรงกัน จึงได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
X	แทน	คะแนนดิบ
\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนนดิบ
ΣX^2	แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนนดิบแต่ละตัว
S ²	แทน	ค่าความแปรปรวน
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าที่จะพิจารณาใน t - distribution
F	แทน	ค่าที่จะพิจารณาใน F - distribution
SS	แทน	ผลบวกกำลังสอง
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสอง
df	แทน	ขั้นแต่งความเป็นอิสระ
r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ความสัมพันธ์ของการอบรมเลี้ยงดูกับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี

ตาราง 7 สหสัมพันธ์ระหว่างผลของการได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบการให้ความรัก การลงโทษ และการคาดหวังเอาจากเด็ก กับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี

การอบรมเลี้ยงดู	N	r
1. แบบการให้ความรัก	87	.2682 *
2. แบบการลงโทษ	56	- .0447
3. แบบการคาดหวังเอาจากเด็ก	257	- .1103

$$P(.01, 90) = .267$$

ผลจากตาราง 7 แสดงว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบการให้ความรักมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับคุณธรรมแห่งพลเมืองดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบการลงโทษและแบบการคาดหวังเอาจากเด็กมีความสัมพันธ์ในทางลบกับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ การอบรมเลี้ยงดู ระดับการศึกษาของพ่อแม่ และอาชีพของพ่อแม่

2.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดี จำแนกตามเพศ

ตาราง 8 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีเพศต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง \ คาสติ	N	\bar{X}	S	t
ชาย	196	245.7347	37.4250	- 0.9212
หญิง	204	248.9412	31.8405	

ผลจากตาราง 8 แสดงว่านักเรียนเพศชายและเพศหญิงมีคุณธรรมแห่งพลเมืองดีค่อนข้างสูง (คะแนนเต็ม 360) และไม่แตกต่างกัน

2.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในแต่ละคาน
จำแนกตามเพศ

2.2.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในคาน
ความซื่อสัตย์

ตาราง 9 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในคานความซื่อสัตย์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีเพศต่างกัน

คาสถิติ กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{X}	S	t
ชาย	196	23.0204	7.3309	- 0.7145
หญิง	204	23.5490	7.4154	

ผลจากตาราง 9 แสดงว่า นักเรียนเพศชายและเพศหญิงมีคุณธรรมแห่งพลเมือง
ดีคานความซื่อสัตย์ค่อนข้างสูงและไม่แตกต่างกัน

2.2.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรม
ที่มีต่อตนเอง

ตาราง 10 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่มีต่อตนเอง
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา 5 ที่มีเพศต่างกัน

คาสถิติ กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{X}	S	t
ชาย	196	22.8980	5.7331	- 0.5039
หญิง	204	23.1765	5.3019	

ผลจากตาราง 10 แสดงว่า นักเรียนเพศชายและเพศหญิงมีคุณธรรมที่มีต่อตนเอง
ค่อนข้างสูงและไม่แตกต่างกัน

2.2.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรม
ที่มีต่อศาสนา

ตาราง 11 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่มีต่อศาสนา
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา 5 ที่มีเพศต่างกัน

คาสถิติ กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{X}	S	t
ชาย	196	27.9592	7.5716	- 0.7975
หญิง	204	28.4902	5.5482	

ผลจากตาราง 11 แสดงว่านักเรียนเพศชายและเพศหญิงมีคุณธรรมต่อศาสนาสูง
และไม่แตกต่างกัน

2.2.4 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองคีโนคาน
คุณธรรมที่เกี่ยวกับการเรียน

ตาราง 12 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองคีโนคานคุณธรรมที่เกี่ยว
กับการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีเพศต่างกัน

คาชดลิตี กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{X}	S	t
ชาย	196	25.0408	5.0166	- 3.1450*
หญิง	204	26.8039	6.1582	

$$P (.01, \alpha) = 2.58$$

ผลจากตาราง 12 แสดงว่า นักเรียนเพศชายและเพศหญิงมีคุณธรรมเกี่ยวกับการเรียนค่อนข้างสูง และเพศหญิงมีคุณธรรมเกี่ยวกับการเรียนสูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2.5 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรม
ที่มีต่อชุมชน

ตาราง 13 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่มีต่อชุมชน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีเพศต่างกัน

คาสติ กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{X}	S	t
ชาย	196	25.1837	5.9955	1.2378
หญิง	204	24.7059	6.4288	

ผลจากตาราง 13 แสดงว่า นักเรียนเพศชายและเพศหญิงมีคุณธรรมต่อชุมชน
ค่อนข้างสูงและไม่แตกต่างกัน

2.2.6 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรม
ที่มีต่อครอบครัว

ตาราง 14 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่มีต่อครอบครัว
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีเพศต่างกัน

คาสติ กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{X}	S	t
ชาย	196	22.3061	6.4323	- 1.9110
หญิง	204	23.2549	7.6303	

ผลจากตาราง 14 แสดงว่า นักเรียนเพศชายและเพศหญิงมีคุณธรรมต่อครอบครัว
ค่อนข้างสูง และไม่แตกต่างกัน

2.2.7 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรม
 ที่มีต่อผู้อื่น

ตาราง 15 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีเพศต่างกัน

คาสถิติ กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{X}	S	t
ชาย	196	24.2449	6.3572	- 1.4648
หญิง	204	24.8235	6.2060	

จากตาราง 15 แสดงว่า นักเรียนเพศชายและเพศหญิงมีคุณธรรมต่อผู้อื่นค่อนข้าง
 สูง และไม่แตกต่างกัน

2.2.8 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรม
 ค่านมนุษยธรรม

ตาราง 16 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมค่านมนุษยธรรม
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีเพศต่างกัน

คาสถิติ กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{X}	S	t
ชาย	196	26.6939	7.3162	1.9071
หญิง	204	25.5294	8.2975	

จากตาราง 16 แสดงว่า นักเรียนเพศชายและเพศหญิงมีคุณธรรมค่านมนุษยธรรม
 ค่อนข้างสูงและไม่แตกต่างกัน

2.2.9 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎของบังคับ

ตาราง 17 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎของบังคับ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีเพศต่างกัน

คาสถิติ กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{X}	S	t
ชาย	196	22.4082	8.4743	- 1.6614
หญิง	204	23.3529	6.4225	

ผลจากตาราง 17 แสดงว่า นักเรียนเพศชายและเพศหญิงมีคุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎของบังคับค่อนข้างสูงและไม่แตกต่างกัน

2.2.10 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและชนบประเพณี

ตาราง 18 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและชนบประเพณี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีเพศต่างกัน

คาสถิติ กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{X}	S	t
ชาย	196	24.6531	6.4627	- 3.2195*
หญิง	204	26.1373	7.1113	

$$P (.01, \alpha) = 2.58$$

ผลจากตาราง 18 แสดงว่า นักเรียนเพศชายและเพศหญิงมีคุณธรรมเกี่ยวกับประเทศชาติและชนบประเพณีค่อนข้างสูง และนักเรียนหญิงมีคุณธรรมในค่านนี้สูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดี จำแนกตามการอบรม เลี้ยงดู

ตาราง 19 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ที่มีการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน คืออบรมเลี้ยงดูแบบการให้
ความรัก แบบการลงโทษ และแบบการคาดหวังเอาจากเด็ก

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	16.2905	2	8.1453	
ภายในกลุ่ม	92067.2378	397	231.9074	0.0351
รวม	92083.5283	399		

ผลจากตาราง 19 แสดงว่า นักเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันมีคุณธรรมแห่ง
พลเมืองดีไม่แตกต่างกัน

2.4 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในแต่ละค่าน จำแนก ตามการอบรมเลี้ยงดู

2.4.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านความซื่อสัตย์

ตาราง 20 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	12.8658	2	6.4329	
ภายในกลุ่ม	5466.8488	397	13.7704	0.4672
รวม	5479.7146	399		

ผลจากตาราง 20 แสดงว่า นักเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันมีคุณธรรม
ค่านความซื่อสัตย์ไม่แตกต่างกัน

2.4.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคชธรรมแห่งพลเมืองคีในคานคชธรรม
 ทัมตอตนเอง

ตาราง 21 เปรียบเทียบคชธรรมแห่งพลเมืองคีในคานคชธรรมทัมตอตนเอง
 ของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 ทัมการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	16.0785	2	8.0393	
ภายในกลุ่ม	2994.1343	397	7.5419	1.0660
รวม	3010.2128	399		

ผลจกตาราง 21 แสดงว่านักเรียนทัมการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน มีคชธรรมตอ
 ตนเองไมแตกต่างกัน

2.4.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคชธรรมแห่งพลเมืองคีในคานคชธรรม
 ทัมทอศาสนา

ตาราง 22 เปรียบเทียบคชธรรมแห่งพลเมืองคีในคานคชธรรมทัมทอศาสนา
 ของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 ทัมการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	14.5422	2	7.2711	
ภายในกลุ่ม	4359.4967	397	10.9811	0.6621
รวม	4374.0389	399		

ผลจกตาราง 22 แสดงว่า นักเรียนทัมการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน มีคชธรรม
 เกี่ยวกับศาสนาไมแตกต่างกัน

2.4.4 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรม
ที่เกี่ยวข้องกับการเรียน

ตาราง 23 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่เกี่ยวข้องกับ
การเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีการอบรมเลี้ยงดู
แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	1.0770	2	0.5385	
ภายในกลุ่ม	3230.9845	397	8.1385	0.0662
รวม	3232.0615	399		

ผลจากตาราง 23 แสดงว่า นักเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันมีคุณธรรม
ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนไม่แตกต่างกัน

2.4.5 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรม
ที่มีต่อชุมชน

ตาราง 24 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่มีต่อชุมชน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	32.2602	2	16.1301	
ภายในกลุ่ม	3771.0236	397	9.4988	1.6981
รวม	3803.2838	399		

ผลจากตาราง 24 แสดงว่า นักเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน มีคุณธรรม
ต่อชุมชนไม่แตกต่างกัน

2.4.6 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรม
ที่มีต่อครอบครัว

ตาราง 25 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่มีต่อครอบครัว
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MF	F
ระหว่างกลุ่ม	5.2628	2	2.6314	
ภายในกลุ่ม	5051.0310	397	12.7230	0.2068
รวม	5056.2938	399		

ผลจากตาราง 25 แสดงว่า นักเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน มีคุณธรรม
ต่อครอบครัวไม่แตกต่างกัน

2.4.7 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรม
ที่มีต่อผู้อื่น

ตาราง 26 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	5.1885	2	2.5943	
ภายในกลุ่ม	3968.2135	397	9.9955	0.2595
รวม	3973.4020	399		

ผลจากตาราง 26 แสดงว่า นักเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันมีคุณธรรม
ต่อผู้อื่นไม่แตกต่างกัน

2.4.8 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านิยมคุณธรรม
ตาราง 27 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านิยมคุณธรรม ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษา 5 ที่มีการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	43.1888	2	21.5944	
ภายในกลุ่ม	6149.2124	397	15.4892	1.3942
รวม	6192.4012	399		

ผลจากตาราง 27 แสดงว่า นักเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันมีคุณธรรม
ค่านิยมคุณธรรมไม่แตกต่างกัน

2.4.9 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านิยมคุณธรรม
เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎข้อบังคับ

ตาราง 28 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านิยมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่
และกฎข้อบังคับ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา 5 ที่มีการอบรม
เลี้ยงดูแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MF	F
ระหว่างกลุ่ม	16.4376	2	8.2188	
ภายในกลุ่ม	5661.7758	397	14.2614	0.5763
รวม	5678.2134	399		

ผลจากตาราง 28 แสดงว่านักเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน มีคุณธรรม
เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎข้อบังคับไม่แตกต่างกัน

2.4.10 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ในด้าน
คุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและชนบประเพณี

ตาราง 29 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในด้านคุณธรรมที่มีต่อ
ประเทศชาติและชนบประเพณี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ที่มีการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	18.7570	2	9.3785	
ภายในกลุ่ม	4786.2320	397	12.0560	0.7779
รวม	4804.9890	399		

ผลจากตาราง 29 แสดงว่านักเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันมีคุณธรรม
เกี่ยวกับประเทศชาติและชนบประเพณีไม่แตกต่างกัน

2.5 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดี จำแนกตามระดับการศึกษาของพ่อ

ตาราง 30 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของพ่อแตกต่างกัน คือ การศึกษาระดับต่ำ ระดับปานกลาง และระดับสูง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	1312.9625	2	656.4813	
ภายในกลุ่ม	86295.2945	397	217.3685	3.0201
รวม	87608.2570	399		

ผลจากตาราง 30 แสดงว่า นักเรียนที่พ่อมีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีคุณธรรมแห่งพลเมืองดีไม่แตกต่างกัน

2.6 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในแต่ละด้าน จำแนกตามระดับการศึกษาของพ่อ

2.6.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในด้านความซื่อสัตย์

ตาราง 31 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในด้านความซื่อสัตย์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของพ่อแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	5.8435	2	2.9218	
ภายในกลุ่ม	5495.5519	397	13.8427	0.2111
รวม	5501.3954	399		

ผลจากตาราง 31 แสดงว่า นักเรียนที่พ่อมีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ไม่แตกต่างกัน

2.6.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรม
ที่มีต่อตนเอง

ตาราง 32 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่มีต่อตนเอง
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของพ่อแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	64.6491	2	32.3246	
ภายในกลุ่ม	2796.1504	397	9.0432	4.5895
รวม	2860.7995	399		

ผลจากตาราง 32 แสดงว่า นักเรียนที่พ่อมีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีคุณธรรม
ต่อตนเองไม่แตกต่างกัน

2.6.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรม
ที่มีต่อศาสนา

ตาราง 33 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่มีต่อศาสนา
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของพ่อแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	50.9388	2	25.4694	
ภายในกลุ่ม	4210.5423	397	10.6059	2.4014
รวม	4261.4811	399		

ผลจากตาราง 33 แสดงว่า นักเรียนที่พ่อมีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีคุณธรรม
ต่อศาสนาไม่แตกต่างกัน

2.6.4 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรม
ที่เกี่ยวกับการเรียน

ตาราง 34 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านที่เกี่ยวกับการเรียน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของพ่อแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	32.1358	2	16.0679	
ภายในกลุ่ม	3103.8651	397	7.8183	2.0552
รวม	3136.0009	399		

ผลจากตาราง 34 แสดงว่า นักเรียนที่พ่อมีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีคุณธรรม
ในค่านที่เกี่ยวกับการเรียนไม่แตกต่างกัน

2.6.5 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรม
ที่มีต่อชุมชน

ตาราง 35 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่มีต่อชุมชน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของพ่อแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	79.1806	2	39.5903	
ภายในกลุ่ม	3578.9550	397	9.0150	4.3916
รวม	3658.1356	399		

ผลจากตาราง 35 แสดงว่า นักเรียนที่พ่อมีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีคุณธรรม
ต่อชุมชนไม่แตกต่างกัน

2.6.6 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ในด้าน
คุณธรรมที่สังคมรอบคอบ

ตาราง 36 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในด้านคุณธรรมที่สังคม
รอบคอบ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษา
ของพ่อแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	182.4963	2	91.2482	
ภายในกลุ่ม	4325.6326	397	10.8958	8.3746*
รวม	4508.1289	399		

$$P (.01, \alpha) = 4.61$$

ผลจากตาราง 36 แสดงว่า นักเรียนที่พ่อมีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีคุณธรรม
ต่อครอบครัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 37 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมที่สอดคล้องกับกรอบคัว ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของพ่อแตกต่างกัน

ระดับการศึกษาของพ่อ (ของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง)		การศึกษา ระดับสูง	การศึกษา ระดับต่ำ	การศึกษา ระดับปานกลาง
	\bar{x}	20.7600	23.0862	24.8824
การศึกษาระดับสูง	20.7600	-	2.3262*	4.1224*
การศึกษาระดับต่ำ	23.0862		-	1.7962
การศึกษาระดับปานกลาง	24.8824			-
	r		2	3
	q.99 (r,∞)		3.64	4.12
	$\sqrt{MS_W/n}$ q.99 (r,397)		2.1608	2.3139

จากตาราง 37 แสดงว่า นักเรียนที่พ่อมีระดับการศึกษาต่ำและนักเรียนที่พ่อมี
ระดับการศึกษาปานกลาง มีคุณธรรมที่สอดคล้องกับกรอบคัวสูงกว่านักเรียนที่พ่อมีระดับการศึกษาสูง
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักเรียนที่พ่อมีระดับการศึกษาต่ำและปานกลาง
มีคุณธรรมที่สอดคล้องกับกรอบคัวไม่แตกต่างกัน

2.6.7 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ในด้าน
คุณธรรมต่อผู้อื่น

ตาราง 38 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในด้านคุณธรรมต่อผู้อื่น
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของพ่อแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	29.8987	2	14.9494	
ภายในกลุ่ม	3867.0579	397	9.7407	1.5347
รวม	3896.9566	399		

ผลจากตาราง 38 แสดงว่า นักเรียนที่พ่อมีระดับการศึกษาต่างกันมีคุณธรรม
ต่อผู้อื่นไม่แตกต่างกัน

2.6.8 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในด้าน
มนุษยธรรม

ตาราง 39 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในด้านมนุษยธรรม ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของพ่อแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	319.5395	2	159.7698	
ภายในกลุ่ม	4982.7867	397	12.5511	12.7295*
รวม	5302.3262	399		

$$P (.01, \alpha) = 4.61$$

ผลจากตาราง 39 แสดงว่า นักเรียนที่พ่อมีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีคุณธรรม
ด้านมนุษยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 40 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมค่านิยมของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของพ่อแตกต่างกัน

ระดับการศึกษาของพ่อ (ของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง)	การศึกษา			
		ระดับสูง	ระดับปานกลาง	ระดับต่ำ
	\bar{x}	23.1200	26.0588	27.3966
การศึกษาระดับสูง	23.1200	-	2.9388*	4.2766*
การศึกษาระดับปานกลาง	26.0588		-	1.3378
การศึกษาระดับต่ำ	27.3966			-
	r		2	3
	q.99(r,∞)		3.64	4.12
	$\sqrt{MS_W/n}$ q.99(r,397)		2.2452	2.4095

ผลจากตาราง 40 แสดงว่า นักเรียนที่พ่อมีระดับการศึกษาต่ำและนักเรียนที่พ่อมีระดับการศึกษาปานกลาง มีคุณธรรมค่านิยมสูงกว่่านักเรียนที่พ่อมีระดับการศึกษาสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักเรียนที่พ่อมีระดับการศึกษาปานกลางและนักเรียนที่พ่อมีระดับการศึกษาต่ำมีคุณธรรมค่านิยมไม่แตกต่างกัน

2.6.9 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรม
เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎข้อบังคับ

ตาราง 41 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ในค่านคุณธรรมเกี่ยวกับ
อำนาจหน้าที่และกฎข้อบังคับ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่
ระดับการศึกษาของพลแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	30.8687	2	15.4344	
ภายในกลุ่ม	5602.7022	397	14.1126	1.0937
รวม	5633.5709	399		

ผลจากตาราง 41 แสดงว่านักเรียนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีคุณธรรม
เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎข้อบังคับไม่แตกต่างกัน

2.6.10 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ในค่าน
คุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและชนบประเพณี

ตาราง 42 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่มีต่อ
ประเทศชาติและชนบประเพณี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ที่ระดับการศึกษาของพลแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	69.7050	2	34.8525	
ภายในกลุ่ม	4577.7276	397	11.5308	3.0226
รวม	4647.4326	399		

ผลจากตาราง 42 แสดงว่า นักเรียนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีคุณธรรม
ต่อประเทศชาติและชนบประเพณีไม่แตกต่างกัน

2.7 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดี จำแนกตามระดับการศึกษาของแม่

ตาราง 43 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษามารดาแตกต่างกัน คือ ระดับการศึกษาต่ำ ระดับการศึกษานานกลาง และระดับการศึกษาสูง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	504.2041	2	252.1021	
ภายในกลุ่ม	90070.3278	397	226.8774	1.1112
รวม	90574.5319	399		

ผลจากตาราง 43 แสดงว่า นักเรียนที่แม่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีคุณธรรมแห่งพลเมืองดีไม่แตกต่างกัน

2.8 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในแต่ละคาน จำแนกตามระดับการศึกษาของแม่

2.8.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีด้านความซื่อสัตย์

ตาราง 44 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษามารดาแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	7.3773	2	3.6887	
ภายในกลุ่ม	5489.2793	397	13.8269	0.2668
รวม	5496.6566	399		

ผลจากตาราง 44 แสดงว่า นักเรียนที่แม่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ไม่แตกต่างกัน

2.8.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ด้านคุณธรรม
ที่รักตนเอง

ตาราง 45 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ด้านคุณธรรมที่รักตนเอง
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของแม่แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	16.5096	2	8.2548	
ภายในกลุ่ม	2993.1815	397	7.5395	1.0949
รวม	3009.6911	399		

ผลจากตาราง 45 แสดงว่านักเรียนที่แม่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีคุณธรรม
ที่รักตนเองไม่แตกต่างกัน

2.8.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ด้านคุณธรรม
ที่รักศาสนา

ตาราง 46 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ด้านคุณธรรมที่รักศาสนา
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของแม่แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	40.9914	2	20.4957	
ภายในกลุ่ม	4251.2348	397	10.7084	1.9140
รวม	4292.2262	399		

ผลจากตาราง 46 แสดงว่า นักเรียนที่แม่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีคุณธรรม
ที่รักศาสนาไม่แตกต่างกัน

2.8.4 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ด้านคุณธรรม
ที่เกี่ยวกับการเรียน

ตาราง 47 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ด้านคุณธรรมที่เกี่ยวกับการเรียน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของแม่แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	26.0120	2	13.0060	
ภายในกลุ่ม	3128.9158	397	7.8814	1.6502
รวม	3154.9278	399		

ผลจากตาราง 47 แสดงว่า นักเรียนที่แม่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีคุณธรรม
ที่เกี่ยวกับการเรียนไม่แตกต่างกัน

2.8.5 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ด้านคุณธรรม
ที่มีต่อชุมชน

ตาราง 48 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ด้านคุณธรรมที่มีต่อชุมชน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของแม่แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	50.5370	2	25.2685	
ภายในกลุ่ม	3696.1891	397	9.3103	2.7140
รวม	3746.7261	399		

ผลจากตาราง 48 แสดงว่า นักเรียนที่แม่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีคุณธรรม
ต่อชุมชนไม่แตกต่างกัน

2.8.6 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ด้านคุณธรรม
 ทศมตอครอบครัว

ตาราง 49 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ด้านคุณธรรมทศมตอครอบครัว
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตำบลการศึกษารองแมแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	142.6714	2	71.3357	
ภายในกลุ่ม	4488.6408	397	11.3064	6.3093 *
รวม	4631.3122	399		

$$P (.01, \alpha) = 4.61$$

ผลจากตาราง 49 แสดงว่า นักเรียนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มี
 คุณธรรมทศมตอครอบครัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 50 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคฤธรรมทัณฑ์ต่อครอบครัว ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของแม่แตกต่างกัน

ระดับการศึกษาของแม่ (ของนักเรียนในครอบครัวตัวอย่าง)		การศึกษา ระดับสูง	การศึกษา ระดับต่ำ	การศึกษา ระดับปานกลาง
	\bar{X}	20.1765	23.3088	23.5333
การศึกษาระดับสูง	20.1765	-	3.1323*	3.3568*
การศึกษาระดับต่ำ	23.3088		-	.2245
การศึกษาระดับปานกลาง	23.5333			-
	r		2	3
	q.99(r, ∞)		3.64	4.12
	$\sqrt{MS_W/n}$ q.99(r, 397)		2.6011	2.9442

ผลจากตาราง 50 แสดงว่า นักเรียนที่แม่มีระดับการศึกษาต่ำและนักเรียนที่แม่มีระดับการศึกษาปานกลาง มีคฤธรรมทัณฑ์ต่อครอบครัวสูงกว่านักเรียนที่แม่มีระดับการศึกษาสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักเรียนที่แม่มีระดับการศึกษาต่ำและนักเรียนที่แม่มีระดับการศึกษาปานกลางมีคฤธรรมทัณฑ์ต่อครอบครัวไม่แตกต่างกัน

ตาราง 53 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมค่านิยมของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของแม่แตกต่างกัน

ระดับการศึกษาของแม่ (ของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง)		การศึกษา ระดับสูง	ศึกษา ระดับปานกลาง	ศึกษา ระดับต่ำ
	\bar{X}	23.6471	24.6667	27.0294
การศึกษาระดับสูง	23.6471	-	1.0196	3.3823 *
การศึกษาระดับปานกลาง	24.6667		-	2.3627 *
การศึกษาระดับต่ำ	27.0294			-
	r		2	3
	q.99(r, 4)		3.64	4.12
	$\sqrt{MS_W/n}$	q.99(r, 397)	2.0845	2.2959

ผลจากตาราง 53 แสดงว่า นักเรียนที่แม่มีระดับการศึกษาต่ำมีคุณธรรมค่านิยม
คุณธรรมสูงกว่านักเรียนที่แม่มีระดับการศึกษานานกลางและนักเรียนที่แม่มีระดับการศึกษา
สูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักเรียนที่แม่มีระดับการศึกษานานกลางและ
นักเรียนที่แม่มีระดับการศึกษาสูงมีคุณธรรมค่านิยมคุณธรรมไม่แตกต่างกัน

2.8.9 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรม
ที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎข้อบังคับ

ตาราง 54 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่เกี่ยวกับ
อำนาจหน้าที่และกฎข้อบังคับ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่
ระดับการศึกษาของแม่แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	6.6400	2	3.3200	
ภายในกลุ่ม	5701.8728	397	14.3624	0.2312
รวม	5708.5128	399		

ผลจากตาราง 54 แสดงว่า นักเรียนที่แม่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีคุณธรรม
ที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎข้อบังคับไม่แตกต่างกัน

2.8.10 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ในค่าน
คุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและชนบประเพณี

ตาราง 55 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีที่มีต่อประเทศชาติและชนบ
ประเพณี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระดับการศึกษาของแม่
แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	34.6685	2	17.3343	
ภายในกลุ่ม	4721.1240	397	11.8920	1.4576
รวม	4755.7925	399		

ผลจากตาราง 55 แสดงว่า นักเรียนที่แม่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีคุณธรรม
ที่มีต่อประเทศชาติและชนบประเพณีไม่แตกต่างกัน

2.9 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดี จำแนกตามอาชีพของพ่อ
 ตาราง 56 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 ที่อาชีพของพ่อแตกต่างกันคือ อาชีพรับจ้าง อาชีพเกษตรกรรม
 อาชีพค้าขาย และอาชีพรับราชการ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	318.1500	3	106.0500	
ภายในกลุ่ม	91553.9328	396	231.1968	0.4587
รวม	91872.0828	399		

ผลจากตาราง 56 แสดงว่า นักเรียนที่พ่อมีอาชีพแตกต่างกันมีคุณธรรมแห่ง
 พลเมืองดีไม่แตกต่างกัน

2.10 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในแต่ละด้าน จำแนก
 ตามอาชีพของพ่อ คือ อาชีพรับจ้าง อาชีพเกษตรกรรม อาชีพค้าขาย และอาชีพรับราชการ

2.10.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในด้านความ
 ซื่อสัตย์

ตาราง 57 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในด้านความซื่อสัตย์ ของ
 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของพ่อแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	18.7812	3	6.2604	
ภายในกลุ่ม	5485.4712	396	13.8522	0.4519
รวม	5504.2524	399		

ผลจากตาราง 57 แสดงว่า นักเรียนที่พ่อมีอาชีพแตกต่างกัน มีคุณธรรมด้าน
 ความซื่อสัตย์ไม่แตกต่างกัน

2.10.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่าน
คุณธรรมที่มีต่อตนเอง

ตาราง 58 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่มีต่อ
ตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของพ่อแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	46.0780	3	15.3593	
ภายในกลุ่ม	2894.7600	396	7.3100	2.1011
รวม	2940.8380	399		

ผลจากตาราง 58 แสดงว่า นักเรียนที่พ่อกีอาชีพแตกต่างกัน มีคุณธรรมต่อ
ตนเองไม่แตกต่างกัน

2.10.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ในค่าน
คุณธรรมที่มีต่อศาสนา

ตาราง 59 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่มีต่อ
ศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของพ่อแตก
ต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	154.5693	3	51.5231	
ภายในกลุ่ม	3816.2124	396	9.6369	5.3464*
รวม	3970.7817	399		

$$P (.01, \alpha) = 3.78$$

ผลจากตาราง 59 แสดงว่า นักเรียนที่พ่อกีอาชีพแตกต่างกันมีคุณธรรมต่อศาสนา
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 60 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมที่มีต่อศาสนา ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของพ่อแตกต่างกัน

อาชีพของพ่อ		เกษตรกรรม	รับจ้าง	ค้าขาย	รับราชการ
	\bar{x}	27.1538	27.7500	29.2727	29.8966
เกษตรกรรม	27.1538	-	0.5962	2.1189*	2.7428*
รับจ้าง	27.7500		-	1.5227*	2.1466*
ค้าขาย	29.2727			-	0.6239
รับราชการ	29.8966				-
	r		2	3	4
	q.99(r, ∞)		2.77	3.31	3.63
	$\sqrt{MS_w/n}$ q .99(r, 396)		1.3567	1.5488	1.7609

ผลจากตาราง 60 แสดงว่า นักเรียนที่พ่อบริการอาชีพค้าขายและรับราชการมี
คุณธรรมค่านศาสนาสูงกว่านักเรียนที่พ่อบริการอาชีพเกษตรกรรมและนักเรียนที่พ่อบริการอาชีพ
รับจ้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักเรียนที่พ่อบริการอาชีพเกษตรกรรม
และนักเรียนที่พ่อบริการอาชีพรับจ้าง มีคุณธรรมค่านศาสนาไม่แตกต่างกัน นักเรียนที่พ่อบริการ
อาชีพค้าขายและนักเรียนที่พ่อบริการอาชีพรับราชการ มีคุณธรรมค่านศาสนาไม่แตกต่างกัน

2.10.4 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพล เมืองดีคานคุณธรรม
ที่เกี่ยวข้องกับการเรียน

ตาราง 61 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพล เมืองดีคานคุณธรรมที่เกี่ยวข้อง
กับการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาศัยของหอแตก
ต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	44.1150	3	14.7050	
ภายในกลุ่ม	2986.7904	396	7.5424	1.9496
รวม	3030.9054	399		

ผลจากตาราง 61 แสดงว่า นักเรียนที่พ้อมีอาศัยแตกต่างกัน มีคุณธรรมที่เกี่ยวข้อง
กับการเรียนไม่แตกต่างกัน

2.10.5 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพล เมืองดีคานคุณธรรม
ที่มีคุณธรรม

ตาราง 62 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพล เมืองดีคานคุณธรรมที่มีค
คุณธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาศัยของหอแตกต่าง
กัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	54.1653	3	18.0551	
ภายในกลุ่ม	3710.3220	396	9.3695	1.9270
รวม	3764.4873	399		

ผลจากตาราง 62 แสดงว่า นักเรียนที่พ้อมีอาศัยแตกต่างกัน มีคุณธรรมค
คุณธรรมไม่แตกต่างกัน

2.10.6 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีค่านคุณธรรม
ที่สอดกรอบครัว

ตาราง 63 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีค่านคุณธรรมที่สอดกรอบครัว
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา 5 ที่อาศัยของพ่อแม่แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	39.4096	3	13.1365	
ภายในกลุ่ม	4949.9208	396	12.4998	1.0509
รวม	4989.3304	399		

ผลจากตาราง 63 แสดงว่า นักเรียนที่พ่อแม่มีอาชีพแตกต่างกันมีคุณธรรมต่อ
ครอบครัวไม่แตกต่างกัน

2.10.7 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ค่านคุณธรรม
ที่สอดคูณ

ตาราง 64 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ค่านคุณธรรมที่สอดคูณ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา 5 ที่อาศัยของพ่อแม่แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2.0459	3	0.6820	
ภายในกลุ่ม	4012.3908	396	10.1323	0.0673
รวม	4014.4367	399		

ผลจากตาราง 64 แสดงว่า นักเรียนที่พ่อแม่มีอาชีพแตกต่างกันมีคุณธรรมต่อคูณ
ไม่แตกต่างกัน

2.10.8 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ค่าน

มนุษยธรรม

ตาราง 65 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีค่านมนุษยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาศัยของพ่อแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	154.1513	3	51.3838	
ภายในกลุ่ม	5704.2612	396	14.4047	3.5672
รวม	5858.4125	399		

ผลจากตาราง 65 แสดงว่า นักเรียนที่พ่อดีแตกต่างกัน มีคุณธรรมค่านมนุษยธรรมไม่แตกต่างกัน

2.10.9 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ค่านคุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎข้อบังคับ

ตาราง 66 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ค่านคุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎข้อบังคับ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาศัยของพ่อแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	46.9236	3	15.6412	
ภายในกลุ่ม	5580.5904	396	14.0924	1.1099
รวม	5627.5140	399		

ผลจากตาราง 66 แสดงว่า นักเรียนที่พ่อดีแตกต่างกัน มีคุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎข้อบังคับไม่แตกต่างกัน

2.10.10 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ด้าน
คุณธรรมที่รับผิดชอบต่อประเทศชาติและชนบประเพณี

ตาราง 67 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีด้านคุณธรรมที่รับผิดชอบต่อประเทศชาติ
และชนบประเพณี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของพ่อ
แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	119.7348	3	39.9116	
ภายในกลุ่ม	4409.2224	396	11.1344	3.5845
รวม	4528.9572	399		

ผลจากตาราง 67 แสดงว่า นักเรียนที่พ่มีอาชีพแตกต่างกันมีคุณธรรมต่อ
ประเทศชาติและชนบประเพณีไม่แตกต่างกัน

2.11 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดี จำแนกตามอาชีพ
ของแม่

ตาราง 68 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ของนักเรียนชั้นประถม
ปีที่ 5 ที่อาชีพของแม่แตกต่างกัน คือ อาชีพรับจ้าง อาชีพ
เกษตรกร อาชีพค้าขาย และอาชีพรับราชการ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	422.2834	3	140.7611	
ภายในกลุ่ม	90383.8716	396	228.2412	0.6167
รวม	90806.1550	399		

ผลจากตาราง 68 แสดงว่า นักเรียนที่แม่มีอาชีพแตกต่างกัน มีคุณธรรมแห่ง
พลเมืองดีไม่แตกต่างกัน

2.12 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในแต่ละคาน
จำแนกตามอาชีพของแม่ คือ อาชีพรับจ้าง อาชีพเกษตรกร อาชีพค้าขาย และอาชีพ
รับราชการ

2.12.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดี คาน
ความซื่อสัตย์

ตาราง 69 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีคานความซื่อสัตย์ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของแม่แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	13.9635	3	4.6545	
ภายในกลุ่ม	5505.3504	396	13.9024	0.3348
รวม	5519.3139	399		

ผลจากตาราง 69 แสดงว่า นักเรียนที่แม่มีอาชีพแตกต่างกัน มีคุณธรรมด้าน
ความซื่อสัตย์ไม่แตกต่างกัน

2.12.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนแห่งพล เมืองศึกษานคุณธรรม
ที่มีต่อตนเอง

ตาราง 70 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพล เมืองศึกษานคุณธรรมที่มีต่อตนเอง
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาศัยของแม่แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	37.0800	3	12.3600	
ภายในกลุ่ม	2931.9048	396	7.4038	1.6694
รวม	2968.9848	399		

ผลจากตาราง 70 แสดงว่า นักเรียนที่แม่มีอาชีพแตกต่างกัน มีคุณธรรมต่อ
ตนเองไม่แตกต่างกัน

2.12.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนแห่งพล เมืองศึกษานคุณธรรม
ที่มีต่อศาสนา

ตาราง 71 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพล เมืองศึกษานคุณธรรมที่มีต่อศาสนา
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาศัยของแม่แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	132.7540	3	44.2513	
ภายในกลุ่ม	3906.1836	396	9.8641	4.4861*
รวม	4038.9376	399		

$$P (.01, \infty) = 3.78$$

ผลจากตาราง 71 แสดงว่า นักเรียนที่แม่มีอาชีพแตกต่างกันมีคุณธรรมต่อศาสนา
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 72 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของกิจกรรมทัศนศึกษา ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของแม่แตกต่างกัน

อาชีพของแม่		เกษตรกรรม	รับจ้าง	รับราชการ	ค้าขาย
	\bar{X}	27.2182	29.0000	29.1176	29.9048
เกษตรกรรม	27.2182	-	1.7818 *	1.8994 *	2.6866 *
รับจ้าง	29.0000		-	0.1176	0.9048
รับราชการ	29.1176			-	0.7872
ค้าขาย	29.9048				-
	r		2	3	4
	q.99(r, ∞)		3.64	4.12	4.40
	$\sqrt{MS_W}$ q.99(r, 396)		1.4673	1.6608	1.7736

ผลจากตาราง 72 แสดงว่า นักเรียนที่แม่มีอาชีพรับจ้าง อาชีพรับราชการและอาชีพค้าขาย มีคุณธรรมตามศาสนาสูงกว่านักเรียนที่แม่มีอาชีพเกษตรกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักเรียนที่แม่มีอาชีพรับจ้าง อาชีพรับราชการและอาชีพค้าขาย มีคุณธรรมตามศาสนาไม่แตกต่างกัน

2.12.4 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองคีตาคณธรรม
ที่เกี่ยวกับการเรียน

ตาราง 73 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองคีตาคณธรรมที่เกี่ยวกับการเรียน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของแม่แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	45.1245	3	15.0415	
ภายในกลุ่ม	3074.7024	396	7.7644	1.9372
รวม	3119.8269	399		

ผลจากตาราง 73 แสดงว่า นักเรียนที่แม่มีอาชีพแตกต่างกัน มีคุณธรรมเกี่ยวกับการเรียนไม่แตกต่างกัน

2.12.5 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองคีตาคณธรรม
ที่ต่อชุมชน

ตาราง 74 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองคีตาคณธรรมที่เกี่ยวกับ
ชุมชนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของแม่แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	69.7562	3	23.2521	
ภายในกลุ่ม	3646.0116	396	9.2071	2.5255
รวม	3715.7678	399		

ผลจากตาราง 74 แสดงว่า นักเรียนที่แม่มีอาชีพแตกต่างกัน มีคุณธรรมต่อ
ชุมชนไม่แตกต่างกัน

2.12.6 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ด้าน
คุณธรรมที่มีต่อครอบครัว

ตาราง 75 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ด้านคุณธรรมที่มีต่อ
ครอบครัว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของแม่
แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	170.7813	3	56.9271	
ภายในกลุ่ม	4407.9948	396	11.1313	5.1141 *
รวม	4578.7761	399		

$$F(.01, \alpha) = 3.78$$

ผลจากตาราง 75 แสดงว่า นักเรียนที่แม่มีอาชีพแตกต่างกัน มีคุณธรรมต่อ
ครอบครัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 76 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมที่ก่อครอบครัว ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของแม่แตกต่างกัน

อาชีพของแม่		รับราชการ	ค้าขาย	เกษตรกรรม	รับจ้าง
	\bar{x}	20.0588	22.8571	23.4182	24.5714
รับราชการ	20.0588	-	2.7983*	3.3594*	4.5126*
ค้าขาย	22.8571		-	0.5611	1.7143
เกษตรกรรม	23.4182			-	1.1532
รับจ้าง	24.5714				-
	r		2	3	4
	q.99(r, ∞)		3.64	4.12	4.40
	$\sqrt{MS_W/n}$ q.99(r, 396)		1.5584	1.7642	1.8841

ผลจากตาราง 76 แสดงว่า นักเรียนที่แม่มีอาชีพค้าขาย อาชีพเกษตรกรรม และอาชีพรับจ้าง มีคุณธรรมก่อครอบครัวสูงกว่านักเรียนที่แม่มีอาชีพรับราชการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง

2.12.7 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่าน
คุณธรรมต่อผู้อื่น

ตาราง 77 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมต่อผู้อื่น
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาศัยของแม่แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	76.0587	3	25.3529	
ภายในกลุ่ม	3707.4706	396	9.3623	2.7080
รวม	3783.5295	399		

ผลจากตาราง 77 แสดงว่า นักเรียนที่แม่อาชีพแตกต่างกันมีคุณธรรมต่อ
ผู้อื่นไม่แตกต่างกัน

2.12.8 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่าน
มนุษยธรรม

ตาราง 78 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านมนุษยธรรม ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาศัยของแม่แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	200.6140	3	66.8713	
ภายในกลุ่ม	5512.5972	396	13.9207	4.8037*
รวม	5713.2112	399		

$$P (.01, \infty) = 3.78$$

ผลจากตาราง 78 แสดงว่า นักเรียนที่แม่อาชีพแตกต่างกัน มีคุณธรรมค่าน
มนุษยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 79 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมค่านิยมธรรม ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาศัยของแม่แตกต่างกัน

อาชีพของแม่		รับราชการ	ค้าขาย	รับจ้าง	เกษตรกรรม
	\bar{x}	23.5294	25.2857	25.7143	27.2545
รับราชการ	23.5294	-	1.7563*	2.1849*	3.7251*
ค้าขาย	25.2857		-	0.4286	1.9688
รับจ้าง	25.7143			-	1.5402
เกษตรกรรม	27.2545				-
	r		2	3	4
	q.99(r, ∞)		3.64	4.12	4.40
	$\sqrt{MS_W / n}$		1.7428	1.9727	2.1067

ผลจากตาราง 79 แสดงว่า นักเรียนที่แม่มีอาชีพค้าขาย อาชีพรับจ้างและอาชีพ
เกษตรกรรม มีคุณธรรมค่านิยมธรรมสูงกว่านักเรียนที่แม่มีอาชีพรับราชการ อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ไม่พบความแตกต่าง

2.12.9 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรม
เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎข้อบังคับ

ตาราง 80 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจ
หน้าที่และกฎข้อบังคับ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของแม่
แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	24.9258	3	8.3086	
ภายในกลุ่ม	5671.3140	396	14.3215	0.5801
รวม	5696.2398	399		

ผลจากตาราง 80 แสดงว่า นักเรียนที่แม่มีอาชีพแตกต่างกัน มีคุณธรรมเกี่ยวกับ
อำนาจหน้าที่และกฎข้อบังคับไม่แตกต่างกัน

2.12.10 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรม
ที่มีต่อประเทศชาติและชนบประเพณี

ตาราง 81 เปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติ
และชนบประเพณี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อาชีพของแม่
แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	51.7540	3	17.2513	
ภายในกลุ่ม	4687.8084	396	11.8379	1.4573
รวม	4739.5624	399		

ผลจากตาราง 81 แสดงว่า นักเรียนที่แม่มีอาชีพแตกต่างกัน มีคุณธรรมที่มีต่อ
ประเทศชาติและชนบประเพณีไม่แตกต่างกัน

3. ลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านาง ๆ ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดร้อยเอ็ด

3.1 ลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านาง ๆ ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 400 คน

ตาราง 82 ลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านาง ๆ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 400 คน

คุณธรรมแห่งพลเมืองดี	\bar{x}	ลำดับความสำคัญ
คุณธรรมที่มีต่อศาสนา	28.54	1
คุณธรรมค่านมนุษยธรรม	26.00	2
คุณธรรมเกี่ยวกับการเรียน	25.43	3
คุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและชนบประเพณี	25.41	4
คุณธรรมที่มีต่อชุมชน	24.94	5
คุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น	24.55	6
คุณธรรมค่านความซื่อสัตย์	23.30	7
คุณธรรมที่มีต่อตนเอง	23.12	8
คุณธรรมที่มีต่อครอบครัว	22.81	9
คุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎข้อบังคับ	22.79	10

ผลจากตาราง 82 แสดงว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดร้อยเอ็ด มี
คุณธรรมแห่งพลเมืองดีในทุก ๆ ค่านางสูง และมีคุณธรรมต่อศาสนาเป็นอันดับหนึ่ง
คุณธรรมค่านมนุษยธรรมเป็นอันดับสอง คุณธรรมเกี่ยวกับการเรียนเป็นอันดับสาม คุณธรรม
ต่อประเทศชาติและชนบประเพณีเป็นอันดับสี่ คุณธรรมต่อชุมชนเป็นอันดับห้า คุณธรรมต่อ
ผู้อื่นเป็นอันดับหก คุณธรรมค่านความซื่อสัตย์เป็นอันดับเจ็ด คุณธรรมต่อตนเองเป็นอันดับแปด
คุณธรรมต่อครอบครัวเป็นอันดับเก้า และคุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่เป็นอันดับสุดท้าย

3.2 ลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองที่ดีในด้านต่าง ๆ โดยจำแนกตามเพศ

ตาราง 83 ลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองที่ดีในด้านต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยจำแนกตามเพศ ชาย หญิง

คุณธรรมแห่งพลเมืองดี	ชาย		หญิง	
	\bar{x}	ลำดับความสำคัญ	\bar{x}	ลำดับความสำคัญ
คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์	23.0204	7	23.5490	7
คุณธรรมที่มีต่อตนเอง	22.8980	8	23.1765	10
คุณธรรมที่มีต่อศาสนา	27.9592	1	28.4902	1
คุณธรรมเกี่ยวกับการเรียน	25.0408	4	25.8039	3
คุณธรรมที่มีต่อชุมชน	25.1837	3	24.7059	6
คุณธรรมที่มีต่อครอบครัว	22.3061	10	23.2549	9
คุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น	24.2449	6	24.8235	5
คุณธรรมค่านิยมคุณธรรม	26.6939	2	25.5294	4
คุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎข้อบังคับ	22.4082	9	23.3529	8
คุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและชนบระเพณี	24.6531	5	26.1373	2

ผลจากตาราง 83 แสดงว่า นักเรียนที่เป็นเพศชายมีคุณธรรมต่อศาสนาเป็นอันดับหนึ่ง คุณธรรมค่านิยมคุณธรรมเป็นอันดับสอง และเห็นความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อครอบครัวเป็นอันดับสุดท้าย ส่วนนักเรียนที่เป็นเพศหญิง มีคุณธรรมต่อศาสนาเป็นอันดับหนึ่ง คุณธรรมต่อประเทศชาติและชนบระเพณีเป็นอันดับสอง และเห็นความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อตนเอง เป็นอันดับสุดท้าย

3.3 จำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านาง ๆ โดยจำแนกตามการอบรมเลี้ยงดู

ตาราง 84 จำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านาง ๆ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำแนกตามการอบรมเลี้ยงดู คือ แบบการโหดความรัก แบบการลงโทษ และแบบการคาดหวังเอาจากเด็ก

การอบรมเลี้ยงดู	แบบการโหดความรัก		แบบการลงโทษ		แบบการคาดหวังเอาจากเด็ก	
	\bar{x}	ลำดับความสำคัญ	\bar{x}	ลำดับความสำคัญ	\bar{x}	ลำดับความสำคัญ
คุณธรรมแห่งพลเมืองดี						
คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์	23.8571	7	23.6429	8	23.0462	7
คุณธรรมทบทวนตนเอง	23.7143	8	22.6429	10	23.0308	8
คุณธรรมทบทวนศาสนา	27.5238	1	28.1429	1	28.9538	1
คุณธรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียน	25.5714	3	25.5714	4	25.3538	4
คุณธรรมทบทวนชุมชน	25.1905	4	26.2143	3	24.5846	5
คุณธรรมทบทวนครอบครัว	22.3810	9	23.0714	9	22.8923	9
คุณธรรมทบทวนผู้อื่น	24.8571	5	24.0714	6	24.5538	6
คุณธรรมด้านมนุษยธรรม	27.0952	2	26.7143	2	25.4923	3
คุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎข้อบังคับ	22.0476	10	23.8571	7	22.8000	10
คุณธรรมทบทวนประเทศชาติและชนบระเพก	24.5714	6	25.5714	4	25.6462	2

ผลจากตาราง 84 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบการให้ความรัก
 มีคุณธรรมต่อศาสนาเป็นอันดับหนึ่ง คุณธรรมค่านิยมมนุษยธรรมเป็นอันดับสอง คุณธรรมเกี่ยว
 กับการเรียนเป็นอันดับสาม และเห็นความสำคัญของคุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎ
 ขอบบังคับเป็นอันดับสุดท้ายคืออันดับสี่ คุณธรรมที่มีต่อครอบครัวเป็นอันดับเก้า และคุณธรรม
 ที่มีต่อตนเองเป็นอันดับแปด ส่วนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบการลงโทษมีคุณธรรม
 ต่อศาสนาเป็นอันดับหนึ่ง คุณธรรมค่านิยมมนุษยธรรมเป็นอันดับสอง คุณธรรมต่อชุมชนเป็น
 อันดับสาม และเห็นความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อตนเองเป็นอันดับสุดท้าย คืออันดับสี่
 คุณธรรมต่อครอบครัวเป็นอันดับเก้า และคุณธรรมค่านิยมความซื่อสัตย์เป็นอันดับแปด ส่วน
 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบการคาดหวังเอาจากเด็กนั้น มีคุณธรรมต่อศาสนา
 เป็นอันดับหนึ่ง คุณธรรมต่อประเทศชาติและชนบ้ประเพณีเป็นอันดับสอง และคุณธรรมค่าน
 นิยมมนุษยธรรมเป็นอันดับสาม และเห็นความสำคัญของคุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎ
 ขอบบังคับเป็นอันดับสุดท้าย คืออันดับสี่ คุณธรรมที่มีต่อครอบครัวเป็นอันดับเก้า และคุณธรรม
 ที่มีต่อตนเองเป็นอันดับแปด

3.4 ลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านต่าง ๆ จำแนกตาม
ระดับการศึกษาของพ่อ

ตาราง 85 ลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านต่าง ๆ ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำแนกตามระดับการศึกษาของพ่อ คือ
การศึกษาระดับต่ำ การศึกษาระดับปานกลาง และการศึกษาระดับ
สูง

ระดับการศึกษาของพ่อ คุณธรรมแห่งพลเมืองดี	การศึกษาระดับต่ำ		การศึกษาระดับปานกลาง		การศึกษา ระดับสูง	
	\bar{x}	ลำดับ ความ สำคัญ	\bar{x}	ลำดับ ความ สำคัญ	\bar{x}	ลำดับ ความ สำคัญ
คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์	23.1724	8	23.8235	9	23.2000	6
คุณธรรมที่มีต่อตนเอง	23.7241	7	22.1176	10	22.0800	9
คุณธรรมที่มีต่อศาสนา	27.6724	1	29.5294	1	28.6400	1
คุณธรรมที่เกี่ยวกับการเรียน	25.0517	4	25.2941	5	26.4000	2
คุณธรรมที่มีต่อชุมชน	25.4310	3	25.5294	4	23.4000	5
คุณธรรมที่มีต่อครอบครัว	23.0862	9	24.8824	7	20.7600	10
คุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น	24.7586	5	25.1765	6	23.6400	4
คุณธรรมด้านมนุษยธรรม	27.3966	2	26.0588	3	23.1200	7
คุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ และกฎข้อบังคับ	22.6379	10	24.1176	8	22.6400	8
คุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติ และชนนประเพณี	24.7241	6	26.7647	2	26.0800	3

นอกจากตาราง ๒5 แสดงว่า นักเรียนที่พหุมีการศึกษาระดับต่ำมีคุณธรรมต่อ
 ศาสนาเป็นอันดับหนึ่ง คุณธรรมคานามนุษยธรรมเป็นอันดับสอง และคุณธรรมที่มีต่อ
 ชุมชนเป็นอันดับสาม และเห็นความสำคัญของคุณธรรมที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และ
 กฎของบังคับเป็นอันดับสุดท้ายคืออันดับสี่ คุณธรรมต่อครอบครัวเป็นอันดับเก้า คุณธรรม
 ความซื่อสัตย์เป็นอันดับแปด ส่วนนักเรียนที่พหุมีการศึกษาระดับปานกลางมีคุณธรรม
 ต่อศาสนาเป็นอันดับหนึ่ง คุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและชนบประเพณีเป็นอันดับสอง
 และคุณธรรมคานามนุษยธรรมเป็นอันดับสาม และเห็นความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อ
 ตนเองเป็นอันดับสุดท้ายคืออันดับสี่ คุณธรรมคานความซื่อสัตย์เป็นอันดับเก้า และ
 คุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎของบังคับเป็นอันดับแปด ส่วนนักเรียนที่มีระดับ
 การศึกษาสูง มีคุณธรรมต่อศาสนาเป็นอันดับหนึ่ง คุณธรรมเกี่ยวกับการเรียนเป็น
 อันดับสอง และคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและชนบประเพณีเป็นอันดับสาม และเห็น
 ความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อครอบครัวเป็นอันดับสุดท้ายคืออันดับสี่ คุณธรรมที่มีต่อ
 ตนเองเป็นอันดับเก้า คุณธรรมที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎของบังคับเป็นอันดับแปด

3.5 ค่าความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในสถานต่าง ๆ จำแนกตามระดับการศึกษาของแม่

ตาราง 86 ค่าความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในสถานต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำแนกตามระดับการศึกษาของแม่ คือ การศึกษาระดับต่ำ การศึกษาระดับปานกลาง และการศึกษาระดับสูง

ระดับการศึกษาของแม่	การศึกษาระดับต่ำ		การศึกษาระดับปานกลาง		การศึกษาระดับสูง	
	\bar{x}	ค่าความสำคัญ	\bar{x}	ค่าความสำคัญ	\bar{x}	ค่าความสำคัญ
คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์	23.1912	9	23.0667	9	23.8824	4
คุณธรรมที่มีต่อตนเอง	23.3676	7	22.2667	10	22.6471	8
คุณธรรมที่มีต่อศาสนา	27.7941	1	29.4667	1	28.8235	1
คุณธรรมเกี่ยวกับการเรียน	25.1471	4	25.4667	2	26.5294	3
คุณธรรมที่มีต่อชุมชน	25.4265	3	24.0000	5	23.8235	5
คุณธรรมที่มีต่อครอบครัว	23.3088	8	23.5333	7	20.1765	10
คุณธรรมที่มีต่อเพื่อน	25.1029	6	23.6667	6	23.1176	7
คุณธรรมด้านมนุษยธรรม	27.0294	2	24.6667	4	23.6471	6
คุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎของบังคับ	23.0000	10	23.2000	8	22.3529	9
คุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและชนนประเพณี	25.1176	5	25.2667	3	26.7059	2

ผลจากตาราง 86 แสดงว่า นักเรียนที่แม่มีระดับการศึกษาต่ำมีคุณธรรมต่อ
 ศาสนาเป็นอันดับหนึ่ง คุณธรรมค่านิยมขจรเป็นอันดับสอง คุณธรรมที่มีค่านิยม
 เป็นอันดับสาม และเห็นความสำคัญของคุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎของบังคับ
 เป็นอันดับสุดท้ายคืออันดับสี่ คุณธรรมค่านิยมความซื่อสัตย์เป็นอันดับเก้า คุณธรรมที่มีค
 ครอบคลุมเป็นอันดับแปด ส่วนนักเรียนที่แม่มีระดับการศึกษาปานกลาง มีคุณธรรมต่อ
 ศาสนาเป็นอันดับหนึ่ง คุณธรรมที่เกี่ยวกับการเรียนเป็นอันดับสอง คุณธรรมต่อประเทศ
 ชาติและชนบประเพณีเป็นอันดับสาม และเห็นความสำคัญของคุณธรรมที่มีค
 ครอบคลุมเป็นอันดับสุดท้ายคืออันดับสี่ คุณธรรมค่านิยมความซื่อสัตย์เป็นอันดับเก้า คุณธรรมเกี่ยวกับ
 อำนาจหน้าที่และกฎของบังคับเป็นอันดับแปด ส่วนนักเรียนที่แม่มีระดับการศึกษาสูง มี
 คุณธรรมต่อศาสนาเป็นอันดับหนึ่ง คุณธรรมที่มีค
 ครอบคลุมประเทศชาติและชนบประเพณีเป็นอันดับ
 สอง คุณธรรมที่เกี่ยวกับการเรียนเป็นอันดับสาม และเห็นความสำคัญของคุณธรรมที่มี
 ครอบคลุมเป็นอันดับสุดท้ายคืออันดับสี่ คุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎของบังคับ
 เป็นอันดับเก้า คุณธรรมที่มีค
 ครอบคลุมตนเองเป็นอันดับแปด

3.6 ลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านต่าง ๆ จำแนกตามอาชีพของพ่อ

ตาราง 87 ลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำแนกตามอาชีพของพ่อ คือ อาชีพรับจ้าง อาชีพเกษตรกร อาชีพค้าขาย และอาชีพรับราชการ

คุณธรรมแห่งพลเมืองดี	รับจ้าง		เกษตรกร		ค้าขาย		รับราชการ	
	\bar{x}	ลำดับความสำคัญ	\bar{x}	ลำดับความสำคัญ	\bar{x}	ลำดับความสำคัญ	\bar{x}	ลำดับความสำคัญ
คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์	22.0000	10	23.5000	8	22.8182	7	23.4483	7
คุณธรรมที่มีต่อตนเอง	22.5000	9	23.6731	7	22.7273	8	22.1724	9
คุณธรรมที่มีต่อศาสนา	27.7500	1	27.1538	2	29.2727	1	29.8966	1
คุณธรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียน	24.6250	4	24.9423	4	25.6364	2	26.4463	3
คุณธรรมที่มีต่อชุมชน	24.0000	7	25.1923	3	24.5455	3	24.1034	6
คุณธรรมที่มีต่อครอบครัว	23.6250	8	23.2692	9	22.0909	9	22.0345	10
คุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น	24.2500	6	24.6731	6	24.5455	3	24.4138	5
คุณธรรมด้านมนุษยธรรม	25.0000	3	27.2885	1	24.5455	3	24.8621	4
คุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎของบังคับ	24.500	5	22.6538	10	21.6364	10	23.3448	8
คุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและชนบประเพณี	25.8750	2	24.9038	5	23.6364	6	26.8621	2

ผลจากตาราง 87 แสดงว่า นักเรียนที่พอมืออาชีพรับจ้างมีคุณธรรมต่อศาสนาเป็นอันดับหนึ่ง คุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและชนบระเพณีเป็นอันดับสอง คุณธรรมค่านิยมขจรรมเป็นอันดับสาม และเห็นความสำคัญกานความซื่อสัตย์เป็นอันดับสุดท้ายคืออันดับสี่ คุณธรรมที่มีต่อตนเองเป็นอันดับเก้า คุณธรรมต่อครอบครัวเป็นอันดับแปด ส่วนนักเรียนที่พอมืออาชีพเกษตรกรมีคุณธรรมค่านิยมขจรรมเป็นอันดับหนึ่ง คุณธรรมต่อศาสนาเป็นอันดับสอง คุณธรรมที่มีต่อชุมชนเป็นอันดับสาม และเห็นความสำคัญของคุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎของบังคับเป็นอันดับสุดท้ายคืออันดับสี่ คุณธรรมที่มีต่อครอบครัวเป็นอันดับเก้า คุณธรรมคานความซื่อสัตย์เป็นอันดับแปด ส่วนนักเรียนที่พอมืออาชีพค้าขาย มีคุณธรรมต่อศาสนาเป็นอันดับหนึ่ง คุณธรรมเกี่ยวกับการเรียนเป็นอันดับสอง คุณธรรมเกี่ยวกับชุมชน คุณธรรมที่มีต่อผู้อื่นและคุณธรรมค่านิยมขจรรมเป็นอันดับสาม และเห็นความสำคัญของคุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎของบังคับเป็นอันดับสุดท้ายคืออันดับสี่ คุณธรรมที่มีต่อครอบครัวเป็นอันดับเก้า คุณธรรมที่มีต่อตนเองเป็นอันดับแปด ส่วนนักเรียนที่พอมืออาชีพรับราชการ มีคุณธรรมต่อศาสนาเป็นอันดับหนึ่ง คุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและชนบระเพณีเป็นอันดับสอง คุณธรรมเกี่ยวกับการเรียนเป็นอันดับสาม และเห็นความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อครอบครัวเป็นอันดับสุดท้ายคืออันดับสี่ คุณธรรมต่อตนเองเป็นอันดับเก้า คุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎของบังคับเป็นอันดับแปด

3.7 ลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านต่าง ๆ จำแนกตามอาชีพของแม่

ตาราง 88 ลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในค่านต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา 5 จำแนกตามอาชีพของแม่ คือ อาชีพรับจ้าง อาชีพเกษตรกร อาชีพค้าขาย และอาชีพรับราชการ

อาชีพของแม่ คุณธรรม แห่งพลเมืองดี	รับจ้าง		เกษตรกร		ค้าขาย		รับราชการ	
	\bar{x}	ลำดับความสำคัญ	\bar{x}	ลำดับความสำคัญ	\bar{x}	ลำดับความสำคัญ	\bar{x}	ลำดับความสำคัญ
คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์	22.2857	8	23.3636	9	23.0000	7	23.8235	4
คุณธรรมดีต่อตนเอง	22.0000	10	23.5818	7	22.4286	9	22.4706	9
คุณธรรมดีต่อศาสนา	29.0000	1	27.2182	2	29.9048	1	29.1176	1
คุณธรรมดีเกี่ยวกับการเรียน	26.2857	2	25.0545	5	25.8095	2	26.6471	3
คุณธรรมดีต่อชุมชน	25.0000	5	25.6182	3	24.3333	6	23.4706	7
คุณธรรมดีต่อครอบครัว	24.5714	7	23.4182	8	22.8571	8	20.0588	10
คุณธรรมดีต่อผู้อื่น	25.8571	3	24.8909	6	24.7143	4	22.7059	8
คุณธรรมด้านมนุษยธรรม	25.7143	4	27.2545	1	25.2857	3	23.5294	6
คุณธรรมดีเกี่ยวกับอำนาจ หน้าที่และกฎข้อบังคับ	22.2857	8	22.8364	10	22.1429	10	23.6471	5
คุณธรรมดีต่อประเทศชาติ และชนบประเพณี	25.0000	5	25.3636	4	24.5238	5	26.8235	2

นอกจากตาราง 68 แสดงว่า นักเรียนที่แม่มีอาชีพรับจ้างมีคุณธรรมต่อศาสนาเป็น
 อันดับหนึ่ง คุณธรรมเกี่ยวกับการเรียนเป็นอันดับสอง คุณธรรมที่มีต่อผู้อื่นเป็นอันดับสาม
 และเห็นความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อตนเองเป็นอันดับสุดท้าย คืออันดับสี่ คุณธรรมด้าน
 ความซื่อสัตย์และคุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎข้อบังคับเป็นอันดับแปด ส่วนนักเรียน
 ที่แม่มีอาชีพเกษตรกรมีคุณธรรมด้านมนุษยธรรมเป็นอันดับหนึ่ง คุณธรรมต่อศาสนาเป็น
 อันดับสอง คุณธรรมต่อชุมชนเป็นอันดับสาม และเห็นความสำคัญของคุณธรรมเกี่ยวกับ
 อำนาจหน้าที่และกฎข้อบังคับเป็นอันดับสุดท้าย คืออันดับสี่ คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์เป็น
 อันดับเก้า คุณธรรมที่มีต่อครอบครัวเป็นอันดับแปด ส่วนนักเรียนที่แม่มีอาชีพค้าขาย มี
 คุณธรรมต่อศาสนาเป็นอันดับหนึ่ง คุณธรรมเกี่ยวกับการเรียนเป็นอันดับสอง คุณธรรมด้าน
 มนุษยธรรมเป็นอันดับสาม และเห็นความสำคัญของคุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎ
 ข้อบังคับเป็นอันดับสุดท้ายคืออันดับสี่ คุณธรรมที่มีต่อตนเองเป็นอันดับเก้า คุณธรรมที่มี
 ต่อครอบครัวเป็นอันดับแปด ส่วนนักเรียนที่แม่มีอาชีพรับราชการ มีคุณธรรมต่อศาสนาเป็น
 อันดับหนึ่ง คุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและชนบประเพณีเป็นอันดับสอง คุณธรรมที่เกี่ยวกับ
 การเรียนเป็นอันดับสาม และเห็นความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อครอบครัวเป็นอันดับสุดท้าย
 คืออันดับสี่ คุณธรรมต่อตนเองเป็นอันดับเก้า และคุณธรรมที่มีต่อผู้อื่นเป็นอันดับแปด

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอนะ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อหาความสัมพันธ์ของลักษณะการอบรมเลี้ยงดูกับคุณธรรมแดงพลเมืองดี เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแดงพลเมืองดี และจัดอันดับความสำคัญของคุณธรรมแดงพลเมืองดีในด้านต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดร้อยเอ็ด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2521 ของจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 400 คน ซึ่งได้มาด้วยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม 2 ฉบับ คือ

1. แบบสอบถามวัดการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างตามแนวของมรอนเพน - เบรนเนอร์ มีจำนวน 60 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.8250
2. แบบทดสอบวัดคุณธรรมแดงพลเมืองดี ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงและแก้ไขเพิ่มเติมจากของชาติ ลัทธินี้ มีจำนวนสถานการณ์ 45 สถานการณ์ มีค่าความเชื่อมั่น 0.6596

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใดจัดกระทำดังนี้

1. ทาคาสถิติพื้นฐาน คือคะแนนเฉลี่ย ความแปรปรวน

2. ทาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับคุณธรรมแห่งพลเมืองที่

โดยใช้ Product Moment Correlation

3. ทดสอบความแตกต่างคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียน จำแนกตาม

เพศชาย เพศหญิง โดยใช้ t - test

4. ทดสอบความแตกต่างคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียน จำแนกตามการอบรม

เลี้ยงดู ระดับการศึกษาของพ่อแม่ และอาชีพของพ่อแม่ โดยใช้ F - test

5. จัดอันดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียนในท่านต่าง ๆ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาขอสรุปผลได้ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ของการอบรมเลี้ยงดูกับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบการให้ความรักมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับคุณธรรมแห่งพลเมืองดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบการลงโทษและการอบรมเลี้ยงดูแบบการคาดหวังเอาจากเด็ก มีความสัมพันธ์ในทางลบกับคุณธรรมแห่งพลเมืองดีแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียน โดยจำแนกตามเพศ ผลปรากฏว่านักเรียนทั้งเพศชายและเพศหญิง มีคุณธรรมแห่งพลเมืองดีค่อนข้างสูงและไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในแต่ละด้าน ผลปรากฏว่านักเรียนที่เป็นเพศหญิงมีคุณธรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียน คุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและชนบ ประเพณีสูงกว่านักเรียนที่เป็นเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคุณธรรม

ในคานอื่น ๆ คือ คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ คุณธรรมที่มีต่อตนเอง คุณธรรมที่มีต่อศาสนา
 คุณธรรมที่มีต่อชนนุชน คุณธรรมที่มีต่อครอบครัว คุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น คุณธรรมด้านมนุษยธรรม
 และคุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎของบังคับนั้น ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศ

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียน โดยจำแนก
 ตามการอบรมเลี้ยงดู ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบการให้ความรัก
 แบบการลงโทษ และแบบการคาดหวัง เอาจากเด็ก มีคุณธรรมแห่งพลเมืองดีไม่แตกต่างกัน

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียน โดยจำแนก
 ตามระดับการศึกษาของพ่อ ผลปรากฏว่า นักเรียนที่พ่อมีระดับการศึกษาต่ำ ระดับการศึกษา
 ปานกลาง และระดับการศึกษาสูง มีคุณธรรมแห่งพลเมืองดีไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนก
 คุณธรรมแห่งพลเมืองดีในแต่ละคาน ผลปรากฏว่า นักเรียนที่พ่อมีระดับการศึกษาต่ำ และ
 ระดับการศึกษาปานกลาง มีคุณธรรมที่มีต่อครอบครัวและคุณธรรมด้านมนุษยธรรมสูงกว่า
 นักเรียนที่พ่อมีระดับการศึกษาสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคุณธรรมใน
 คานอื่น ๆ คือคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ คุณธรรมที่มีต่อตนเอง คุณธรรมที่มีต่อศาสนา
 คุณธรรมที่มีต่อการเรียน คุณธรรมที่มีต่อชนนุชน คุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น คุณธรรมเกี่ยวกับ
 อำนาจหน้าที่และกฎของบังคับ และคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและชนนุประเพณีนั้น ไม่พบ
 ความแตกต่าง

5. เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียน โดยจำแนก
 ตามระดับการศึกษาของแม่ ผลปรากฏว่า นักเรียนที่แม่มีระดับการศึกษาต่ำ ระดับการศึกษา
 ปานกลาง และระดับการศึกษาสูง มีคุณธรรมแห่งพลเมืองดีไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนก
 คุณธรรมแห่งพลเมืองดีในแต่ละคาน จะพบว่า นักเรียนที่แม่มีระดับการศึกษาต่ำ และระดับ
 การศึกษาปานกลาง มีคุณธรรมที่มีต่อครอบครัวสูงกว่านักเรียนที่แม่มีระดับการศึกษาสูง และ
 นักเรียนที่แม่มีระดับการศึกษาต่ำมีคุณธรรมด้านมนุษยธรรมสูงกว่านักเรียนที่แม่มีระดับการศึกษา
 ปานกลางและระดับการศึกษาสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคุณธรรมคานอื่น ๆ

คือคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ คุณธรรมที่มีต่อตนเอง คุณธรรมที่มีต่อศาสนา คุณธรรมที่เกี่ยวกับ การเรียน คุณธรรมที่มีต่อชุมชน คุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น คุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และ กฎข้อบังคับ และคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและชนบประเพณีนั้น ไม่พบความแตกต่าง

6. เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียน โดยจำแนก ตามอาชีพของพ่อ ผลปรากฏว่า นักเรียนที่พ่อกับอาชีพรับจ้าง อาชีพเกษตรกรกรรม อาชีพค้าขาย และอาชีพรับราชการ มีคุณธรรมแห่งพลเมืองดีไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกคุณธรรมแห่ง พลเมืองดีในแต่ละด้าน ผลปรากฏว่า นักเรียนที่พ่อกับอาชีพค้าขายและอาชีพรับราชการ มีคุณธรรมที่มีต่อศาสนาสูงกว่านักเรียนที่พ่อกับอาชีพเกษตรกรกรรมและอาชีพรับจ้าง อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคุณธรรมในด้านอื่น ๆ คือ คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ คุณธรรมที่มีต่อตนเอง คุณธรรมที่เกี่ยวกับการเรียน คุณธรรมที่มีต่อชุมชน คุณธรรมที่มีต่อ ครอบครัว คุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น คุณธรรมด้านมนุษยธรรม คุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และ กฎข้อบังคับ และคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและชนบประเพณีนั้น ไม่พบความแตกต่าง

7. เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียน โดยจำแนก ตามอาชีพของแม่ ผลปรากฏว่า นักเรียนที่แม่มีอาชีพรับจ้าง อาชีพเกษตรกรกรรม อาชีพ ค้าขาย และอาชีพรับราชการ มีคุณธรรมแห่งพลเมืองดีไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกคุณธรรม แห่งพลเมืองดีในแต่ละด้าน ผลปรากฏว่า นักเรียนที่แม่มีอาชีพรับจ้าง อาชีพค้าขาย และ อาชีพรับราชการ มีคุณธรรมที่มีต่อศาสนาสูงกว่านักเรียนที่แม่มีอาชีพเกษตรกรกรรม และนักเรียน ที่แม่มีอาชีพค้าขาย อาชีพเกษตรกรกรรม อาชีพรับจ้าง มีคุณธรรมต่อครอบครัวและคุณธรรม ด้านมนุษยธรรมสูงกว่านักเรียนที่แม่มีอาชีพรับราชการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคุณธรรมในด้านอื่น ๆ คือคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ คุณธรรมที่มีต่อตนเอง คุณธรรมที่เกี่ยวกับ การเรียน คุณธรรมที่มีต่อชุมชน คุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น คุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และ กฎข้อบังคับ และคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและชนบประเพณีนั้น ไม่พบความแตกต่าง

8. ลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในแต่ละด้าน ผลปรากฏว่านักเรียนมีคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในทุก ๆ ด้านค่อนข้างสูง และได้เห็นความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีด้านต่าง ๆ โดยจัดลำดับได้ดังนี้

- 8.1 คุณธรรมที่เกื้อศาสนา
- 8.2 คุณธรรมกานนบุญธรรม
- 8.3 คุณธรรมที่เกี่ยวกับการเรียน
- 8.4 คุณธรรมที่ประกอบประเทศชาติและชนบประเพณี
- 8.5 คุณธรรมที่มคอบนุมนม
- 8.6 คุณธรรมที่มคอบุณ
- 8.7 คุณธรรมกานความซื่อสัตย์
- 8.8 คุณธรรมที่มคอบนเอง
- 8.9 คุณธรรมที่มคอบรรบคว
- 8.10 คุณธรรมที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่แลกฎข้อบังคับ

อภิปรายผล

1. ความสัมพันธ์ของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีกับการอบรมเลี้ยงดูแบบการให้ความรัก ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า ค่า r ระหว่างตัวแปรทั้งสองเท่ากับ 0.2682 แสดงว่า การศึกษาค้นคว้าสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 คือ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองเป็นไปในทางบวกซึ่งหมายความว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบการให้ความรักนั้น มีคุณธรรมแห่งพลเมืองดีสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของประยุทธ์ วัชรเกษม (ประยุทธ์ วัชรเกษม 2514 : 47 - 48) โดยได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และระดับความมุ่งหวังในการเรียนของนักเรียนนั้น มศ.3 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู

จากพ่อแม่ในแบบการให้ความรัก มีคุณธรรมทางการเรียนสูง และได้รับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงด้วย คุณธรรมทางการเรียนนั้นเป็นส่วนหนึ่งของคุณธรรมแห่งพลเมืองดี และยังสอดคล้องกับผลวิจัยของมอร์โรว (อ้างจาก ประยูตช์ วัชรประดิษฐ์ 2514 : 48) ซึ่งพบว่า พ่อแม่ของเด็กที่มีคุณธรรมทางการเรียนสูงให้ความรักแก่เด็กมากกว่าพ่อแม่ของเด็กที่มีคุณธรรมทางการเรียนต่ำด้วย

2. ความสัมพันธ์ของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีกับการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษ และแบบการคาดหวังเอาจากเด็ก ผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ปรากฏว่า ค่า r ระหว่างตัวแปรทั้งสองเท่ากับ -0.0447 และ -0.1103 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 2 แสดงว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองเป็นไปในทางลบจริง หมายความว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบการลงโทษและแบบการคาดหวังเอาจากเด็กสูง เด็กจะมีคุณธรรมแห่งพลเมืองดีต่ำ ผลการศึกษาที่พบในครั้งนี้ออกคล้องกับความเห็นของเคโอช สวานานท์ (เคโอช สวานานท์ 2510 : 67 - 68) ที่กล่าวไว้ว่า บิดามารดาที่ปกป้องคุ้มครองเด็กด้วยการบังคับกับออกคำสั่งอยู่ตลอดเวลา จะทำให้บุตรผู้นั้นขาดความคิดริเริ่ม ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มีแนวโน้มที่จะพึ่งพาอาศัยผู้อื่นอยู่เสมอและเป็นผู้ที่ยอมคนอยู่ตลอดเวลา บิดามารดาที่โหดร้ายบีบบังคับเคร่งครัดยอมทำใหบุตร เป็นคนมีลักษณะลงโทษตัวเองและทิ้งมักจะมีพฤติกรรมรุนแรงในทางนี้เสีย ขาดความมีคุณธรรมต่อตนเองและผู้อื่น และผลการศึกษาจากสถาบัน Fels (Baldwin and others. 1945 : 58) พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่ที่เข้มงวดกวดขัน มีกฎเกณฑ์ระเบียบต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด ไม่ให้อิสระแก่เด็ก เด็กจะมีลักษณะเป็นคนเงี้ยบขี้นิม ซ้ำร้าย ไหม้มันใจในการเขาสั่งคน ไหม้อวดแสดงออก ขาดคุณธรรมคานต่าง ๆ และขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีคานต่าง ๆ ของนักเรียน โดยจำแนกตามเพศ พบว่า เด็กนักเรียนชาย หญิง เห็นความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีคานต่าง ๆ ใกล้เคียงคลึงกัน พิจารณาจากคะแนนคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียนทั้งสองเพศ ปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน แสดงว่านักเรียนทั้งเพศชายและ

เพศหญิงมีคุณธรรมแห่งพลเมืองดีไม่แตกต่างกัน ($t = -0.9212$) สาเหตุที่เด็กนักเรียน
 ไคคะแนนครุธรรมดั่งกล่าวไม่แตกต่างกันนั้น อาจเป็นเพราะเด็กนักเรียนชาย หญิง ได้รับความ
 การอบรมสั่งสอนมาเหมือน ๆ กัน จากพ่อแม่ผู้ปกครองที่เป็นคนภาคพื้นเดียวกัน ขนบประเพณี
 เหมือน ๆ กัน หลักสูตรการเรียนก็ใช้หลักสูตรเดียวกัน ซึ่งจุดมุ่งหมายใหญ่ ๆ ก็ต้องการให้
 เด็กทั้งชายและหญิง อยู่ในสังคมโลกด้วยความสุข จึงไปปลูกฝังคุณธรรมแห่งพลเมืองดีต่าง
 ต่าง ๆ ให้เกิดกับเด็กเหมือนกัน ทั้งเด็กชายและเด็กหญิง เด็กทั้งสองเพศจึงไคคะแน
 นครุธรรมแห่งพลเมืองดีไม่แตกต่างกัน ซึ่งก็สอดคล้องกับผลงานวิจัยของชูชีพ ออนโลกสูง
 (ชูชีพ ออนโลกสูง 2516 : 83 - 85) ที่ไคทำการวิจัยกับเด็กนักเรียนในภาคการศึกษา 11
 เมื่อปี 2515 พบว่า เด็กที่จบประถมศึกษา 4 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี
 ต่างต่าง ๆ คล้ายคลึงกัน และมีคุณธรรมแห่งพลเมืองดีไม่แตกต่างกัน

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีต่าง ๆ ของนักเรียน
 ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน พบว่า เด็กนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบการให้
 ความรัก การลงโทษ และการคาดหวังเอาจากเด็ก เห็นความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมือง
 ดีต่าง ๆ ใกล้เคียงคลึงกัน เมื่อจำแนกคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในแต่ละด้าน คือ คุณธรรม
 ด้านความซื่อสัตย์ คุณธรรมที่มีต่อตนเอง คุณธรรมที่มีต่อศาสนา คุณธรรมที่เกี่ยวกับการเรียน
 คุณธรรมที่มีต่อชุมชน คุณธรรมที่มีต่อครอบครัว คุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น คุณธรรมด้านมนุษยธรรม
 คุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎข้อบังคับ และคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและขนบประเพณี
 ผลปรากฏว่า ไม่พบความแตกต่างเช่นเดียวกัน ซึ่งทั้งนี้อาจเป็นเพราะการอบรมสั่งสอนทั้ง
 จากที่บ้าน ทางโรงเรียน และทางสังคม มีจุดมุ่งหมายใหญ่ ๆ ต้องการให้เด็กอยู่ในสังคม
 ไปด้วยความสุข จึงปลูกฝังคุณธรรมแห่งพลเมืองดีต่าง ๆ ใกล้เคียงกัน ดังนั้น เด็กจึงมี
 ความเห็นเกี่ยวกับคุณธรรมแห่งพลเมืองดีไม่แตกต่างกัน

5. เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ของเด็กที่พ่อแม่มีระดับ
 การศึกษาแตกต่างกัน ผลปรากฏว่า นักเรียนที่พ่อแม่มีระดับการศึกษาต่ำ ระดับการศึกษา
 ปานกลาง และระดับการศึกษาสูง มีคุณธรรมแห่งพลเมืองดีไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนก

คุณธรรมแห่งพลเมืองดีในแต่ละบ้าน ผลปรากฏว่า นักเรียนที่พ่อแม่มีระดับการศึกษาต่ำ และระดับการศึกษาปานกลาง มีคุณธรรมที่มีต่อครอบครัวและคุณธรรมด้านมนุษยธรรมสูงกว่านักเรียนที่พ่อแม่มีระดับการศึกษาสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคุณธรรมในด้านอื่น ๆ คือ คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ คุณธรรมที่มีต่อตนเอง คุณธรรมที่มีต่อศาสนา คุณธรรมที่เกี่ยวกับการเรียน คุณธรรมที่มีต่อชุมชน คุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น คุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎข้อบังคับ และคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและชนบประเพณีนั้น ไม่พบความแตกต่าง ส่วนนักเรียนที่แม่มีระดับการศึกษาต่ำ ระดับการศึกษาปานกลาง และระดับการศึกษาสูง มีคุณธรรมแห่งพลเมืองดีไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในแต่ละบ้าน ผลปรากฏว่า นักเรียนที่แม่มีระดับการศึกษาต่ำและระดับการศึกษาปานกลาง มีคุณธรรมที่มีต่อครอบครัวสูงกว่านักเรียนที่แม่มีระดับการศึกษาสูง และนักเรียนที่แม่มีระดับการศึกษาต่ำมีคุณธรรมด้านมนุษยธรรมสูงกว่านักเรียนที่แม่มีระดับการศึกษาปานกลาง และระดับการศึกษาสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคุณธรรมในด้านอื่น ๆ คือ คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ คุณธรรมที่มีต่อตนเอง คุณธรรมที่มีต่อศาสนา คุณธรรมที่เกี่ยวกับการเรียน คุณธรรมที่มีต่อชุมชน คุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น คุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎข้อบังคับ และคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและชนบประเพณีนั้น ไม่พบความแตกต่าง สรุปได้ว่า นักเรียนที่พ่อแม่มีระดับการศึกษาต่ำและปานกลาง มีคุณธรรมต่อครอบครัวและคุณธรรมด้านมนุษยธรรมสูงกว่านักเรียนที่พ่อแม่มีระดับการศึกษาสูงนั้น ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะพ่อแม่ที่มีระดับการศึกษาต่ำและปานกลางมีฐานะยากจนเพราะส่วนใหญ่มักจะประกอบอาชีพรับจ้างและเกษตรกรกรรม ทำให้ลูกมองเห็นฐานะอันแท้จริงของพ่อแม่และของครอบครัว จึงมองเห็นความสำคัญของครอบครัว และก่อให้เกิดความเห็นอกเห็นใจในด้านมนุษยธรรมมากขึ้น

6. เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของเด็กนักเรียนที่พ่อแม่มีอาชีพแตกต่างกัน ผลปรากฏว่า นักเรียนที่พ่อแม่มีอาชีพรับจ้าง อาชีพเกษตรกรกรรม อาชีพค้าขาย และอาชีพรับราชการ มีคุณธรรมแห่งพลเมืองดีไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกคุณธรรม

แห่งพลเมืองดีแต่ละคน พบว่า นักเรียนที่พ่อแม่มีอาชีพค้าขายและอาชีพรับราชการ มีคุณธรรม
 ต่อศาสนาสูงกว่านักเรียนที่พ่อแม่มีอาชีพเกษตรกรรมและอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 ระดับ .01 ส่วนคุณธรรมในด้านอื่น ๆ คือ คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ คุณธรรมที่มีต่อตนเอง
 คุณธรรมเกี่ยวกับการเรียน คุณธรรมที่มีต่อชุมชน คุณธรรมที่มีต่อครอบครัว คุณธรรมที่มีต่อ
 ผู้อื่น คุณธรรมด้านมนุษยธรรม คุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎของบังคับ และคุณธรรม
 ที่มีต่อประเทศชาติและชนบประเพณีนั้น ไม่พบความแตกต่าง ส่วนนักเรียนที่แม่มีอาชีพรับจ้าง
 อาชีพเกษตรกรรม อาชีพค้าขาย และอาชีพรับราชการ มีคุณธรรมแห่งพลเมืองดีไม่แตกต่าง
 กัน เมื่อจำแนกคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในแต่ละด้าน ผลปรากฏว่า นักเรียนที่แม่มีอาชีพรับจ้าง
 อาชีพค้าขาย และอาชีพรับราชการ มีคุณธรรมต่อศาสนาสูงกว่านักเรียนที่แม่มีอาชีพเกษตรกรรม
 และนักเรียนที่แม่มีอาชีพค้าขาย อาชีพเกษตรกรรม อาชีพรับจ้าง มีคุณธรรมต่อครอบครัวและ
 คุณธรรมด้านมนุษยธรรมสูงกว่านักเรียนที่แม่มีอาชีพรับราชการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 ระดับ .01 ส่วนคุณธรรมในด้านอื่น ๆ คือ คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ คุณธรรมที่มีต่อตนเอง
 คุณธรรมเกี่ยวกับการเรียน คุณธรรมที่มีต่อชุมชน คุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น คุณธรรมเกี่ยวกับ
 อำนาจหน้าที่และกฎของบังคับ และคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและชนบประเพณีนั้น ไม่พบ
 ความแตกต่าง สรุปได้ว่า นักเรียนที่พ่อแม่มีอาชีพค้าขายและรับราชการ มีคุณธรรมทางด้าน
 ศาสนาสูงกว่านักเรียนที่พ่อแม่มีอาชีพรับจ้างและเกษตรกรรม ส่วนนักเรียนที่พ่อแม่มีอาชีพ
 รับจ้างและเกษตรกรรม มีคุณธรรมด้านครอบครัวและมนุษยธรรมสูงกว่านักเรียนที่พ่อแม่มี
 อาชีพค้าขายและรับราชการ ซึ่งสอดคล้องกับข้อที่ 5 ที่พบว่า นักเรียนที่พ่อแม่มีระดับการ
 ศึกษาต่ำและปานกลาง มีคุณธรรมต่อครอบครัวและคุณธรรมด้านมนุษยธรรมสูงกว่านักเรียน
 ที่พ่อแม่มีระดับการศึกษาสูง ทั้งนี้เพราะ พ่อแม่ที่มีอาชีพรับจ้างและเกษตรกรรมนั้น จะมีระดับ
 การศึกษาต่ำและปานกลาง จึงทำให้ลูกมองเห็นคุณค่าของครอบครัวและด้านมนุษยธรรม
 เพราะพ่อแม่มีฐานะยากจน และพ่อแม่ก็จะต้องอบรมสั่งสอนให้ลูกตระหนักถึงความสำคัญ
 เหล่านี้

7. การจัดลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในแต่ละด้าน ผลปรากฏว่านักเรียนมีคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในทุก ๆ ด้านค่อนข้างสูง และเห็นความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อศาสนา คุณธรรมด้านมนุษยธรรมและคุณธรรมเกี่ยวกับการเรียนสูงกว่าคุณธรรมด้านอื่น ๆ ส่วนที่ให้ความสำคัญน้อยกว่าคุณธรรมด้านอื่น ๆ คือ คุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎข้อบังคับ คุณธรรมที่มีต่อครอบครัว และคุณธรรมที่มีต่อตนเอง เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามเพศ การอบรมเลี้ยงดู ระดับการศึกษาของพ่อแม่ อาชีพของพ่อแม่แล้ว มีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ มีคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในด้านต่าง ๆ ค่อนข้างสูง และเห็นความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อศาสนา คุณธรรมด้านมนุษยธรรมและคุณธรรมเกี่ยวกับการเรียนสูงกว่าด้านอื่น ๆ ส่วนที่เห็นความสำคัญน้อยกว่าด้านอื่น ๆ คือ คุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกฎข้อบังคับ คุณธรรมที่มีต่อครอบครัว และคุณธรรมที่มีต่อตนเองตามลำดับ ส่วนผลการศึกษาของสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็กได้ทำการศึกษาไว้ จัดลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีด้านต่าง ๆ ไวดังนี้ คือ คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์มีความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือคุณธรรมที่เกี่ยวกับการเรียน คุณธรรมที่มีต่อศาสนา คุณธรรมที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ คุณธรรมด้านมนุษยธรรม คุณธรรมที่มีต่อชุมชน คุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและชนบประเพณี คุณธรรมต่อครอบครัว คุณธรรมต่อผู้อื่น และคุณธรรมที่มีต่อตนเองตามลำดับ ซึ่งขอแตกต่างของการเห็นความสำคัญของคุณธรรมด้านต่าง ๆ นี้ อาจจะเป็นเพราะการวิจัยทั้งสองครั้ง ระยะเวลาแตกต่างกัน และพื้นที่ของกลุ่มตัวอย่างไม่เหมือนกันก็ได้ ในการศึกษาครั้งนี้ เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา 5 ปีการศึกษา 2521 ในจังหวัดร้อยเอ็ด เห็นความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อศาสนาเป็นอันดับสูงสุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการดำรงชีวิตของคนไทยนั้น ส่วนใหญ่ของเกี่ยวข้องกับศาสนาอยู่ตลอดเวลา ผู้ใดปฏิบัติตามหลักของศาสนาถือว่าเป็นคนดี ครูหรือผู้ปกครองยอมต้องการให้เด็กเป็นคนดี จึงได้ปลูกฝังให้เด็กเห็นความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อศาสนา เพื่อให้เด็กได้ยึดถือหลักทางศาสนาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตเพื่อความสุขความเจริญของตัวเขาเองต่อไป เด็กจึงได้เลือกคุณธรรมที่มีต่อศาสนาเป็นคุณธรรมที่มีความสำคัญสูงสุด ส่วนที่เห็นความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อตนเองเป็นอันดับ

สุดท้ายนั้น อาจเนื่องมาจากสังคมไทยมักจะอบรมสั่งสอนให้สมาธินึกถึงตัวเองในน้อยที่สุด จะทำอะไรต้องนึกถึงคนอื่นก่อน เช่น ต้องนึกถึงพ่อแม่ญาติพี่น้อง ผู้มีพระคุณ ตลอดจนคนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ต้องพิจารณาเสียก่อนว่าการกระทำของตนจะเป็นเหตุให้บุคคลเหล่านั้น ได้รับความเดือดร้อนหรือไม่ ถ้าหากคนอื่นจะเดือดร้อนก็ไม่ทำ ทั้ง ๆ ที่การกระทำนั้น ๆ เป็นสิ่งที่มีประโยชน์สมควรที่จะกระทำ เด็กยอมอดทนที่จะอยู่ในสังคมใดด้วยความสุข ไม่อยากให้คนอื่นตำหนิว่าเป็นคนเห็นแก่ตัว ทำให้ไม่พยายามนึกถึงตนเอง จึงจัดคุณธรรมที่มีต่อตนเอง ให้มีความสำคัญในระดับต่ำที่สุดนั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงหลักสูตร จากการศึกษาปรากฏว่า เด็กเห็นความสำคัญของคุณธรรมค่านิยมศาสนาสูงที่สุด รองลงมาคือคุณธรรมค่านิยมมนุษยธรรม และอื่น ๆ แสดงว่า เด็กน่าจะมีคุณธรรมค่านิยมศาสนามากกว่าค่านิยมอื่น ๆ แต่จากเหตุการณ์ทุกวันนี้ จะเห็นวาทะคดีต่าง ๆ เกี่ยวกับการทำร้ายร่างกาย การฉ้อ การปล้น การทะเลาะวิวาท หรืออาชญากรรมทุก ๆ ด้าน อยู่ในอันดับสูง แสดงว่าทุกวันนี้คนมีจิตใจต่ำลงไปทุกวัน ๆ ซึ่งอาจจะเป็นไปได้ว่าคนทุกวันนี้มีคุณธรรมค่านิยมต่าง ๆ ยังไม่เพียงพอ ดังนั้น จึงควรจัดหลักสูตรให้เน้นหนักในเรื่องคุณธรรมค่านิยมต่าง ๆ ใหม่มากยิ่งขึ้น สำหรับเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ที่บรรจุลงในหลักสูตร ควรจะได้มีการศึกษาและวิจัยกันอย่างละเอียดว่า ควรจะบรรจุเรื่องอะไร เน้นหนักลงไปจึงจะทำให้เด็กมีคุณธรรมค่านิยมต่าง ๆ ได้ครบถ้วนยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับครูและบุคลากร ต้องพยายามสอนเด็กในเรื่องคุณธรรมค่านิยมต่าง ๆ ใหม่มากยิ่งขึ้น ควรให้เด็กได้ทราบถึงบาปบุญคุณโทษที่จะได้รับเนื่องจากการประพฤติปฏิบัติในสิ่งต่าง ๆ พยายามหาหนังสืออ่านพิเศษหรือกิจกรรมพิเศษที่จะช่วยปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมต่าง ๆ ใหม่มากยิ่งขึ้นอีก อาจจะเป็นในรูปแบบของหนังสือนิทานหรือเรื่องเล่าอื่น ๆ นอกจากนี้ยังควรสนับสนุนให้เด็กได้เข้าวัดเพื่อฟังเทศน์อบรมจิตใจให้สะอาดประพฤติ

ปฏิบัติอยู่ในศีลธรรม อันจะเกิดเป็นนิสัยเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ต่อไปในภายภาคหน้า

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าต่อไป

3.1 ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดร้อยเอ็ดเท่านั้น ควรจะได้มีการวิจัยเปรียบเทียบกับอีกหลายครั้ง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันออกไปอีก เช่น กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในเมืองกับชนบท หรือเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนละเชื้อชาติ หรือกลุ่มตัวอย่างที่อยู่กันคนละภูมิภาคของประเทศไทย ออกไปอีก เพื่อประโยชน์ในการศึกษาเปรียบเทียบหาข้อสรุปที่แน่นอนและน่าเชื่อถือ

3.2 ควรจะมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมแห่งพลเมืองกับตัวแปรทางจิตวิทยาอื่น ๆ เพื่อจะได้ทราบว่าบุคคลที่มีคุณธรรมแห่งพลเมืองก็ควรมีบุคลิกภาพ และลักษณะทางจิตวิทยาประการใด ทั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการอบรมสั่งสอนให้เด็กเป็นพลเมืองดีของชาติสืบไป

3.3 ควรมีการศึกษาค้นคว้าคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาตอนปลาย มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา เพื่อจะได้เห็นแนวโน้มของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรมแห่งพลเมืองดีว่าเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ชาติ ลัทธิตี การศึกษาเรื่องคุณธรรมแห่งความเป็นพลเมืองดีบางประการของเด็กที่จบ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2507,
111 หน้า พิมพ์ดีด
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพการแสดงตัว ความวิตกกังวล ความ
เชื่อมั่นในตนเอง กับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร 2516, 104 หน้า อัดสำเนา
- เชิดศักดิ์ โสวาสินธุ์ การศึกษาเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบบุคลิกภาพแบบอนุรักษนิยม
ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516, 118 หน้า
อัดสำเนา
- เคโซ สวานานนท์ จิตวิทยาทั่วไป สำนักพิมพ์โอเคียนสโตร์ 2510, 258 หน้า
- ณัฏ แผลเพชร ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูเด็ก กับความคิดสร้างสรรค์และ
ความเกรงใจ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตศึกษา 3 ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 84 หน้า อัดสำเนา
- ประพันธ์ สุททาวาส ความก้าวร้าวกับการอบรมเลี้ยงดู ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 54 หน้า อัดสำเนา
- ประมวล ดิศจินสัน ทฤษฎีว่าด้วยบุคลิกภาพ โรงพิมพ์ศิริวัฒน์ ซอนแกน 2511, 135 หน้า
- ประยุทธ์ วัชรศิษย์ ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ กับผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนและระดับความสูงหวังในการเรียน ของนักเรียนชั้น มศ.3 ในโรงเรียน
มัธยมสาธิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ปีการศึกษา 2513 ปรินญาณีพนธ์
กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2514, 77 หน้า อัดสำเนา

- พจน์ สะเพียรชัย และคณะอื่น ๆ การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ เอกสารประกอบการเรียน
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 210 หน้า อัดสำเนา
- มินนี่โชตา, มหาวิทยาลัย สถาบันสวัสดิการเด็ก การเลี้ยงดูและอบรมเด็ก ปราณี สวัสดิ์สาดี
แปล พิมพ์ครั้งที่ 2 โรงพิมพ์สำนักนายกรัฐมนตร 2511, 272 หน้า
- ลวน สายยศ และ อังคณา ตันศิริตานานนท์ สถิติทางการศึกษา โรงพิมพ์วัฒนาพานิช
พระนคร 2515, 280 หน้า
- วัลลภ พุ่มพวง ความคิดเห็นของคนไทยเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดี ปรินิพนธ์ ก.ม.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2514, 118 หน้า อัดสำเนา
- วิกรม กมลสุโกศล ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู ความวิตกกังวล และค่านิยม
ของนักเรียนชั้น มศ.3 ที่มีต่อศาสนาพุทธและอิสลาม ปรินิพนธ์ กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518, 115 หน้า อัดสำเนา
- วินิจ เกตุชา การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ กับความคิด
สร้างสรรค์ ความเป็นผู้นำ และความวิตกกังวล ของนักเรียนชั้น มศ.3 ในจังหวัด
สุโขทัย ปรินิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 2515, 106 หน้า
อัดสำเนา
- ศึกษาธิการ, กระทรวง หลักสูตรประโยคประถมศึกษา หมวดวิชาสังคมศึกษา พุทธศักราช
2520 หางหุ้นส่วนจำกัดเจริญการพิมพ์ 2520, 46 หน้า
- ศึกษาธิการ, กระทรวง หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น หมวดวิชาสังคมศึกษา
พุทธศักราช 2520 หางหุ้นส่วนจำกัดเจริญการพิมพ์ 2520, 24 หน้า
- สมจิตร วัฒนคลัง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดี ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ปรินิพนธ์ ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2514, 112 หน้า
อัดสำเนา

สวนา พรพัฒน์กุล ความสำนึกในหน้าที่พลเมือง รายงานการวิจัย ฉบับที่ 22 สถาบันวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 100 หน้า
อัครสำเนา

สุธรรมมา สุจริตตานนท์ ศึกษาการสอนวิชาหน้าที่พลเมืองในชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ปริญญาโท
ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2509, 84 หน้า อัครสำเนา

เสริมเกียรติ พรหมนุช สุขภาพจิต เอกสารประกอบการเรียน มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม 2518, 95 หน้า อัครสำเนา

Andrain C.F. Children and Civic Awareness : A Study of Political
Education. Ohio, Charles E. Merrill Publishing Company, 1971.
241 p.

Asley M. "The Power of Human Love," Reader's Digest. 17 : 47 - 53,
September, 1971.

Baldwin A.L. "Socialization and Parent - Child Relationship,"
Child Development. Vol.19 : 127 - 136, September, 1948.

Baldwin A.L., Kalhorm J. and Breeze F. "Patterns of Parent
Behavior," Psychological Monograph. No.3 : 58, 1945.

Ferguson G.A. Statistical Analysis in Psychology and Education.
New York, McGraw - Hill, 1971. 492 p.

Garrett, H.E. Statistics in Psychology and Education. New York,
David McKay Company, Inc., 1969. 491 p.

- Guildford, J.P. Fundamental Statistics in Psychology and Education.
New York, McGraw - Hill, 1965. 605 p.
- Johnson & Medinus. Child Psychology. New York, John Wiley & Sons,
Inc., 1969. 677 p.
- Lindquist, E.F. Design and Analysis of Experiments in Psychology
and Education. Boston, Houghton Mifflin Company, 1956. 393 p.
- McNemar, Q. Psychological Statistics. New York, John Wiley & Sons,
Inc., 1969. 230 p.
- Montessori M. The Child in The Family. New York, Henry Regmery Co.,
1970. 230 p.
- Siegelman, M. "Evaluation of Bronfenbrenner's Questionnaire for
Children Concerning Parental Behavior," Child Development.
Vol.36 : 163 - 172, 1965.
- Symonds P.M. Psychology of Parent - Child Relationship. New York,
Appleton Century - Crofts, Inc., 1939. p. 9 - 28.
- Winer, B.J. Statistical Principles in Experimental Design. London,
McGraw - Hill Book Company, 1971. 967 p.

ภาคผนวก

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

๑. แบบสอบถามทั้งหมดแบ่งเป็นสามตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดของตัวเธอ ให้เธอขีดเครื่องหมาย X ลงหน้าข้อความ
ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของตัวเธอ ส่วนในช่องว่างไว้ให้เติมคำตอบของเธอลงไป

ตอนที่ ๒ เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้สึกของเธอที่มีต่อการปกครองดูแลของพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่เธอ
อาศัยอยู่และให้การอบรมเลี้ยงดูเธอมา ในแต่ละข้อความมีช่องว่างทางขวามือให้เธอแสดง
ลักษณะความรุนแรงหรือความมากน้อยของการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ในเรื่องต่าง ๆ ซึ่ง
เธอรู้สึก ไม่รักขีดเครื่องหมาย ✓ ให้ตรงตามความรู้สึกของเธอ

ตอนที่ ๓ มีเรื่องราวต่าง ๆ ๔๕ เรื่อง แต่ละเรื่องเป็นเหตุการณ์ที่สมมุติว่าเกิดขึ้นกับใครคนหนึ่ง
หรือสองคน เป็นสองแบบด้วยกัน ขอให้ทุกคนอ่านเหตุการณ์แต่ละเรื่องพร้อมด้วยการกระทำ
ของคนที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์นั้นอย่างละเอียด แล้วจึงคิดอย่างรอบคอบว่าการกระทำแต่ละ
อย่างเป็นการสมควร หรือไม่สมควรอย่างไร ให้แสดงความคิดโดยใช้เครื่องหมาย X
ตอบลงในช่องที่อยู่ข้าง ๆ คำนั้น

๒. ขอย้ำให้ทราบว่า สิ่งที่ได้รับจากการสอบถามครั้งนี้จะเก็บเป็นความลับ ทั้งไม่ได้กำหนดให้เธอเขียน
ชื่อของเธอลงไปด้วย ดังนั้นขอได้โปรดตอบให้ตรงตามความเป็นจริงให้มากที่สุด และขอให้ตอบทุกข้อ
เพราะถ้าเว้นไปบางข้อ คำตอบของเธอทั้งหมดจะไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้เลย

ตอนที่ ๑

๑. รายละเอียดของตัวนักเรียนเอง

- ชาย- เพศ หญิง

- อายุ ปี

- ชั้น โรงเรียน อำเภอ

๒. รายละเอียดเกี่ยวกับพ่อแม่ของนักเรียน

- พ่อสำเร็จการศึกษาระดับ

 ต่ำกว่าประถมศึกษา ๔ ประถมปีที่ ๔ ประถมปีที่ ๗ มัธยมศึกษาปีที่ ๓ มัธยมศึกษาปีที่ ๕ สูงกว่ามัธยมศึกษาปีที่ ๕

- แม่สำเร็จการศึกษาระดับ

 ต่ำกว่าประถมศึกษา ๔ ประถมปีที่ ๔ ประถมปีที่ ๗ มัธยมศึกษาปีที่ ๓ มัธยมศึกษาปีที่ ๕ สูงกว่ามัธยมศึกษาปีที่ ๕

- พ่อมีอาชีพ

 รับจ้าง เกษตรกรรม ค้าขาย รับราชการ

- แม่มีอาชีพ

 รับจ้าง เกษตรกรรม ค้าขาย รับราชการ

ตอนที่ ๒

แบบสอบถามต่อไปนี้ ขอให้นักเรียนอ่านอย่างระมัดระวัง แล้วตอบให้ตรงกับความจริงมากที่สุด และขอให้ทำความเข้าใจกับคำว่า "พ่อแม่" ในข้อความทั้งหมดข้างล่างนี้หมายถึง "บุคคลที่อบรมเลี้ยงดูนักเรียนมานานที่สุด"(อาจเป็นพ่อ แม่ ผู้ปกครอง ลุง ป้า น้า อาว์ ปู่ ย่า ตา ยาย พี่ หรือบุคคลอื่นใดก็ได้ ขอสำคัญขอให้เป็นผู้ที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วยนานที่สุดแล้วกัน) ส่วนคำว่า "ฉัน" หมายถึงตัว ของนักเรียนเอง

	ทุก ครั้ง	เกือบ ทุกครั้ง	บาง ครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่ เคย
๑. พ่อแม่พูดคุยแต่สิ่งที่ดี ๆ ของฉันให้คนอื่นฟัง					
๒. ฉันสามารถพูดคุยกับพ่อแม่ได้ในทุกสิ่งทุกอย่าง					
๓. เมื่อฉันทำผิดหรือทำให้พ่อแม่ไม่พอใจ ท่านจะทำโทษฉันโดย ไล่หนีไป					
๔. เมื่อฉันยังเล็กอยู่ตามร้องไห้ พ่อแม่จะทำท่าซื่อจะเขียน					
๕. พ่อแม่ไม่อนุญาตให้ฉันไปเที่ยว เพราะท่านเกรงว่าอาจจะ มีอันตรายเกิดขึ้นกับฉัน					
๖. พ่อแม่สอนให้ฉันเป็นคนมีระเบียบ เรียบร้อย สุภาพอ่อนโยน ต่อผู้อื่นเสมอ					
๗. เมื่อฉันมีเวลาว่างพ่อแม่จะขอให้ช่วยงานทางบ้าน เช่น กวาดบ้าน ทำกับข้าว หรือทำสวนครัวเสมอ ๆ					
๘. ฉันคงทำอะไรตามที่พ่อแม่สั่งการ จะโต้เถียงไม่ได้					
๙. เมื่อฉันขออนุญาตไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ พ่อแม่มักจะ ไม่อนุญาต และจะแกล้งให้ฉันทำงานมาก ๆ					
๑๐. พ่อแม่จะลงโทษฉันหนักเบาตามอารมณ์ ไม่คำนึงว่าฉันทำผิด มากน้อยเพียงใด					
๑๑. เมื่อมีปัญหาที่ข้องใจ ฉันไม่เคยคิดถึงพ่อแม่เลย					

	ทุก ครั้ง	เกือบ ทุกครั้ง	บาง ครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่ เคย
๒๖. พ่อแม่ช่วยฉันทำงานฝีมือหรืองานอดิเรกต่าง ๆ					
๒๗. พ่อแม่ต้องการให้ฉันรับช่วงดำเนินธุรกิจหรืออาชีพของท่าน ต่อไปเมื่อฉันโตขึ้น					
๒๘. พ่อแม่ยื่นกรานให้ฉันใช้ความพยายามอย่างพิเศษในเวลาสอบ หรือทำงานต่าง ๆ					
๒๙. เมื่อฉันไม่เข้าใจในบางสิ่งบางอย่างพ่อแม่จะช่วยฉัน เกี่ยวกับ การทำกราน					
๓๐. เมื่อฉันกลับจากโรงเรียนตอนเล็กเรียน พ่อแม่ก็จะเรียกฉัน ไปพูดคุยควย					
๓๑. กลับจากโรงเรียนฉันใส่รองเท้าขึ้นบ้าน พ่อแม่จะดูฉันทันที					
๓๒. ฉันได้รับการดูค่าว่าเป็นคนโง่ปัญญาอ่อนทุกครั้งทีผลการสอบ ของฉันได้คะแนนไม่ดี					
๓๓. พ่อแม่สอนฉันว่าต้องทำสิ่งต่าง ๆ ให้ดีกว่าคนอื่น ๆ					
๓๔. พ่อแม่แสดงความผิดหวังและเสียใจเมื่อฉันทำผิด					
๓๕. ถ้าฉันทำงานไม่เสร็จตามที่พ่อแม่กำหนดไว้ ฉันจะหยุดพักไม่ได้					
๓๖. พ่อแม่จะไม่ให้ใครมาต่อว่าฉันในเชิงคำทนิ					
๓๗. เมื่อฉันขออะไรจากพ่อแม่ ท่านยินดีจะให้					
๓๘. เมื่อฉันไปกู่หนึ่งกับเพื่อน ๆ โดยไม่ได้ขออนุญาต กลับมาบ้าน จะถูกพ่อแม่เิกบ้านไม่ยอมให้เข้าบ้าน					
๓๙. พ่อแม่ต้องการให้ฉันสอบไค่ทีดี ๆ กว่าทุกคน					
๔๐. พ่อแม่ก็จะยกตัวอย่างลูกคนอื่น ๆ ที่เขาเป็นเด็กดีในสายตา ของพ่อแม่ให้ฉันฟัง					
๔๑. พ่อแม่ชอบชวนฉันไปเที่ยวนอกบ้านในเวลาว่าง					
๔๒. ถ้าฉันทำกรานบ้านไม่เสร็จ ฉันจะเข้านอนไม่ได้					

	ทุก ครั้ง	เกือบ ทุกครั้ง	บาง ครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่ เคย
๔๓. ถ้าวันไหนฉันตื่นสาย กลับจากโรงเรียนตอนเย็นวันนั้นฉันจะ ได้ทำงานหนักกว่าเดิม					
๔๔. พ่อแม่ชี้ให้เห็นมีความรู้สึกอายใจ เมื่อฉันทำผิด					
๔๕. พ่อแม่บอกฉันในทำนองที่ว่า "ฉันไม่ต้องการให้เธอทำอย่างนี้ อีก" เมื่อฉันประพฤติผิด					
๔๖. เมื่อฉันทำผิดไปแล้วพ่อแม่จะปลอบให้ฉันสบายใจแล้วเตือนว่า ที่หลังไม่ควรกระทำอีก					
๔๗. ในขณะที่ฉันดูแลเองไม่ได้ ทำให้องค์กลม พ่อแม่จะคุกคาม					
๔๘. เมื่อเวลาฉันเจ็บป่วยพ่อแม่จะรีบพาไปหาหมอ					
๔๙. เมื่อกลับจากตลาด พ่อแม่จะซื้อของมาฝากฉันเสมอ					
๕๐. เมื่อมีงานข้างบ้าน พ่อแม่จะอนุญาตให้ฉันไปคุุ่					
๕๑. ถ้าวันไหนฉันนอนตื่นสาย จะถูกพ่อแม่บ่นและตอวาจนารำคาญ					
๕๒. ถ้าฉันทำสิ่งของภายในบ้านเสียหายจะถูกพ่อแม่เขียนตีสอน					
๕๓. เวลาแม่แขกหรือญาติ ๆ มาบ้าน พ่อแม่ก็จะแนะนำให้เห็นรู้จัก					
๕๔. เมื่อเพื่อน ๆ มาเยี่ยมฉันในวันหยุด แม่จะเป็นผู้ทำกับข้าวเลี้ยง					
๕๕. เมื่อเวลาถึงงานแสดงที่โรงเรียน พ่อแม่จะมาชมการแสดงของ ฉันด้วย					
๕๖. ในรายการตอบปัญหา พ่อแม่ก็จะสนับสนุนให้ฉันเป็นคนไปตอบ					
๕๗. เมื่อฉันเรียนสำเร็จจากโรงเรียนนี้แล้ว พ่อแม่จะให้ฉันเรียน ต่อในชั้นสูงขึ้นไปอีก					
๕๘. หลังเลิกเรียนถ้าฉันกลับดึกเวลา ฉันจะถูกพ่อแม่เขียนตีสอน					
๕๙. เวลาถูกพ่อแม่เขียนตีสอนจะร้องไห้ ยิ่งร้องไห้พ่อแม่จะทำโทษ หนักขึ้น					
๖๐. เมื่อถึงวันเกิดของฉัน พ่อแม่จะซื้อของขวัญให้					

ตาราง 89 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t - test) ที่ได้จากการวิเคราะห์
แบบสองตามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู

ข้อที่	t	ข้อที่	t	ข้อที่	t
1	2.3678*	21	2.4278*	41	5.4126*
2	3.7426*	22	2.3642*	42	3.3906*
3	3.1243*	23	2.7321*	43	3.0263*
4	3.2649*	24	3.4926*	44	4.1226*
5	2.4753*	25	3.3478*	45	2.7012*
6	4.9167*	26	2.2463*	46	5.0916*
7	2.9863*	27	2.4978*	47	2.2439*
8	2.5264*	28	3.3127*	48	3.2631*
9	2.7346*	29	3.1916*	49	2.3832*
10	3.6138*	30	2.6396*	50	2.1695*
11	4.3624*	31	2.5686*	51	4.3673*
12	4.4752*	32	4.5836*	52	3.6106*
13	2.4936*	33	3.2034*	53	3.1036*
14	3.1296*	34	2.0783*	54	4.4765*
15	2.3649*	35	4.5296*	55	2.3018*
16	3.3634*	36	3.1508*	56	5.1978*
17	2.6573*	37	2.9380*	57	2.6498*
18	2.8239*	38	5.1372*	58	3.1297*
19	4.3614*	39	4.3109*	59	4.8970*
20	4.5938*	40	3.3096*	60	2.9808*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ ๓

เรื่องต่อไปนี้เป็นเหตุการณ์ที่สมมุติว่าเกิดขึ้นกับใครคนใดคนหนึ่งหรือสองคน สองแบบด้วยกัน ขอให้ทุกคนอ่านเหตุการณ์แต่ละเรื่องพร้อมด้วยการกระทำของคนที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์นั้น อย่างละเอียดถี่ถ้วน และแสดงความคิดเห็นโดยใช้เครื่องหมาย X ตอบลงในช่อง O ที่อยู่ข้างคำนั้น

เรื่องที่ ๑ แดงอยากได้ปากกาคำทองสวย ๆ สักคำม แต่ไม่มีเงินซื้อ บังเอิญวันหนึ่งแดงเดินไปพบกระเป๋าตังค์ตกอยู่ริมถนน ในกระเป๋ามีเงินอยู่ ๒๐๐ บาท และไม่มีหลักฐานแสดงว่าเป็นกระเป๋าของใคร แดงจึงเก็บกระเป๋านั้นไว้และไปปรึกษาเพื่อน ๆ ว่าควรทำอย่างไร

เพื่อนคนที่ ๑ แนะนำให้เอาไปมอบตำรวจประกาศหาเจ้าของต่อไป

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เพื่อนคนที่ ๒ แนะนำว่าควรเก็บไว้ใช้เองดีกว่า เพราะไม่มีหลักฐานแสดงว่าเป็นของใคร

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๒ หนึ่งกับหนุ่ยเป็นพี่น้องกัน หนึ่งเป็นเด็กเกเรชอบหาเรื่องชกต่อยทะเลาะวิวาทกับเพื่อนบ่อย ๆ วันหนึ่ง หนึ่งไปมีเรื่องชกต่อยกับเพื่อนที่โรงเรียนจนหน้าแตก ทั้ง ๆ ที่หนุ่ยไต่ถามไว้แล้ว หนึ่งกลัวแม่ทำโทษจึงซ่อนรอยไม่ไหบอกแม่ เมื่อกลับถึงบ้านแม่เห็นสภาพของหนึ่ง จึงไต่ถามหนุ่ย หนุ่ยอาจตอบแม่ได้สองแง่ คือ

๑. ปกแม่ว่าหนึ่งเจ็บเพราะเล่นกีฬาที่โรงเรียน เพราะถ้าบอกความจริงว่าหนึ่งชกต่อยกับเพื่อน หนึ่งอาจถูกลงโทษ

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๒. บอกแม่ว่าหนึ่งไปมีเรื่องชกต่อยกับเพื่อนมา

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๓ บ่ายวันหนึ่งแดงกับคำกำลังเรียนบทเรียนที่สำคัญ แต่ทั้งสองคนกระหายน้ำมาก เพราะวิ่งเล่นสนุกมากไปเมื่อตอนพักกลางวัน จึงขออนุญาตครูออกไปกินน้ำ แต่ที่คมน้ำของโรงเรียนมีแค่เรียนชั้นอื่น ๆ ยืนเรียงลำดับคอยค้อมอยู่หลายคน ถ้า

แดงเปลี่ยนใจไม่ค้อมกลับเข้าห้องเรียนทั้งที่กระหายน้ำมาก

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

คำรีบเข้าไปยืนแทรกอยู่ในคน ๆ แถวทันที

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๔ ขณะที่เขี้ยวกำลังนั่งเรียนหนังสืออยู่ เพื่อนที่นั่งใกล้สนิทก็ออกมาจากปากกา บังเอิญหนักกระเด็นมาเปื้อนเสื้อของเขี้ยว มีทางที่เขี้ยวจะทำได้คือ

๑. สลัดหมึกให้เปื้อนเสื้อคนนั้นบ้าง

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๒. พูกว่าไม่เป็นไรนิกหน่อยเท่านั้น

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๕ หลังบ้านของแดงมีที่คั่นวางอยู่แปลงหนึ่ง เพื่อปลูกมะพร้าวแดงจึงทำการกับที่คั่นแปลงนี้ต่าง ๆ กัน

คนที่ ๑ แนะนำให้ปลูกผัก ทำสวนครัว เพื่อช่วยประหยัดรายจ่ายของครอบครัว

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

คนที่ ๒ แนะนำให้ทำสนามเล่นสำหรับเด็ก ๆ

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๖ เด็กสองคนสนใจในการเรียนอย่างมาก ทั้งสองเอาใจใส่ในการเรียนและทบทวนวิชาที่ครูสอนทุกวันตลอดเทอม พอถึงเวลาโรงเรียนปิดเทอมเด็กทั้งสองก็จะใช้เวลาว่างไม่เหมือนกัน

คนที่ ๑ คิดว่าจะช่วยพ่อแม่ประกอบอาชีพ

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

คนที่ ๒ คิดว่าจะเที่ยวเตร่ให้สนุกสนานเพราะเรียนหนักมาตลอดเทอม

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๗ ชายสองคนฐานะค่อนข้างดี ต่างก็ได้รับรางวัลในการชิงโชคคนละสองพันบาท เขาใช้เงินที่ได้มาต่างกัน โดย

คนที่ ๑ จ่ายเงินให้สมทบทุนซ่อมแซมวัด

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

คนที่ ๒ จ่ายเงินให้สมทบทุนซ่อมแซมโรงเรียน

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๘ วิจิตรเลี้ยงไก่ตัวผู้ไว้ตัวหนึ่ง เขารักมันมาก วันหนึ่งพ่อของเขาเอ่ยปากขอไก่ตัวนั้นไปชนแทนไก่ชนของพ่อที่ตายไป มีทางที่วิจิตรทำได้ คือ

๑. บอกพ่อว่าให้ไม่ได้ เพราะการชนไก่เป็นบาป

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๒. ยอมให้พ่อเอาไก่ไป เพราะลูกไปควมกับใจพ่อ

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๘ เอื้อยกบอຍໄດ້ຮັບຄ່າອາຫານກາງວັນຕະສາມພາດ ທີ່ພອ້ຂ້ອກວຍເຕັຍວິກິນໄດ້ສາມເຕັຍວ
 ບັງເອັຍວັນໜຶ່ງມີຄົນມາເຮັຍໄວເງິນໄປທ່າບຸອຸທີ່ຮັບງາງໂຮງເຮັຍ ເອັຍແລະອອຍຮຸ້ວາດາຕນບຣິຈາຄເງິນໄປ
 ກໍ່ຈະມີເງິນເສືອໄມ່ພອ້ຂ້ອກວາກກາງວັນວິກິນ ດາ

ເອັຍແບ່ງເງິນບຣິຈາຄໄປແລະຍອມອອກອາຫານກາງວັນວັນໜຶ່ງວັນ

- ສມຄວຣອຍາງຍິ່ງ ໄມ່ສມຄວຣ
 ສມຄວຣ ໄມ່ສມຄວຣອຍາງຍິ່ງ

ອອຍໄມ່ຍອມບຣິຈາຄ ເຮັຍເງິນໄວ້ອອກອາຫານກາງວັນເພຣະກລັງຈະທິວໃນຕອນບ່າຍ

- ສມຄວຣອຍາງຍິ່ງ ໄມ່ສມຄວຣ
 ສມຄວຣ ໄມ່ສມຄວຣອຍາງຍິ່ງ

เรื่องที่ ๑๐ วันหนึ่งขวากำลังเรียนหนังสืออยู่ในขณะนั้น เขามองเห็นพ่อแม่ซึ่งอยู่ต่างจังหวัดเดิน
 เข้าประตูโรงเรียนมา ถ้า

๑. ขวาก่อนจะลาครูออกไปหาพ่อแม่ทันที จะ

- ສມຄວຣອຍາງຍິ່ງ ໄມ່ສມຄວຣ
 ສມຄວຣ ໄມ່ສມຄວຣອຍາງຍິ່ງ

๒. ขวากอ้ใจให้ครูสอนจนจบจึงค่อยออกไปหาพ่อแม่

- ສມຄວຣອຍາງຍິ່ງ ໄມ່ສມຄວຣ
 ສມຄວຣ ໄມ່ສມຄວຣອຍາງຍິ່ງ

เรื่องที่ ๑๑ ชายสองคนได้เดินทางมา ผู้ชายคนหนึ่งหรือใบ้และบวชเพื่ออะไร เธอเห็นอย่างไร
 กับความเห็นของชายสองคน

คนที่ ๑ เห็นว่าผู้ชายบวชคนบวชบวช เพื่อให้เป็นที่ถูกตองตามประเพณีนิยม

- ສມຄວຣອຍາງຍິ່ງ ໄມ່ສມຄວຣ
 ສມຄວຣ ໄມ່ສມຄວຣອຍາງຍິ່ງ

คนที่ ๒ เห็นว่าผู้ชายบวชคนบวชบวช เพื่อให้บวชเพื่อพ่อแม่

- ສມຄວຣອຍາງຍິ່ງ ໄມ່ສມຄວຣ
 ສມຄວຣ ໄມ່ສມຄວຣອຍາງຍິ່ງ

เรื่องที่ ๑๒ จูรีเป็นหญิงที่มีความสามารถสองประการ เธอมีความรู้ในทางพยาบาลเป็นอย่างดี และขณะนี้เธอได้ใช้ความรู้เป็นประโยชน์แก่คนในหมู่บ้านของเธอเป็นอย่างมาก นอกจากความรู้ในการพยาบาลแล้ว จูรียังสามารถรำไทยได้ก็เป็นพิเศษอีกด้วย วันหนึ่งจูรีได้รับจดหมายเชิญชวนจากกรมศิลปากรให้ไปเป็นครูสอนรำไทยเพื่อรักษาขนบธรรมเนียมดั้งเดิมของไทยไว้มิให้สูญหายไป จูรีมีความยุ่งยากใจว่าควรจะรับเชิญหรือไม่ หากจูรีตัดสินใจจะทำอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้ จะเป็นการสมควรหรือไม่

๑. จูรีตัดสินใจรับคำเชิญ

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๒. จูรีปฏิเสธคำเชิญ

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๑๓ วันหนึ่งคำมาหาแดงแต่เช้ามีค ขอร้องให้แดงช่วยรับลูกของเธอไปส่งที่โรงเรียนด้วย เพราะคำคิด虑ที่สำคัญ เมื่อแดงรับลูกของคำไปโรงเรียนผ่านทางการอำเภอก็เป็นจังหวะพอดีกับธงชาติกำลังชักขึ้นสู่ยอดเสา ขณะนั้นก็จนถึงเวลาเข้าโรงเรียนพอดี ถ้า

๑. แแดงหยุดยืนตรงแสดงความเคารพธงชาติและรับลูกของคำไปโรงเรียนไม่ทัน จะ

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๒. แแดงรีบเดินผ่านทางการอำเภอรวดเร็ว และไปส่งลูกของคำทันเวลาเข้าเรียน

พอดี

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๑๔ วันหนึ่งทั่วคข้างบ้านของเอกจัดงานประจำปี และจัดให้มีการฉายภาพยนตร์ เอกชอบดูภาพยนตร์มาก แต่บังเอิญวันนั้นพอใช้ให้เอกทำงานบ้านให้เสร็จเสียก่อนจึงอนุญาตให้ไปเที่ยวงานได้ เอกช่วยงานบ้านจนถึงค่ำจึงเสร็จเรียบร้อย ภาพยนตร์เริ่มฉายแล้วเอกจึงรีบวิ่งไปทันที ขณะที่เอกกำลังรีบวิ่งเพื่อไปดูภาพยนตร์นี้ มีคนแปลกหน้าคนหนึ่งเรียกเอกให้หยุด เพื่อขอให้ช่วยพาเขาไปหาผู้ใหญ่บ้าน เนื่องจากมีธุระสำคัญมาก

๑. เอกพาชายคนนั้นไปหาผู้ใหญ่บ้านตามคำขอร้องและเสียเวลาดูภาพยนตร์ไปหนึ่งชั่วโมง

สมควรอย่างยิ่ง

ไม่สมควร

สมควร

ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๒. เอกไม่พาไปเพราะไม่รู้จักคนแปลกหน้า และเห็นว่าคนแปลกหน้าอาจถามคนอื่น ๆ

แถวนี้ก็ได้

สมควรอย่างยิ่ง

ไม่สมควร

สมควร

ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๑๕ ลุงจอนอยากจนมากและต้องเลี้ยงลูกซึ่งกำลังเติบโตหลายคน วันหนึ่งลุงจอนกลับจากรับจ้างทำงานได้เงินมาพอซื้ออาหารเลี้ยงครอบครัวได้หลายวัน ระหว่างทางพบชายแก่คนหนึ่งนั่งอยู่ริมทาง ชายแก่เรียกให้ลุงจอนหยุดพร้อมกับบอกว่าแกอยากขามาหลายวันแล้ว ขอให้ลุงจอนส่งสารหาทานบางเถาะ ถ้า

๑. ลุงจอนไม่ยอมให้ทาน เพราะตนก็อยากจนและมีหน้าที่รับผิดชอบครอบครัวและลูกหลานอีกหลายคน

สมควรอย่างยิ่ง

ไม่สมควร

สมควร

ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๒. ลุงจอนแบ่งเงินที่ได้ให้ทานไปบ้างเพราะสงสารเห็นใจจนยากคนจนด้วยกัน

สมควรอย่างยิ่ง

ไม่สมควร

สมควร

ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๑๖ นารีปลูกกุหลาบพันธุ์ไว้นานหนึ่ง ในขณะที่กุหลาบต้นนี้กำลังออกดอกสวยงามเป็นจำนวนสามดอก แม่โคชอกุหลาบจากนารีไปขายเพื่อเอาเงินมาซื้อข้าว บังเอิญขณะนั้นครูประจำชั้นของนารีซึ่งนารีรักและเคารพมาก เดินผ่านมาเห็นต้นกุหลาบของนารีเข้า ก็เกิดชอบใจกุหลาบทั้งสามดอก จึงเอ่ยปากขอจากนารี

๑. นารีเกรงใจครูมากจึงตัดให้ไปทั้งสามดอก

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๒. นารีปฏิเสธ เพราะรู้ว่าถ้าให้ครูไปก็คงไม่ได้เงินซื้อข้าว

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๑๗ ศาลาพักผ่อนของกานต์เก่าและทรุดโทรมมาก ทางวัดจึงบอกบุญมายังชาวบ้านให้ช่วยบริจาคเงินซ่อมแซม กานต์มีจิตศรัทธาอยากทำบุญ แต่กานต์ไม่มีเงินเลย กานต์ไม่กล้าขอแม่ เพราะรู้ว่าแม่ยากจน ขอแม่ก็คงไม่ให้ หากกานต์ต้องการจะทำบุญจริงก็ต้องใช้วิธีแอบเอาเงินของแม่ไปบ้างโดยไม่ให้แม่รู้ ถ้า

๑. กานต์ยอมประพฤติชั่วไม่กล้าสักครั้งหนึ่งโดยแอบเอาเงินแม่ไปเพื่อบริจาคทำบุญ จะ

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๒. กานต์ตกลงใจไม่ทำบุญ เพราะการแอบเอาเงินของแม่ไปโดยไม่บอกกล่าวเป็นการไม่ดี

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๑๘ แกลงไปซื้อของที่ร้านขายของแห่งหนึ่ง ขณะที่แกลงกำลังยืนดูของที่ต้องการอยู่นั้น แกลงเห็นหญิงยากจนคนหนึ่งอุ้มลูกเล็ก ๆ มาเป็นล้น ๆ ลอ ๆ อยู่ข้างชั้นวางขนม พ่อเจ้าของร้านเผอิญเห็นนั้นก็แอบหยิบขนมหวานไปสองชิ้นและรีบเดินหนีไป บังเอิญเจ้าของร้านสังเกตเห็นว่าขนมที่วางไว้หายไป จึงถามแกลงว่าเห็นใคร เข้ามาขโมยขนมไปหรือไม่ แกลงอาจตอบเจ้าของร้านได้สองทาง คือ

๑. บอกเจ้าของร้านตามตรง เพราะถือว่าถ้าผู้พูดความจริงเป็นสิ่งที่ดี

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๒. บอกเจ้าของร้านว่าตนไม่รู้ไม่เห็น เพราะสงสารหญิงยากจนคนนั้น

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๑๙ วันหนึ่งคุณใหญ่บ้านในหมู่บ้านที่ฉัตรตั้งบ้านเรือนอยู่ ป้าประกาศให้ชาวบ้านไปช่วยกันทำถนนเพื่อพัฒนาหมู่บ้านของคุณ ฉัตรตกลงใจไปร่วมช่วยทำถนนด้วย เพราะเห็นว่ามิใช่ประโยชน์แก่หมู่บ้านของคุณ ระหว่างทางฉัตรแวะไปชวนปิยะซึ่งเป็นเพื่อนกันให้ไปช่วยทำถนนด้วย แต่ฉัตรพบปิยะนั่งหน้าเสื่อท่าทางเป็นทุกข์มาก ถามไถ่ความว้าพของปิยะกำลังไม่สบายมาก ถ้า

๑. ฉัตรเปลี่ยนใจไม่ไปช่วยทำถนน แต่อยู่เป็นเพื่อนปิยะปลอบโยนให้ปิยะสบายใจขึ้น

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๒. ฉัตรไปช่วยทำถนนตามความตั้งใจเดิม เพราะเห็นว่าการทำประโยชน์แก่คนหมู่มากสำคัญกว่าเพื่อนเพียงคนเดียว

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๒๐ ป่อมเป็นเด็กที่ซื่อสัตย์เป็นที่ไว้วางใจของพ่อแม่ วันหนึ่งพ่อและแม่ออกไปทำธุระข้างนอก ป่อมอยู่กับน้องเล็ก ๆ คนหนึ่ง บังเอิญน้องของป่อมทำจานราคาแพงใบหนึ่งแตก ป่อมรู้ว่าแม่ถนอมจานใบนี้มาก ถ้าแม่รู้วานองทำแตกแม่คงลงโทษน้องแน่ ๆ แต่ถाप่อมไม่บอกแม่ตามตรง ป่อมก็กลายเป็นเด็กพุกปดไป จะสมควรหรือไม่ถ้าป่อมตอบคำถามของแม่ดังนี้

๑. บอกแม่ว่าแม่ทำจานแตก เพื่อป้องกันไม่ไห้ตนเองถูกลงโทษ

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๒. บอกแม่ตามตรงเพื่อรักษาความเป็นคนดีและซื่อสัตย์ แทนองอาจถูกลงโทษ

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๒๑ เมื่อคุณเรียนจบชั้นประถมปีที่ ๔ แล้วอยากเรียนต่อมาก แต่การเข้าเรียนชั้นประถมปีที่ ๕ นั้นต้องมีการสอบคัดเลือก คุณรู้ว่าตนเองเรียนอ่อนเก่งไม่ผ่านการคัดเลือก มีทางเดียวที่อาจจะสอบผ่านได้ คือแอบเอาสมุดไปเปิดดูขณะสอบ แต่คุณเป็นเด็กดีใคร ๆ ก็รักนับถือว่าเป็นคนซื่อตรงตลอดมา จะสมควรหรือไม่ตาม

๑. แอบเอาสมุดไปเปิดดูในขณะสอบ และสอบคัดเลือกได้เข้าเรียนต่อตามต้องการ

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๒. เข้าสอบคัดเลือกและพยายามทำด้วยตนเอง แม้ว่าจะต้องเสี่ยงต่อการสอบตกไม่ได้เข้าเรียนตามต้องการ

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๒๒ ชาววันหนึ่งคอยคนขึ้นมาเห็นนกเขาที่คอเลี้ยงไว้ นอนตายอยู่ในกรงโดยไม่ทราบสาเหตุ คอเสียใจมากเพราะคอรักนกตัวนี้มาก ขณะนั้นคัมซึ่งเป็นเพื่อนของคอเดินมาที่บ้านของคอเพื่อไปโรงเรียนพรอมกัน คอบอกคัมว่าวันนี้จะไม่ไปโรงเรียนเพราะนกเขาที่คอรักตาย คอเสียใจมาก จะสมควรหรือไม่ ถ้า

๑. คัมหยุดโรงเรียนเพื่อปลอบโยนคอ

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๒. คัมไปโรงเรียนตามปกติ

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๒๓ มีเด็กสองคนเป็นเพื่อนสนิทกับโอมมาก แต่โอมเรียนอ่อนจนใคร ๆ คาดว่าจะต้องตกซ้ำชั้น วันสอบไล่เด็กทั้งสองนั่งใกล้กับโอม เห็นโอมแอบเปิดสมุดดู

เด็กคนที่ ๑ บอกครู เพราะถือว่าการกระทำของโอมเป็นการฝ่าฝืนกฎข้อบังคับ

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เด็กคนที่ ๒ ช่วยใจโดยคอยให้สัญญาณเวลาครูมองมาที่ใจ เพราะรู้ว่าถ้าครูจับได้ใจคงต้องถูกลงโทษและสอบตก

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๐ เรื่องที่ ๒๔ คืนวันหนึ่งขโมยขโมยบ้านเพื่อนของอรรถ เจ้าของบ้านรู้ตัวจึงยิงขโมยปากเจ็บและขโมยหลบหนีไปได้ อีกสองวันต่อมาอรรถพบชายคนหนึ่งนอนเจ็บอยู่ในพุ่มไม้หลังบ้านของอรรถ ชายคนนั้นเจ็บมากและอ่อนวอนขอน้ำดื่ม เขาคิดอย่างไร ถ้า

๑. อรรถให้น้ำแก่ชายคนนั้นดื่มและหาอาหารให้ เพราะชายคนนั้นเจ็บหนักจึงควรช่วยเหลือ

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๒. อรรถไม่ยอมช่วยเหลือ วิ่งไปตามผู้ใหญ่บ้านมา เพราะคิดว่าชายคนนั้นอาจเป็นขโมย

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๒๕ โรงเรียนแห่งหนึ่งออกกฎข้อบังคับไม่ให้นักเรียนออกนอกบริเวณโรงเรียนโดยไม่ได้รับอนุญาตจากครู ระหว่างพักกลางวันวันหนึ่งเกิดไฟไหม้บ้านหลังหนึ่งใกล้ ๆ โรงเรียน บ้านต่าง ๆ ในหมู่บ้านนั้นตั้งอยู่ชิดกันมาก ถ้าไม่รีบดับไฟนั้นอาจจะลุกลามไหม้บ้านหลังอื่น ๆ ด้วย เขาคิดว่าการกระทำของนักเรียนต่อไปนี้ ควรหรือไม่ควรอย่างไร

๑. รีบวิ่งไปช่วยดับไฟทันทีโดยไม่ขออนุญาตจากใคร

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๒. รีบวิ่งไปขออนุญาตครูออกนอกบริเวณโรงเรียน แต่ไปช่วยดับไฟไม่ทัน

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๒๖ อีวเป็นคนรักการเรียนมากแต่พอเมื่อยากจน เมื่อเรียนจบชั้นประถมปีที่ ๔ แล้ว เธอทราบ
 ดีว่า เธอจะไม่มีโอกาสเรียนต่อไปอีก วันหนึ่งผู้ใหญ่บ้านของหมู่บ้านที่อีวอาศัยอยู่ ประกาศว่ามีคนชโยม
 พระพุทธรูปเก่าแก่ของผู้ใหญ่บ้านไปถ้าใครสามารถบอกตัวผู้ชโยมได้จะมอบรางวัลให้เป็นเงินจำนวน
 ห้าพันบาทถ้วน อีวรู้ว่าคนชโยมเป็นเพื่อนของอีวเอง เธอคิดอย่างไรถ้าอีว

๑. บอกตัวคนชโยมเพื่อเอาเงินรางวัลไปเรียนต่อ

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๒. ไม่บอกและไม่ได้เงินรางวัลไปเรียนต่อ

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๒๗ เมื่อเร็ว ๆ นี้อหิวาตกโรคโคโรนาค่าระบาดเข้ามาในประเทศไทย แต่ยังไม่ถึงจังหวัดที่แดง
 อาศัยอยู่ ทางหน่วยอนามัยได้ให้ทุกคนไปฉีดวัคซีนที่อนามัยอำเภอ แกลงก็เตรียมตัวจะไปฉีดวัคซีน
 แต่พอของแดงบอกว่าไม่จำเป็นต้องไปโดยอ้างว่าตัวพอไม่เคยฉีดวัคซีนและไม่เคยเป็นอะไรเลย ถ้า

๑. แกลงไม่เชื่อพอไปฉีดวัคซีนตามที่หน่วยอนามัยแนะนำ จะ

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๒. เชื่อพอเปลี่ยนใจไม่ไปฉีดวัคซีน

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๒๘ ริมถนนแห่งหนึ่งมีต้นไม้เล็ก ๆ ปลูกไว้เป็นแถว คนไม่เหล่านี้นเมื่อโตขึ้นจะให้ความสวย
 งามร่มเย็นแก่ผู้ใช้ถนน

ชายคนหนึ่งช่วยรดน้ำต้นไม้ที่ปลูกอยู่ตรงหน้าบ้าน ของคนเพื่อนนั้นจะได้งอกงามเร็ว
 และเมื่อออกดอกคนทั้งหลายที่ผ่านไปมาก็จะชื่นชม

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

ชายอีกคนหนึ่งช่วยรดน้ำต้นไม้เช่นกัน แต่เมื่อต้นไม้เริ่มออกดอกก็เก็บดอกไม้มาปักแจกัน เพราะเขารู้ว่าเขามีส่วนในการบำรุงรักษามันไม่ เขาขอมมีสิทธิที่จะเก็บดอกไม้ได้

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๒๕ เทวัญหนึ่งขณะที่นักเรียนกำลังเข้าแถวเคารพธงชาติอยู่นั้น นักเรียนคนหนึ่งซึ่งยืนอยู่ใกล้ต้นเกิดเป็นลมล้มลงขณะที่เพลงชาติกำลังบรรเลงอยู่ จะสมควรหรือไม่ถ้า

๑. ขึ้นยืนตรงหรือไปจนเพลงชาติบรรเลงจบ

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๒. ขึ้นก้มลงช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนคนนั้น แม้ว่าเพลงชาติ ยังคงบรรเลงอยู่

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๓๐ หญิงแก่ยากจนคนหนึ่งมาขออาศัยที่บ้านของหนุ่ม หนุ่มส่งสารจึงยอมให้อาศัยอยู่ด้วย หญิงแก่คนนั้นชอบฟังลิเกทางวิทยุมากขออนุญาตหนุ่มเปิดฟังเสบอ หญิงคนนั้นหุนหันุนิกหนอย จำเป็นต้องเปิดวิทยุให้ดัง ๆ จึงจะได้ยิน หนุ่มยุ่งยากใจมากเพราะเกรงว่าเสียงวิทยุจะรบกวนเพื่อนบ้าน แต่ใจหนึ่งก็ส่งสารคนแก่ เธอก็กลอย่างไร

๑. หนุ่มสั่งห้ามมิให้หญิงคนนั้นเปิดวิทยุต่อไปอีกเพราะเกรงใจเพื่อนบ้าน

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๒. หนุ่มยอมให้หญิงคนนั้นเปิดวิทยุได้ต่อไป เพราะส่งสารคนแก่

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๓๑ ก็กั๊กมีวัวอยู่ตัวหนึ่ง วันหนึ่งวัวตัวนั้นเจ็บ ก็กั๊กจึงไปตามสัตวแพทย์มารักษา เมื่อตรวจอาการแล้วพบว่าวัวเป็นโรคระบาดในชั้นร้ายแรง ไม่มีทางรักษาให้หายได้ สัตวแพทย์ได้แนะนำให้ก็กั๊กฆ่าวัวตัวนั้นเสีย เพราะถ้าปล่อยไว้อาจจะทำให้วัวของชาวบ้านติดโรคร้ายนี้ได้ ดังนั้น

๑. ศักดิ์จึงฆ่าวัวตามคำแนะนำของสัตวแพทย์ เพื่อป้องกันมิให้วัวชาวบ้านติดโรคร้าย

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๒. ศักดิ์ไปปล่อยให้วัวขายเองเพราะยึดถือคำสอนของศาสนาว่าไม่ควรฆ่าสัตว์

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๓๒ ในตอนใกล้ปิดเทอมครั้งหนึ่ง โรงเรียนที่แดงเรียนอยู่ประกาศว่าเทอมหน้านักเรียนต้องสวมถุงเท้าสีน้ำตาลถ้าใครฝ่าฝืนจะถูกลงโทษ แดงเป็นเด็กที่พ่อแม่ยากจน เมื่อถึงเวลาโรงเรียนเปิดเทอมใหม่แดงไม่มีถุงเท้าสวมไปโรงเรียน ถ้าแดง

๑. ฝ่าฝืนกฎของโรงเรียน โดยไม่สวมถุงเท้าไปตามระเบียบ จะ

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๒. แอบหยิบเอาถุงเท้าของพี่ไปใช้ เพราะแดงคิดว่านักเรียนควรทำตามกฎของโรงเรียน

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๓๓ ในหมู่บ้านที่ไฟศาลาศัยอยู่กำลังขาดแคลนน้ำ วันหนึ่งชาวบ้านตกลงพร้อมใจกันจะขุดบ่อใหม่ แต่วันนั้นทางโรงเรียนที่ไฟศาลาเรียนอยู่ซึ่งอยู่ในหมู่บ้านอีกแห่งหนึ่ง จะพานักเรียนไปคู่วิธีทำเกลือสินเธาว์เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ถ้าไฟศาลา

๑. ตกลงไปโรงเรียนเพื่อจะให้มีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติม

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๒. ตกลงคุยวาระชาวบ้านขุดบ่อน้ำ

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๓๔ วันหนึ่งครูประจำชั้นของสงบทำบุญขึ้นบ้านใหม่ได้ขอให้สงบไปช่วยงานค่าย แต่บังเอิญในวันเดียวกันนั้นในหมู่บ้านที่สงบอาศัยอยู่ตกลงจะชุกสระน้ำ เพื่อจะไถ่แม่น้ำกินน้ำใช้ในหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านประกาศให้ทุกคนร่วมมือกัน ถ้า

๑. สงบไปช่วยทำบุญขึ้นบ้านใหม่ของครูประจำชั้น จะ

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๒. สงบไม่ไปช่วยครู แต่กลับไปช่วยชุกสระน้ำในหมู่บ้านของตน

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๓๕ อันมีเงินจำนวนหนึ่งซึ่งถูกขโมยไป โดยตั้งใจว่าจะนำเงินนั้นไปทำบุญที่วัดข้างบ้าน วันหนึ่งมีชายยากจนมาหาสนทนากับท่าน บอกอันว่าลูกของท่านกำลังเจ็บหนักและไม่มีเงินรักษา จึงขอความช่วยเหลือจากท่าน ถ้า

๑. อันมอบเงินจำนวนที่เก็บไว้ทำบุญให้ชายคนนั้น ไปรักษาลูกที่กำลังป่วย

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๒. อันยังคงนำเงินไปบริจาคทำบุญที่วัดตามความตั้งใจเดิม

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๓๖ รัชหนึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ

เสด็จไปที่วัดแห่งหนึ่ง สองข้างทางเข้าวัดมีประชาชนเรียงรายคอยเฝ้าชมพระบารมีอยู่อย่างคึกคัก

๑. นักเรียนกลุ่มหนึ่งตรงเข้าไปกอดที่พระบาทและแสดงความชื่นชมยินดี จนทั้งสองพระองค์เสด็จพระราชดำเนินต่อไปไม่ได้

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๒. นักเรียนกลุ่มหนึ่งกราบลงเฉย ๆ เมื่อทั้งสองพระองค์เสด็จพระราชดำเนินผ่าน

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๓๓ ในโรงเรียนแห่งหนึ่งมีระเบียบว่าในตอนพักกลางวันเด็กทุกคนจะออกนอกโรงเรียนไม่ได้ ถ้าใครมีความจำเป็นต้องออกนอกบริเวณโรงเรียนต้องขออนุญาตจากครูใหญ่ก่อน วันหนึ่งเขียนอยากกินขนมซึ่งมีขายที่ร้านที่ห่างจากบริเวณโรงเรียนเพียงเล็กน้อย เขียนรู้ว่าถ้าแอบวิ่งไปซื้อก็จะจับเข้ามาทันทีโดยไม่มีใครเห็น ถ้า

๑. เขียนแอบวิ่งไปซื้อขนมในร้านนั้น จะ

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๒. เขียนยอมอด ไม่ไปซื้อขนมทั้ง ๆ ที่รู้ว่าถ้าไปก็ไม่มีใครเห็น

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๓๔ วันหนึ่งคอมดุกจอตเตอร์ได้เงินก้อนหนึ่ง เขาคิดว่าเขาไม่มีความจำเป็นที่จะต้องเก็บเงินนี้ไว้ควรวางใจทำบุญดีกว่า ขณะนั้นวัดข้างบ้านที่กำลังเรียไรเงินไปซ่อมกุฏิอยู่ แก่ก่อนที่คอมจะนำเงินไปมอบให้วัดเพื่อนสนิทของคอมมาหาและขอยืมเงินคอมเป็นจำนวนเท่าๆกับที่คอมตั้งใจจะทำบุญ ถ้าคอม

๑. บอกเพื่อนว่าให้ไม่ได้เพราะขณะนั้นทางวัดกำลังต้องการเงินไปซ่อมแซมกุฏิ

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๒. ให้เพื่อนไปก่อนแล้วมารับให้เพื่อนรับนำมาคืนเพื่อตนจะได้นำไปทำบุญได้วัดต่อไป

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๓๕ เมื่อการแสดงบนเวทีแสดงรายการจบแล้ว คนตรีก็เริ่มบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี

๑. ชายคนหนึ่งรีบเดินออกมาจากที่นั่ง เพราะคิดว่าถ้ารอเพลงสรรเสริญพระบารมีจบกว่าจะถอยเข้ามาได้อาจจะตึกมาก

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๒. ชายอีกคนหนึ่งยื่นตรงจนเพลงสรรเสริญพระบารมีจบแล้ว จึงเดินออกจากที่นั่งและกว่าจะออกมาได้ก็ค่ำแล้ว

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๕๐ หนึ่งในและหนุ่มคุยกันถึงเรื่องการใช้เวลาของตนในระหว่างเทศกาลสงกรานต์ เชอคิดอย่างไรในความคิดของคนทั้งสองนี้

๑. หนึ่งในพูดว่า "การใช้เวลาไปจัดงานสงกรานต์ เป็นการใช้เวลาที่ไม่มีความประโยชน์ ควรเอาเวลานั้นมาทบทวนบทเรียนต่าง ๆ ดีกว่า "

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๒. หนึ่งในพูดว่า "งานสงกรานต์เป็นขนบธรรมเนียมของไทย คนไทยควรชื่นชมในธรรมเนียมของตน ฉะนั้นจึงควรไปร่วมงานสงกรานต์ด้วย"

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๕๑ วินัยอยากเป็นครูมาก เพราะคิดว่าการเป็นครูเป็นการช่วยเหลือประเทศชาติได้ดีที่สุด และมีโอกาสสั่งสอนเด็กให้เป็นพลเมืองดีของชาติของชาติต่อไป แต่การที่จะเป็นครูได้ต้องผ่านการสอบแข่งขัน วินัยรู้ว่าตัวเรียนอ่อนถ้าสอบแข่งขันคงไม่ผ่าน ถ้าต้องการเป็นครูเพื่อช่วยชาติจริงแล้ววินัยจะต้องทุจริตในการสอบ ถ้า

๑. วินัยทุจริตในการสอบแข่งขัน และเป็นครูช่วยชาติที่ตั้งใจ จะ

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๒. วินัยไม่ยอมทุจริต เพราะเป็นการแสดงความไม่ซื่อสัตย์

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๔๒ สุวิทย์เป็นอาจารย์สอนประจำอยู่ที่โรงเรียนแห่งหนึ่ง วันหนึ่งมีหนังสือราชการมาจาก สรรพากรอำเภอมาถึงสุวิทย์ เพื่อให้ไปชำระค่าภาษีเงินได้เพิ่มเติมภายในวันนี้ แต่สุวิทย์ก็บังเอิญที่จะต้องทำในวันนั้นคือ จะสอนเด็กเป็นกรณีพิเศษเพราะเป็นวันสุดท้ายที่เด็กจะเตรียมตัวสอบไล่กันแล้ว

๑. หากสุวิทย์ไม่ไปชำระภาษีในวันนี้ เพราะคิดว่าการเรียนของเด็กสำคัญกว่า

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๒. สุวิทย์ไปติดคอชำระภาษีก่อน แล้วกลับมาสอนเป็นบางส่วน

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๔๓ สายสุรีย์มีเพื่อนสนิทที่เซอรักมากเท่า ๆ กัน ๒ คน วันหนึ่งเพื่อนคนหนึ่งชวนสายสุรีย์ไปร่วมทำบุญที่วัดแห่งหนึ่ง ส่วนเพื่อนอีกคนหนึ่งชวนไปくら้าไทยในงานแสดงแห่งหนึ่ง สายสุรีย์รู้สึกลำบากใจมาก เพราะไม่รู้จะตัดสินใจไปกับใครดี ถ้าสายสุรีย์

๑. ตัดสินใจไปทำบุญกับเพื่อนคนแรก เพราะเห็นว่าการทำบุญสำคัญกว่า

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๒. ตัดสินใจไปくら้าไทย เพราะคิดว่าควรสนับสนุนศิลปะของไทย

☐ สมควรอย่างยิ่ง	☐ ไม่สมควร
☐ สมควร	☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๔๔ ชายคนหนึ่งเคยเป็นโจร แต่ก็จะกลับตัวเป็นคนดี หนึ่งตำรวจมาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่แกตั้งบ้านเรือนอยู่ และสั้ดูถูกกับชาวบ้านในหมู่บ้านว่าจะเป็นคนดีและทำประโยชน์ให้แกหมู่บ้าน โดยจะสร้างบ่อน้ำและสนามเด็กเล่นให้ ขอแค่เพียงปีคั้งอย่าให้ตำรวจรู้ว่าเขาอยู่ที่ไหนและชายคนนี้ก็ลงมือทำตามสัญญา ก็จ้งคนมาขุดบ่อน้ำแต่ยังไม่เสร็จพอดีมีตำรวจมาและแวะมาถามแกว่ามีคนแปลกหน้ารูปร่างลักษณะ เหมือนรายคนไหนอาศัยอยู่ในละแวกนี้หรือไม่ ถ้าแก

๑. บอกตำรวจว่าไม่มีคนลักษณะอย่างนั้น เพราะแคงเห็นว่าชายคนนั้นกำลังทำประโยชน์
ให้แก่หมู่บ้านของตน

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๒. บอกตำรวจตามตรง เพราะแคงถือว่าการพูดความจริงเป็นสิ่งที่ดี

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เรื่องที่ ๔๕ วัชหนึ่งนายอำเภอมีจดหมายมาถึงลุงที่สั่งให้ไปพบที่ ที่ว่าการอำเภอในวันศุกร์ที่จะถึง
แต่บังเอิญวันศุกร์นั้นสมการที่วัดนอกให้ลุงก็ช่วยรวบรวมเงินจากผู้มีจิตศรัทธาเพื่อมาสมทบซ่อมแซมศาลา
ลุงก็วุ่นวายใจเพราะเกรงอำนาจของนายอำเภอ แต่ก็ยังอยากจะช่วยทางวัดด้วย ถ้าลุงคือ

๑. ตักสินใจช่วยทางวัดเสียเงินจากผู้มีจิตศรัทธามาซ่อมแซมศาลาวัด

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง

๒. ตักสินใจปฏิเสธค่าซ่อมของทางวัด ไปหานายอำเภอตามคำสั่ง

- สมควรอย่างยิ่ง ไม่สมควร
 สมควร ไม่สมควรอย่างยิ่ง